

Janez Dulc ostaja direktor Toma

Kadrovski ukrepi nove sanacijske ekipe v Adrii povzročili največ prahu okrog zamenjave vodstva Toma - Le poiskali skupno rešitev - Staro vodstvo še naprej

MIRNA, TREBNJE - Nedavni sanacijski ukrepi novomeške Adrie Caravan so največ prahu dvignili okrog zamenjave vodstva podjetja v mirenskem Tomu, hčeri matičnega podjetja. Zaposleni v Tomu, njihovi poslovni partnerji in občinsko vodstvo kadrovskih ukrepov niso razumeli in so od nove sanacijske ekipe Adrie Caravan zahtevali, naj jo ponovno prouči. Na razgovorih sredi prejšnjega tedna na Skladu se je vodstvo Sklada, Adrie in Toma uspelo dogovoriti in poiskati skupno rešitev. Direktorske tudi naprej Janez Dulc.

Druga aprila je bil direktor Janez Dulc odstavljen. V torek, 6. aprila, je v Tomu na Mirni prišlo do razgovora med vodilnimi Toma in generalnim direktorjem Adrie Caravan, ki je tudi predsednik upravnega odbora Toma, Dušanom Plutom. Na pogovorih je bil tudi Jelko Kacin, vendar le kot zunanji opazovalec. Vodilni Toma so zahtevali dolgoročni sanacijski program. Ker s pogovori niso prišli skupaj, so že v prisotnosti Dušana Pluta začeli dati odpovedi od vodilnih do predelavcev, med njimi tudi Bogomir Bizjan, ki ga je

upravni odbor imenoval za novega v. d. direktorja.

O novih kadrovskih rešitvah v vodstvu mirenskega Toma so razpravljali sredi prejšnjega tedna tudi odborniki trebanjske skupščine. V razpravi so podprli prizadevanja sedanjega vodstva podjetja Tom, saj mu je kljub težkim gospodarskim razmeram, v katerih ja vsa Slovenija, uspelo ohraniti delo več kot 340 zaposlenim delavcem, dosega evropske kakovostne standarde, vlagati v še dodatne proizvodne programe in

tudi pozitivno zaključiti poslovno leto 1992. Najostreje so protestirali proti takšni sanaciji in dodali, da občina Trebnje ne sme prepuštili in ne bo prepuščala usode Toma enostranskim ukrepom. Imenovali so skupino, ki se bo pogovorila z vodstvom Adrie in Skladom.

S predlogom, da sanacijska ekipa ponovno premisli odločitev o zamenjavi vodstva mirenskega Toma, so se na Adrio Caravan pisno obrnili številni Tomovi poslovni partnerji. Revoz, s katerim tržijo skoraj tretjino proizvodnje, je na primer v pismu zapisal, da se je v

• V četrtek, 8. aprila, je direktor Janez Dulc sporočil, da so prejšnji dan na Skladu v prisotnosti direktorja Sklada Uroša Koržeta in direktorja Adrie ter predsednika upravnega odbora Adrie Dušana Pluta poiskali končno rešitev za nastali položaj. Janez Dulc ostaja še naprej direktor Toma. Po vsem tem pravi, da je bilo glede poravnave obveznosti Adrie do Toma jasno ugotovljeno, kdo daje korektno podatke in kdo zavaja javnost. Direktor Toma Janez Dulc je pozval vse, naj naredijo vse, da se poslovni odnosi njihovega podjetja z Adrio postavijo v normalne razmere in da vsak prispeva maksimalno k sanaciji Adrie.

večletnem sodelovanju zgradilo zaupanje v g. Dulca, ki je podjetje vodil tako, da je bilo kvaliteten dobavitelj. Direktor direktorja za nabavo, Andrej Andrianič, je sanacijsko ekipo pozval, naj svojo odločitev ponovno premisli.

J. DORNIŽ

BELGIJSKA POMOČ BEGUNCEM V BRŠLJINU - Za 120 beguncev iz Bosne in Hercegovine, ki bivajo v zbirnem centru v Bršljinu, je bil v petek slovesen dan, saj so odprli obnovljene bivalne prostore - darilo belgijske vlade. Slovesni otvoritvi so prisostvovali predstavniki belgijskega Rdečega križa Cristian Lambrechts (na sliki), generalni sekretar RK Slovenije Mirko Jelenič in drugi ugledni gostje. (Foto: J. Pavlin)

Turistov ne odganjajo medvedji

Na razgovoru o pripravah na leto turizma so se pokazali različni pogledi na možnosti in oblike razvoja turizma — Nujen je informacijski turistični center

KOČEVJE — Na pobudo kočevskega župana dr. Mihaela Petroviča so se minuli četrtek zbrali na skupnem sestanku predstavniki kočevske občine, občinskih turističnih društev in nekaterih kočevskih trgovskih in gostinskih podjetij. Razgovor, ki so se ga udeležili tudi predstavniki kočevskih gozdarjev, kmetijev, obrtnikov, aktivna kmečkih žena, krajevne skupnosti Kočevje-mesto pa tudi delavci Policijske postaje in PTT, je zajel priprave na letošnjo turistično sezono.

Anton Prelesnik z GG Kočevje je povedal, da je bila predstavitev Kočevske na nedavnem sejmju Alpe Adria kljub manjšim pomanjkljivostim zelo uspešna. Dejal je, da se je pokazalo, da »medvedji ne odganjajo turistov iz Kočevske«. Menil je, da bo potrebno postoriti še marsikaj, da bi turistu nudili tisto, kar si želi, ob tem pa obljubil, da bodo gozdarji dokončali pešpot. Izzvan z ramišljani gostilničarja Jasenca iz Gorenja, da lahko Kočevska preživi le z lovniškim turizmom, lesom in kmetijstvom, je zahteval naj se na občinski ravni končno določi prednostni red razvoja Kočevske.

Tajnik krajevne skupnosti Kočevje-mesto Borut Hočevar je zbrane

obvestil, da se dogovarja s podjetji za postavitev informativno-poslovne turistične table, ki naj bi stala na

• Prisotni so spregovorili tudi o omejenih možnostih razvoja kmečkega turizma, zelo kritični so bili do občinske službe za revitalizacijo, poudarili pa so tudi potrebo, da bi bili v turistični sezoni pošta in banka v krajih, ki od turizma veliko pričakujejo, odprti tudi ob sobotah. Vsi pa so si bili enotni v oceni, da Kočevje nujno potrebuje informacijski turistični biro, ki bi turistom dajal vse potrebne informacije in napotke.

mestni ploščadi, predsednik turističnega društva Kostel dr. Stanko Niko-

lič pa jim je predstavil vrsto perspektiv, turističnih kart, razglednic, nalepk in spominkov, ki so jih že ali pa jih še bodo izdali pred pričetkom turistične sezone. Opozoril je na težave z nenadzorovanim kampiranjem in pridobivanjem soglasij za različna tekmovalna na Kolpi, pri čemer je krivdo za slednje pripisal slovenski strani, češ da ji ne zadostujejo ustna soglasja s hrvaške strani. Da je meja na Kolpi za razvoj turizma veliko večja ovira, ko je pripravljen priznati dr. Nikolič, je opozoril Anton Kovač iz Osihnice, ki je s podatkom, da je zasedenost skupno 140 ležišč iz kočevskega hotela, Jasnice in njegovega gostišča v Osihnicah le 5-odst., zanikal tudi trditve, da na Kočevskem ni dovolj prenočišč.

M. LESKOVŠEK-SVETE

DRAŽJI TEHNIČNI PREGLED TRAKTORJEV

SEVNICA - Sevniki Mercator je predlagal za 43 do 50 odst. višje cene za tehnične preglede traktorjev in traktorjskih prikolic. IS SO Sevnica je dovolil te podražitve.

PETNAJST LET MEŠANEGA PEVSKEGA ZBORA LISCA

SEVNICA - Ob moralni pomoči sindikata so v sevniki tovarni Lisca pred 15 leti ustanovili mešani pevski zbor. V začetku se je odzvalo kar 85 pevk in pevcev, na prve vaje pa jih je prišlo 52. Zbor je prvič nastopil v tovarni ob mednarodnem dnevu žena, zatem je sodeloval na vseh občinskih in posavskih pevskih revijah in nadalje s pevskimi zbori iz Metlike, Šentjerneja, Ščitvida pri Stični, Roža na Koroškem itd. Večkrat je sodeloval tudi na pevskem taboru v Šentvidu pri Stični. Leta 1986 pa je podpisal listino o pobratenju s pevskima zboroma KUD bratov Milavcev iz Brežic in Viktor Parma iz Krškega. Zbor je vse do 10 obletnice vodil Jože Pfeifer, zatem pa Romana Pernovšek in Franc Leben. Od leta 1991 je zborovodja Stane Peček iz Mokronogja. Zbor je imel v teh letih 1480 ur vaj in 90 javnih nastopov. Svoj jubilejni koncert ob 15. obletnici bo mešani pevski zbor Lisca pripravil v soboto, 17. aprila, ob 20. uri v kulturni dvorani gasilskega doma v Sevnici.

TOMAŽ KŠELA

Sodelovanje s prijateljsko občino Terzo

Obsežen program

ČRNOMELJ — Črnomaljska vlada je pripravila obsežen program sodelovanja s prijateljsko italijansko občino Terzo di Aquileia. Izkušnje so namreč pokazale, da morajo z dosedanjim sodelovanjem ne le nadaljevati, ampak ga tudi dopolnjevati. V gospodarstvu in kmetijstvu pričakujejo Črnomalci od svojih italijanskih prijateljev predvsem pomoč pri iskanju proizvodnih programov ter trga za črnomaljske izdelke. Dobrodošla bo izmenjava izkušnje v kmetijski zakonodaji in v kmetovanju na splošno. Prav tako si bodo izmenjali na srečanjih svoje izkušnje učitelji, medtem ko naj bi pevski zbori, tamburaške in folklorne skupine ter godba na pihala odšli na gostovanje v Italijo. Predstavili naj bi se jim tudi slikarji in kiparji, Italijanom pa nameravajo približati še belokranjsko ljudsko obrt in hrano. Otroci iz Terza bodo sodelovali na belokranjskem otroškem ekstemporu.

Bogat program so pripravili ribiči in lovci. Prvi se bodo pomerili na tekmovalnih ter vključili ribolov v turistično ponudbo. Lovci iz Terza bodo malo divjad, kot so fazani in jerebice, vlagali v črnomaljska lovišča, kjer bodo to divjad kot tudi ostalo lahko lovili. Pomerili se bodo tudi v streljanju na glinaste golobe. Prijateljska srečanja bodo pripravili še športniki v različnih panogah. Že doslej so prebivalci Terza veliko pomagali pri oskrbi beguncev v črnomaljski občini. Objubljajo, da bodo s tem nadaljevali.

M.B.-J.

Za mlade ni dobre volje brez pijače

Pogovor na temo: Droge pri nas

TREBNJE - Vprašanje zasvojenosti z mamili buri duhove tudi v Trebnjem. Prejšnji četrtek je sekretariat za občo upravo in družbene dejavnosti pod vodstvom Milana Rmana organiziral pogovor na temo: Droge pri nas in kaj storiti. Razgovora v sejni sobi trebanjske občine so se udeležili predstavniki trebanjskih osnovnih šol, zdravstva, socialne policije, potem Janez Šerčelj iz UNZ Novo mesto, Žarka Brišar - Slana z Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve ter dr. Milan Krek, predsednik odbora za vprašanje nacionalnega programa preprečevanja zlorabe drog pri svetu za zdravje vlade Republike Slovenije.

Milan Rman je v uvodu povedal, da bo pogovor tekkel predvsem o trdih drogah, čeprav bi lahko zelo veliko govorili o drogah, kot sta alkohol in tobak, ki sta legalni drogi in tudi povzročita veliko gorja. Janez Šerčelj iz novomeške UNZ je poudaril, da na območju Dolenjske in Bele krajine srečujejo najpogosteje mehko drogo, medtem ko trde droge skorajda ne beležijo. Ocenjujejo pa, da je zasvojenost v porastu.

Zelo zanimivi in hkrati tudi skrb vzbujajoči so bili podatki dr. Darinke Strmole iz Trebnjega, ki je v jeseni naredila anketo med osemolci vseh trebanjskih osnovnih šol o kajenju, pitju alkohola in drogah. Zaskrbljujoče je dejstvo, da si osnovnoolci ne znajo predstavljati dobre volje brez pijače. Dr. Milan Krek, ki vodi odbor za vprašanje nacionalnega programa preprečevanja zlorabe drog, je dejal, da se je odbor prejšnji teden prvič sestel ter si zadal nalogo, da med sabo poveže različne resorje, skratka vse tiste, ki se že ukvarjajo s problemom droge, vendar nepovezano in vsak zase. Žarka Brišar - Slana iz ministrstva za delo, družino in socialne zadeve pa je poudarila, da bo treba področju primarne preventivne nameni več denarja in časa. Več o razgovoru v eni od naslednjih prilog našega časopisa.

J. D.

SDP O ZDRUŽITVI V NOVO STRANKO

BREŽICE - V torek je občinska organizacija SDP sklicala svoje člane, da bi razpravljali in se odločili o novi stranki. Obravnavali so gradivo za konferenco SDP in kongres strank Združene liste ter osnutke statuta, programa, celostne podobe in kadrovskih predlogov nove skupne stranke.

• Kjer je zmernost napaka, je ravnodušnost zločin. (Lichtenberg)

• Bodi ljubezniv do svojih sovražnikov. Nič jih bolj ne razjezi. (Orff)

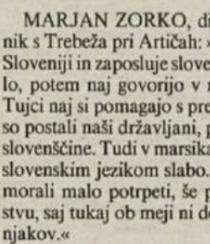
naša anketa

Slovenska spakedranščina

»Kako naj vzgajam učence v ljubezni do materinega jezika? Ali moram res klicati na pomoč razsvetljenca, ki so bodrili svoje rojake, naj se ne sramujejo svojega jezika? Moram ob velikanih naše besede, Prešernu, Cankarju, res poudarjati, da so dvignili slovenščino med svetovne jezike? Smo zares suvereni, če se tako hitro prodamo?« Tako se je v Pismih bralcev v Dolenjskem listu pred novim letom spraševala učiteljica slovenskega jezika Nevenka Kulovec. Povod za njeno pisanje je bilo z velikimi plakati Westa preplavljeno Novo mesto. Na njih nam je dedek Mraz voščil Happy New Year. Vsiljivosti nekdanjih bratskih jezikov z one strani Kolpe smo se uprli, sedaj pa z vseh strani pljuskuje k nam in v slovenščino zahodni vplivi. Zgleda, kot da je posebej nove slovenske male kapitaliste svet povsem prevzel, saj so le redka podjetja ali trgovine, ki si ob registraciji omisslijo slovensko ime. Tudi novi izdelki se vse bolj postavljajo z bleščočimi tujimi imeni. V dokapitaliziranih slovenskih podjetjih govorijo nemško, francosko, angleško, kavez po svetu pa je ne glede na lastništvo v podjetju uradni jezik jezik okolja, v katerem podjetje je. Še preklinjamo pogosto v tujih jezikih. Niso redki politiki, podjetniki in tudi izobraženci vseh profilov, ki imajo težave, ko je treba v razumljivi slovenščini brez poplave tujk povedati svoje misli oz. mnenje o določeni stvari. Jezik je ena od stvari, ki nas določajo kot narod. Če bo šlo tako naprej, nas prav dolgo ne bo več.

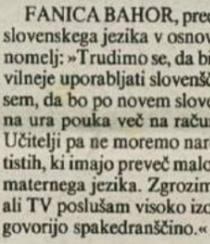
MILAN MASLEC, delavec v sekretariatu skupščine občine Krško: »Slovenski svojega jezika ne cenimo. Zaman o njem piše v ustavi, če ga potem prodamo za nekaj stotico mark. Nikakor ni sprejemljivo, da v podjetjih, ki so tuja last, govorijo tudi tuj jezik. V kratkem času je to težko preprečiti, vendar mislim, da se bo v daljšem času to uredilo, saj so težave drugje, ne v jeziku.«

MARJAN ZORKO, diplomirani pravnik s Trebež pri Artičah: »Če je podjetje v Sloveniji in zaposluje slovensko delovno silo, potem naj govorijo v njem slovensko! Tujci naj si pomagajo s prevajalci. Tujci, ki so postali naši državljani, pa naj se naučijo slovenščine. Tudi v marsikateri ustanovi je slovenskim jezikom slabo. Kaže, da bomo morali malo potrpeti, še posebej v zdravstvu, saj tukaj ob meji ni domačih strokovnjakov.«

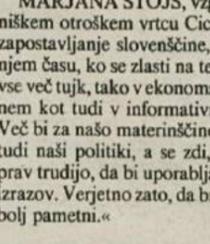
BARBARA HRIBAR, študentka novinarstva, Novo mesto: »Ni mi vseeno, ko ob cestah gledam oglase v angleščini brez ene same slovenske besede. Tako se prepoceni prodajamo tujcem. Slovenci se moramo zavedati, da smo se v vsej svoji zgodovini udinjali tujcem. Sedaj je čas, da pokažemo, da obstajamo. Slovenščino spoštujemo še tujci, posebej tisti, ki se je naučijo, pač pa, da se je nekateri Slovenci v želji po uspehu sramujejo.«

FANICA BAHOR, predmetna učiteljica slovenskega jezika v osnovni šoli Loka Črnomelj: »Trudimo se, da bi naučili čim pravilneje uporabljati slovenščino. Zadovoljna sem, da bo po novem slovenščini namenjena ura pouka več na račun srbohrvaščine. Učitelji pa ne moremo narediti čudežev pri tistih, ki imajo preveč malomaren odnos do materinega jezika. Zgrozimo se, ko na radiu ali TV poslušam visoko izobražene ljudi, ki govorijo spakedranščino.«

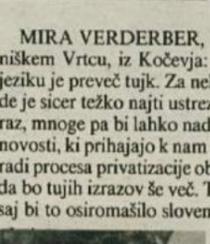
MARJANA ŠTOJS, vzgojiteljica v sevniskem otroškem vrtcu Ciciban: »Moti me tujke v imenih podjetij, a tudi naslovi. Velikokrat jih ljudje uporabljajo, ne da bi vedeli, kaj pomenijo. Tudi kletvice so vse preveč pogoste in žal niso več redkost niti v otroškem besednjaku. Slovenci bi morali bolj skrbeti za lepo, pravilno slovenščino, posebno še, ker nas je malo. Da bi obogatili jezik, bi morali brati več leposlovnih del, kot jih sedaj.«

MARJANA ŠTOJS, vzgojiteljica v sevniskem otroškem vrtcu Ciciban: »Moti me zastavljanje slovenščine, posebej v zadnjem času, ko se zlasti na televiziji pojavlja vse več tujk, tako v ekonomsko-propagandnem kot tudi v informativnem programu. Več bi za našo materinščino lahko naredili tudi naši politiki, a se zdi, da se nekateri prav trudijo, da bi uporabljali čim več tujih izrazov. Verjetno zato, da bi se zdeli ljudem bolj pametni.«

VILI LAMOVSŠEK, študent iz Mokronoga: »Sem za to, da se začnemo učiti kitajsko, ker je tam še veliko neosvojeno tržišče. Tudi sedaj naredimo vse za to, da bi prišel k nam tuji kapital, mar ne? Mene sicer ne moti toliko vdor tujih jezikov v naš prostor, sem namreč kozmopolit. Slovensko preživeti je v nevarnosti zaradi drugih stvari. Za obstoj naroda ni pomemben le jezik, ampak predvsem prava mera na vseh področjih. Mi pa pretiravamo v delu, pijači, hrani in še čem.«

MIRA VERDERBER, varuhinja v ribniškem vrtcu, iz Kočevja: »V slovenskem jeziku je preveč tujk. Za nekatero tuje besede je sicer težko najti ustrezen slovenski izraz, mnoge pa bi lahko nadomestili. Zaradi novosti, ki prihajajo k nam z Zahoda, in zaradi procesa privatizacije obstaja nevarnost, da bo tujih izrazov še več. To bi bila škoda, saj bi to osiromašilo slovenščino.«

MAJDA ANDOLJŠEK, poslovodja galanterije v ribniški blagovnici: »Tujk je vedno več, njihova uporaba pa siromašna naš jezik. Preveč jih je tako v medijih kot v pogovornem jeziku. Motijo me tudi imena novih podjetij. Domača bi lepše zvenela, lažje bi si jih zapomnili. Tudi v službi se srečujem z vedno več tujkami. Za nekatero bi skoraj potrebovala slovar.«

Podaljšan post

Za mnoge Mariborčane se bo post nadaljeval po velikonočnih praznikih

MARIBOR - Kdo ve, ali letos po velikonočnih praznikih številni Mariborčani ne bodo kar nadaljevali s 40-dnevnim postom, pa ne zato, ker bi se radi postili, pač pa zato, ker jim nič drugega ne bo preostalo.

Podatki o socialnih razmerah v Mariboru iz meseca v mesec vse bolj vzbujajo skrb. V Mariboru in širši regiji je tako že preko 27 tisoč ljudi brez zaposlitve, več kot 17 tisoč brezposelnih pa ne dobiva nobenega denarnega nadomestila za čas brezposelnosti ali socialne pomoči, ker so brezposelnosti že toliko časa, da so jim usahnele vse pravice. Mnogi med slednjimi niso niti zdravstveno zavarovani, zato morajo v primeru boleznih seči v lasten žep, če je seveda v njem še kaj ostalo.

Nič bolje kot brezposelnim se ne godi številnim upokojevcem, ki jih je v Mariboru in širšem mestnem zaledju okoli 54 tisoč. Petina upokojevcev ima namreč premajhne pokojnine, da bi lahko

z njimi dostojno preživeli jesen življenja, zato prejemajo še tako imenovani varstveni dodatek. Pa tudi sicer so pokojnine v Mariboru, ki znašajo povprečno okoli 30 tisoč tolarjev mesečno, za 11 odst. nižje kakor drugod po Sloveniji. To je dokaz več, da kriza mariborskega gospodarstva že dolgo traja, čeprav so jo doslej mestni močje z županjo na čelu in skupaj s slovensko vlado že večkrat poskušali odpraviti. Žal pa "terapija" s projektom "Maribor 2000", "Maribor jutri" in drugimi studijami ni veliko pomagala, ker gospodarstvo - tako kakor zaposleni v njem - za preživetje potrebujejo denar.

Tega pa v Mariboru najbolj primanjkuje tistim družinam in posameznikom, ki sploh nimajo nobenega rednega ne mesečnega in ne letnega dohodka. Takšnih je v Mariboru že 4 tisoč, po novi zakonodaji pa prejemajo od države denarno pomoč od 2 do 11 tisočakov. Kdo ve, ali ni morda celo zanje uganka, kako se s tem prebijajo iz meseca v mesec?

Mariborčani, verjetno podobno kakor vsi v Sloveniji, sedaj samo upajo, da njihov "podaljšani post" ne bo predolgo trajal - saj vsi poznamo zgodbo o Butalcih, ki so konja učili stradanja. Ali se bodo te zgodbe spomnili tudi tisti v republiški vladi, bankah in različnih holdingih, ki bi mariborsko gospodarstvo še lahko rešili pred zlomom, pa bo kmalu pokazal čas.

KAJ POMENI EVROPA ZA MLEKO

LJUBLJANA - Letna bilanca je pokazala, da je nekaj več kot 40.000 slovenskih kmetov, ki pridelujejo mleko za trg, lani oddalo mlekar- nam 364 milijonov litrov mleka. Vsebovalo je 3,76 odst. maščobe, 3,16 odst. beljakovin, 4,68 odst. mlečnega sladkorja in 8,53 odst. suhe snovi. Glede na zaostrene higien- ske zahteve, ki se obetajo z novim pravilnikom, je zanimivo, da je imelo odkupljeno mleko povprečno 1,8 do 5,9 milijona mikroorgani- zmov v mililitru, kar je daleč nad zahtevami našega sedanjega pravil- nika, ki velja od 1986. leta, kaj šele nad evropskimi standardi. Samo desetina slovenskega mleka je imela manj kot 500.000 mikroorganizmov v mililitru, kar je zgornja meja za prvi kakovostni razred. Evropska meja bo po letu 1994 znašala 100.000 in veliko vprašanje je, če bodo naši rejci take zahteve sploh kdaj zmogli.

Z NOVOMESKE TRZNICE

Veliki petek na tržnici je bil velikonočno obarvan. Ljudje so kupovali največ jajca, veljala pa so 12 do 16 tolarjev. Ostale cene so bile: jabolka 60, orehi 800, lešniki 700, med 350, sirček 100, čebulček 200, liter semenskega korena 400, veliki lonček smetane 400, suhe slive 250, krompir kifelijar 100, česen 400, prekajeni sir 600, domače salame (prekajene) 1000, krhliji 200 tolarjev. Pri Sadju in zelenjavi sta kislo zelje in repa veljala 100 tolarjev, paradiznik 250, orehi 900, rozine 328, jabolka 70, banane 120, kivi 133, hren 425, cvetača 271, čebula 55, grenivke 93 in koleraba 55 tolarjev. Cene pri Deladinju: banane 120, suhe slive 250, mandarine 130, pomaranče 55 do 60, kivi 100 do 140, paradiznik 250, kumare 250, paprika 320, mehka solata 190, čebula 60, mladi krompir 120, čilsko grozdje 500 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotni sej- so prodajalci pripeljali 197 do tri mesece starih in 25 starejših prašičev. Prvih so prodali 87 po 270 do 300 tolarjev, drugih pa 9 po 160 do 190 tolarjev kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Hibrid 300 najmanj tvega

Katastrofalna lanska suša stoletja se, to lahko trdimo z veliko zanesljivostjo, ne bo ponovila, kar pa ne pomeni, da ni treba upoštevati lanskih izkušenj, ko je treba pripraviti koruzno seme za bližnje setev. Konec koncev gre za daleč najpomembnejšo poljščino, ki v Sloveniji zajema že dve petini vseh polj, to pa je spoštovanje vrednih 100.000 hektarjev. V lanski suši je v Pomurju, slovenski žitnici, povsem odpovedala imenitna zobanka, po imenu eva. Na plitvih tleh jo je suša tako zdelala, da ni oblikovala niti storžev, kaj šele da bi bogato nalila zrnje. In vendar velja za najbolj rodovit in razširjen hibrid, ki ga še posebej odlikuje odpornost proti lomljenju in poleganju. Seveda spada med pozne sorte, ki imajo dolgo rastno dobo in so s tem izpostavljene nevarnosti, da v slabših letih ne dozori- jo. Na splošno se je lani pokazalo, da poljedelc manj tvega z zgodnejšimi koruznimi hibridi iz razreda 300, ki v naših razmerah veljajo kot najbolj priporočljivi za pridelovanje koruznega zrnja in koruzne silaže. Tak hibrid je na primer zobanka mirna, ki ob redki setvi rada tvori po dva storža in se uvršča v prvo rodnostno skupino. Ni nepomembno, da je precej neobčutljiva za neugodne vremenske razmere, kamor seveda prštevamo tudi sušo. Od BC hibridov za letošnje setev priporočajo BC 312 in BC 318. Za hribovske predele, kamor lahko prštevamo tudi precejšen del širše Dolenjske, stroka priporoča še ranejšje sorte, to je hibride iz razreda 200. Sem uvrščamo BC 272 eta, poltrdinko deo, zobanko BC 278 in toliko hvaljeno sorto helgo. Sorte iz razreda 400 (carla, eva, panonija in BC 492) dajejo sicer največji pridelek in so še posebej primerne za pridelovanje silaže, vendar pa je, kot rečeno, njihov uspeh tvegan. Zanimivo bo, kaj bodo prinesli novega v pridelovanje koruze francoski hibridi, ki jih še preizkušajo.

Inž. M. L.

Rekordna sirek in sudanska trava

V poljskem poskusu v Boštanju pri Sevnici sta ta dva krmna dosevka dala naj- večji pridelek zelene krme na hektar - Vključevanje dosevkov v kolobar

Po žetvi žita je zelo pomembno, da strnišče takoj obdelamo in pose- jemo strniščni posevek. Z obdelavo strnišča preprečimo izsušitev zemlje in razmnoževanje plevelov. Obdelava strnišča je lahko zelo enostavna, hitra in plitva, posebno v sušnem obdobju. Tako obdelavo lahko opravimo s krožno brano, grabčem ali strniščnimi plugi, ki orjejo 10 do 12 cm globoko. Pomembno je, da prerahljamo zgornjo plitvo plast, grobo zadelamo slamo in uničimo plevel. Za krmne dosevke je tako pripravljeno zemljišče dovolj ugodno za setev. V sušnem vremenu stroka priporoča po setvi valjanje.

Poleg strniščnih krmnih dosevkov lahko po žetvi žita vključimo kot drugi posevek še strniščno repo, proso, ajdo, kavlo in nekatere druge vrtnine. Ti posevki zahtevajo nekoli- kolo bolj temeljito obdelano strnišče. Pred oranjem njivo lahko dodatno pognojimo še s hlevskim gnojem in vse skupaj zorjemo do normalne globine oranja. Vsi ti posevki so bolj zahtevni, potrebujejo čisto zemljo pred setvijo. Valjanje v vlažnem vremenu ni potrebno. Ta način obdelovanja ima prednost v razmerah, kjer polti ne primanjku-

je padavin in kjer je jeseni zemlja premokra za oranje.

V zadnjih dveh letih smo imeli izrazito sušno vreme v poletnem času. Veliko strniščnih posevkov je zaradi suše slabo kalilo in se razvijalo, medtem ko so se nekateri posevki za take razmere pokazali zelo primerni.

V letu 1992 smo imeli v Občini Sevnica (Boštanj, kmetija Zalašček) poljski poskus petih različnih krm- nih mešanic in dosegli naslednje rezultate:

Mešanica	Uporaba semena v kg/ha	Pridelek zelene krme t/ha	Odstotek suhe snovi
A 1	40 kg jare grašice + 40 kg krmnega graha + 25 kg silosirka	36,2	22,2
B 1	40 kg jare grašice + 40 kg krmnega graha + 25 kg sudanske trave	47,0	21,6
C 1	40 kg jare grašice + 30 kg krmnega graha + 80 kg ova	32,0	20,8
D 1	40 kg silosirka	63,0	24,3
E 1	40 kg sudanske trave	64,7	23,5

Hlev sosedom močno smrdi

Da je sosedom novi hlev začel presedati, naj bi bila kriva gradnja v nasprotju z dovoljenji

NOVO MESTO — Na zadnji seji občinske skupščine je poslanec Slove- nske ljudske stranke Jože Beg opozoril na težave, ki da jih nepravilno delajo sosedje kmetu Silvu Kumu, ki si je na Malem Slatniku postavil nov hlev. Pokazalo pa se je, da je za zaplete kriva predvsem gradnja v nasprotju z izdanimi lokacijskim in gradbenim dovoljenjem, kar je Kumu, kot so ugotovili v občins- kem sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora, svetovala svetovalna služba Kmetijskega zavoda.

Lokacijsko in gradbeno dovoljenje za gradnjo hleva je Kum dobil v sep- tembru 1989. Hlev je potem zgradil drugje, kot je bilo določeno, in ga tudi obrnil. Septembra 1991 mu je sanitarna inšpekcija naročila redno dnevno čišče- nje gnoja, da hlev ne bi tako motil okoli- ce. Zatem je prišla pritožba sosedje. Pristojni občinski sekretariat jo je zavr- nil kot prepozno in neutemeljeno, dru- gostopenjski organ pa je predlagal ob- novo postopka ali ukrepanje inšpekcije. Na lokacijski obravnavi na kraju sa- mem v lanskem maju so sosedje zahtev- vali prestavitve silosov na drugo stran hleva in zaprt način hranjenja.

Urbanistična inšpekcija je izdala od- ločbo o uskladitvi gradnje z izdanimi lo- kacijskim in gradbenim dovoljenjem. Nanjo se je Kum pritožil, a je drugosto-

penjski organ pritožbo zavrnil. Zaradi pritožbe še drugih sosedov zaradi smra- du pa je ministrstvo za industrijo in gradbeništvo zahtevalo, naj občinski sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora postopek obnove, kar se je tudi zgodilo. V začetku letošnjega februarja je gradbena inšpekcija izdala odločbi o prepovedi uporabe hleva brez uporab- nega dovoljenja in o ustavitvi del na si- losih. Na ponovni lokacijski obravnavi so sosedje ponovili svoje zahteve, sani- tarne inšpekcije pa pred ponovno odlo- čitvijo zahteva mnenje zavoda za so- cialno medicino in higieno o morebit- nih negativnih vplivih hleva na okolje. Veterinarska inšpekcija je predlagala celo tovrstne meritve. Zadeva je v teku. Kakšna bo odločitev, se ne ve.

Večina bo za zaplete gotovo krivila sitne sosedje. Pa so res krivi (le) sosedje? »Menimo, da do spora med investitor- jem in sosedji ne bi prišlo, če bi investitor zgradil hlev skladno z izdanimi dovo- ljenji. Zato naj svetovalna služba kme- tijskega zavoda, ki je investitorju sveto- vala gradnjo v nasprotju z dovoljenji, prevzame glavni del odgovornosti za nastalo situacijo,« so v delegatskem od- govoru zapisali v občinskem sekretaria- tu za varstvo okolja in urejanje prostora. V njem tudi niso pozabili povedati, da navedbe v vprašanju oc. pobudi po- slanca Bega niso bile povsem točne, po- sebnio glede skladnosti gradnje z izda- nimi dovoljenji in povezanosti preselit- ve Kuma v novo hišo z gradnjo hleva. Z. L.-D.

DOBROTE SLOVENSkih KMETIJ

PTUJ - Tudi letos bo v Ptuj razsta- va Dobrote slovenskih kmetij, ki jo or- ganizirajo Obdravski zavod za veteri- narstvo in živoživoje Ptuj, Sekretariat za kmetijstvo pri ptujski občini in Re- publiška uprava za pospeševanje kme- tijskega razvoja. Otvoritev razstave bo v petek, 16. aprila, ob 10 uri. Dobrote bodo na ogled v petek, soboto, nedeljo in pone- deljek. Ptujčani pa bodo pripravili tudi bogat kulturni program.

SAD ŠT. 3.

KRŠKO - Z manjšo zamudo je izšla marčna številka revije za sad- jarstvo, vinogradništvo in vinarstvo, ki je tokrat namenjena predvsem varstvu vinske trte pred boleznimi in škodljivci. Prispevke so napisali: dr. Stojan Vrbl, mag. Konrad Keber, mag. Gustav Matis in mag. Gabrijel Seljak. Poleg tega piše v reviji mag. Tone Zafošnik o rezi pinotov, mag. Aleksander Kravos o integriranem pridelovanju sadja, inž. Darinka Koron o zatiranju plevela v jagodah in inž. Jurij Mamilovič o oskrbi s škropljivo zoper rastlinske bolezni in škodljivce.

Strniščni krmni dosevki so bili po- sejani po pravilu ječmena (5. ju- lija). Posevek je bil pospravljen že 8. septembra. Od setve do spravila je preteklo 65 dni. V tem času je kljub sušnemu vremenu bil pridelek pri vseh krmnih mešanicah raz- meroma dober. Količino pridelka sta v glavnem reševali silosirek in sudanska trava. Pridelek le-teh v čisti setvi je bil največji, 63,0 oz. 64,7 t zelene krme na 1 ha. Posevek sudanske trave in silosirka je bil v mejah od 150 do 200 cm višine.

SUDANSKA TRAVA V BOŠ- TANJU - Čez 60 ton zelene krme na hektar

V mešanici A in B, kjer sta bila še krmni grah in jara grašica, je bil pridelek manjši. Jara grašica in krmni grah sta se zaradi suše slabše razvijala. Najslabši rezultat je dala krmna mešanica ova s krmnim graham in jaro grašico. Vse tri vrste rastlin so bile zaradi suše prizadete. Najbolj prizadet je bil oves zaradi napada rje. Ta krmna mešanica je bolj primerna za hladnejša območja Gorenjske in Notranjske.

Mag. KATARINA KASTELIC
Dr. TATJANA STUPIČA
Biotehniška fakulteta v Ljubljani

• Če bi prišlo do izbruhov na ulicah, bi to pomenilo ob gospo- darski katastrofi še izničenje vseh dosežkov osamosvojitve. (Drmovč)

• Sbi nismo nori, tudi mi bi raje vozili forde kot pa tanke. (Karadžić)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

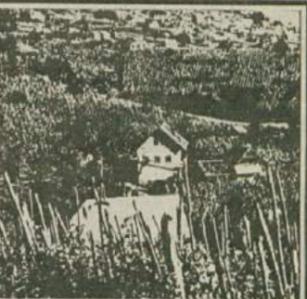
Ureja: mag. Julij Nemanic

Nov zakon o vinu

Verjetno bo Slovenija dobila nov zakon o vinu še letos in morda celo pred trgatvijo. Zadnje besedo bo imel slovenski parlament, zato je v tem času še težko pisati dokončno o vseh novostih. Prav je, da se pripravimo na javno razpravo in na prilaganje novi slovenski vinski zakonodaji.

Namen zakona o vinu v vsaki državi je, da ščiti pridelovalce in porabnike. Vino je bilo že veli- kokrat predmet zlorab in afer, vedno na škodo vinogradnika in ljudskega zdravja. Nove politične in gospodarske razmere pri nas in v Evropi zahtevajo tudi nov tržni red. Vino je občutljivo blago, zato se zakoni o vinu v evropski skupnosti letno dopolnju- jejo. Usklajevanje vinske zakonodaje med državami, prideloval- kama vina, je stalno in živah- no. Tudi Slovenija je dobila že vprašanja, kako se prilagaja evropskim normam s svojo vinsko zakonodajo. Najlažje je prepove- dati uvoz vina iz države, ki nima vinske zakonodaje po normah, ki so veljavne v stroki v svetu, to uteleša O.I.V. (Mednarodni urad za trto in vino), Evropska skup- nost pa je zelo aktivna tudi v tej organizaciji. Torej ne more biti novi slovenski vinski zakon samo po meri Slovenije.

Osnutek zakona se pripravlja na osnovi vinske zakonodaje ES (Evropske skupnosti) in posa- meznih držav, kot so Avstrija, Nemčija, Italija, Švica, Francija... Pripravljanje osnutka pomeni prilaganje našega vinogradništva in vinarstva zahtevam splošno veljavnih strokovnih meril, na čim bolj življenjski način. Nova zakonodaja bo zelo zarezala v dosedanje površno prakso ugo- tavljanja in uveljavljanja kakov- ostnih razredov vina. Veliko manjši delež slovenskih vin bo v kakovostnem in vrhunskem razredu, kot je sedaj. Vsi vino- gradniki vemo, da ne moremo

hkrati pridelati na trto veliko grozdja in doseči visoko kakovost. Dosedaj je bilo možno dobiti oznako kakovostni razred za vino iz grozdja, ki ni doseglo niti 50° oechslejev sladkorne stopnje, po novem predlogu bo moralo biti v soku vinskega grozdja najmanj 73° oechslejev sladkorja.

Hektarski pridelek grozdja bo tudi omejen za kakovostno in vrhunsko vino. Iz grozdja, ki ne bo ustrezalo taki kakovosti, se bo lahko pridelalo vino nižjega kakovostnega razreda, npr. deželno vino ali namizno vino. Zakon bo ščitil tudi kakovost deželnega vina, ki ga prvič uvaja pri nas vinska zakonodaja. Deželno vino bo pridelano iz grozdja, ki bo imelo ob trgatvi 68° oechslejev sladkorja in ne bo pridelek večji od 12.000 kg/ha. Najnižji kakovostni razred bo predstavljal namizno slovensko vino. Dolej se na trgu slovensko vino sploh ni pojavljalo v namiznem razredu. Najnižje kakovosti so bile v razredu namizno vino z geografskim poreklom vinorodnega okoli- šča. V bodoče se bo ta kakovostna stopnja imenovala deželno vino. Namizno slovensko vino bo lahko različnega porekla iz Slovenije, to je iz vseh treh rajonov. Osnova za tako vino bo grozdje, ki ob trgatvi ne bo doseglo primerne sladkorja. Na etiketi ne bo smel biti označen niti rajon niti okoliš, samo oznaka "Slovenija".

Vinogradniki, ki imajo slabše vinogradniške lege in dosegajo velike pridelke, se bodo lahko odločili za tako pridelavo. Tem vinom bo huda konkurenca v ceni namizno uvoženo vino.

Upam, da država ne bo vsega bremena zakonskih sprememb obesila na pleča vinogradnika. Proti temu se moramo boriti, ne proti večjemu redu na viskem trgu! Red je vedno zagotavljal dobro plačilo za pošteno delo.

mag. JULIJ NEMANIČ

V Nemčijo na mojstrsko kmetijo

Predsednik krške SLS B. Vodopivec vodi akcijo usposabljanja slovenske kmečke mladine pri nemških kmetih - V letu dni desetina praktikantov

KRŠKO - Da srečanja pobratenih mest le niso samo nebodigatreba ostanek iz preteklosti, je dokazal tudi Branimir Vodopivec. Ko je pred- lanskega septembra spremljal krške kmečke žene, ki so predstavljale Slovenijo na turističnem sejmu v pobratnem Obriegheimu, se je seznanil s človekom, ki ima v nemškem Bundestagu na skrbi kmetijstvo.

V pogovoru o težavah v sloven- skem kmetijstvu se je rodila tudi zamisel o tem, da bi mladi kmečki fantje in dekleta iz Slovenije oprav-

• Nemške družine si želijo, da bi praktikanti ostali pri njih celo leto, najmanj pa tri mesece. Kaže, da so nemški kmetje pripravljani še naprej sprejemati praktikante, vendar je pri slovenski kmečki mladini kar precej zadržkov. Če odštete slabo informiranost, potovanje v tujino, srečanje s tujim jezikom, ljudmi in navadami, jih verjetno še najbolj zadržuje doma delo na domači kme- tiji.

ljali prakso na specializiranih moj- strskih kmetijah v Nemčiji. Lanskega marca je odšel na usposabljanje prvi kandidat. Akcije so se lotili kar preko stranke. Objavili so razpis v štirih časopisih, a se je pozneje iz- kazalo, da jih kmečki ljudje ne berejo, zato za možnost usposabljanja sploh niso vedeli. Pozneje, ko so na akcijo opozorili na kongresu in na shodih SLS, je bilo zanimanje dosti večje.

V letu dni se je na nemških moj- strskih kmetijah vrstila desetina mladih s končano osnovno, srednjo ali celo visoko šolo. Nekaj praktikantov se je že vrnilo, drugi so še v Nemčiji, a za prijavo je še čas, saj nameravajo s tako obliko sodelovanja nadaljevati in vanjo vključiti čimveč mladih. V zadnjem času je zaradi vojne na

Balkanu potrebno dobiti še delovni vizum, vendar pa z dobro voljo nemškega predstavništva v Ljubljani s tem ni večjih težav.

Fantje in dekleta opravljajo prakso na usmerjenih kmetijah za živoživo-

jo, pridelavo ali predelavo mleka, sadjarstvo itd. Živijo v krogu nemških družin kot njihovi člani, zato morajo poznati vsaj osnove nemškega jezika. Za čas prakse so zdravstveno zavarovani, imajo preskrbljeno stanovanje in prehrano ter 600 mark žep- nine, vendar niso v delovnem raz- merju, se pravi, da jim ne teče delovna doba in pokojninsko niso zavarova- ni.

B.D.-G.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Ribe ne le v postu (3)

Pečenje v pečici je najenostavnejši način za pripravo rib. Posodo, v kateri bomo pekli, premažemo s surovim maslom. Da se riba pri pečenju ne izsuši, jo pokrijemo z alufolijo, proti koncu pečenja pa jo odkrijemo, da se primerno oskorni. Temperatura pečice naj bo 180 do 200° C.

Kako pečemo ribo v alufoliji? Ta material je najbolj primeren, ker se po želji oblikuje, in vanj zavijemo vse aromatične dodatke, kot so sesekljan peteršilj, česen, na listke zrezani šampijoni, koren- ček, čebula, in razne morske sade- že. Tako riba ohrani obliko in se peče v lastnem soku. Alufolijo pred pečenjem urežemo v obliko srea. Na eno polovico položimo ribo, z drugo polovico pa ribo pokrijemo in robove tesno stisnemo ter zapognemo. Zavitek položimo na pekač in pečemo na omenjeni temperaturi 15 do 25 minut. Od- vijemo ga tik pred serviranjem.

Za velike in majhne ribe, predvsem s čvrstim mesom, kot ga imata brancin in losos, pa upo- rabljamo pri pečenju tudi listnato testo. Eno polovico razvaljanega testa položimo na premazan pekač, dodamo ribo in jo prekri- jemo z drugo polovico testa.

Tega obrežemo 3 cm stran od ribe in notranje robove premažemo z razpetim jajcem ter stisnemo. Za lepši izgled na površini oblikujemo luske, glavo in plavut. Testo premažemo z jajcem in za pol ure postavimo na hladno. Ri- bo pečemo pri 200° C, da testo svetlo porjavi. Čas peke je odvisen od debeline ribe. Pred serviran- jem testo po dolgem prežemo in ga dvignemo kot pokrov.

Dobra metoda za pripravo belih ali zelo majhnih rib je cvrtenje. Pred cvrčenjem položimo ribo v panado, to je v moko, jajce in drobtine, ali pa v testo iz moke, jaje in piva. Za posebne priložnosti lahko napravimo tudi solato iz surovih ali kuhanih rib. Surov ribji file narežemo na zelo tanke rezine in vsako posebej pokapamo z olivnim oljem, limoninim sokom, potresemo s soljo, popo- rom in sesekljanimi zelišči. V marinadi jih pustimo do pol ure. Ponudimo vedno dobro ohlajene. Kuhano ribo narežemo na rezine, ji dodamo različne morske sadeže, svežo zelenjavo, kot so zelena, šalotka, paradiznik in podobno. Za pikantnejši okus pa dodajamo majonezo, kis, črne olive in omako vinaigrette.

Bodo starši dozidali šolo?

Svet osnovne šole Grm sprejel sklep o ustanovitvi sklada za dograditev šole — Potrebni 500.000

NOVO MESTO — Novomeška osnovna šola Grm že vse od dograditve leta 1971 dela v veliki prostorski stiski. Zgrajena je bila za normalno delo 720 učencev oziroma 24 razredov, vsekoli pa mora vpisovati po 32 razredov otrok, saj se je število šoloobveznih otrok v grmskem šolskem okolišju takoj po dograditvi šole močno povečalo.

Grmska osnovna šola bi nujno potrebovala še eno manjšo telovadnico, saj v sedanjih telovadnicah po trije razredi hkrati. Zaradi tega športna vzgoja ne more dosegati svojih ciljev pa še nevarno je. Nič čudnega, da vsaj mlajše razrede učiteljice sem in tja raje peljejo ne sprehod kot v telovadnico. Nekateri učilnice — glasbena, gospodinjstva — sploh niso primerne za izvajanje pouka. Potrebovali bi še učilnico za računalništvo, za tehnično vzgojo na razredni stopnji, za videooteko itd. Za kolikor toliko normalno življenje in delo bi na Grmu skrajka morali zgraditi še eno manjšo telovadnico, štiri učilnice in nekaj kabinetov. Vrednost investicije, za katero je šola že pridobila idejno zasnovano, štiri učilnice in nekaj kabinetov. Vrednost investicije, za katero je šola že pridobila idejno zasnovano, štiri učilnice in nekaj kabinetov. Vrednost investicije, za katero je šola že pridobila idejno zasnovano, štiri učilnice in nekaj kabinetov.

S prijaznim pismom, ki so ga pred velikonočnimi prazniki prinesli domov grmski osnovnošolci, so

bili starši obveščeni, da je bil na pobudo njihovih predstavnikov v svetu staršev v svetu šole 16. marca sprejet sklep o ustanovitvi sklada za dograditev OŠ Grm. V skladu se bodo zbirala sredstva staršev in drugih občanov, sredstva iz združene amortizacije nepremičnin pri občini, sredstva krajevnih skupnosti šolskega okolišja, sredstva šole in druga sredstva. V pismu je posebej omenjeno, da bodo tisti, ki bodo prispevali denar za dograditev šole, ta prispevek lahko uveljavljali kot olajšavo pri plačilu dohodnine. Vse za boljše in prijaznejšo šolo na Grmu!

Kaj reči na to? Ni verjeti, da se vsi tisti, ki so se odločili za to akcijo z vodstvom šole vred predem niso prepričali, ali bi se dalo priti do denarja za potrebno dozidavo na kakšen drugačen način. Gotovo bi se našli. Kajti država, ki sem in tja za razne namene prav brezsravno zapravlja davkoplačevalski denar, za take probleme nima (dovolj) poslušala. Zakaj bi ga pravzaprav sploh imela? Svoje državljane je dobro zdresirala, da je še najbolj zanesljivo tisto, kar si bodo preskrbeli sami. Davki pa so za pomembnejše reči. Za tiste, ki bi se radi odzvali prvojni grmske šole, pa številka žiro računa, na katerem se zbirajo namenska sredstva za dograditev šole: 52100-740-031-30902!

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Večina Labodovih izdelkov za izvoz

Brez tega si priznani novomeški konfektionar ne more obetati normalnega poslovanja v zdajšnjem obsegu — Poleg lohn poslov je nujen tudi večji klasični izvoz

NOVO MESTO — »Labod ni izjema med slovenskimi podjetji, ki so jih prizadele izguba jugoslovanskega trga, tečajna politika, neuskajana z rastjo stroškov, in druge težave. Če vsega tega ne bi bilo, bi lani dobro poslovili, tako pa smo morali izkoristiti vse rezerve, da smo pristali na pozitivni ničli. Lahko smo kar zadovoljni,« ocenjuje lansko poslovno leto novomeškega Laboda Marjan Vodopivec, direktor njegovega komercialnega sektorja. Letos se bodo predvsem trudili, da bi osvojili še nove trge in povečali klasični izvoz.

Marjan Vodopivec

Zaradi izgube nekdanjega jugoslovanskega trga se je novomeški Labod, priznani izdelovalec ženske lahke in teške konfekcije ter moških srajc, močnejše usmeril na domači trg. Prisotnost na njem je lani, ko so ga drugi domači konfektionarji precej zapustili, celo povečal. Kljub temu je skrajnje trga prineslo s seboj mnogo več dela za manjše rezultate, saj so se serije iz prejšnjih 700,

800 izdelkov tudi do stokrat zmanjšale. Vodopivec poudarja, da pač ne gre, da bi imela vsaka druga ženska enako bluzo, naj bo izdelek še tako lep.

V Labodu načrtujejo, da bi bili tudi v bodoče udeleženi na domačem trgu vsaj s petino svoje proizvodnje. Majhnost trga je seveda vzrok nadaljnjemu manj-

šanju števila izdelkov enega artikla in razpršitvi ponudbe, tako da se ne bo v vseh trgovinah pojavljala enaka ponudba. »Ostalo proizvodnjo bomo morali izvoziti. V večji meri bo šlo še vedno za lohn posle, ki pa dolgoročno niso perspektivni. Zato se v Labodu trudimo tudi za povečanje klasičnega izvoza. Pomladansko kolekcijo 1994 že pripravljamo s tem namenom, v načrtu pa so tudi nove blagovne znamke, ki naj bi bile še uspešnejše, kot je na primer blagovna znamka Walter Wolf, Ella Valdi itd. Le tako se bo Labod lahko vrlet naprej,« pravi Marjan Vodopivec.

Tako bi se tudi v bodoče lahko kot doslej izognili zmanjševanju zaposlenosti in zagotavljanju zaposlenim primerno socialno varnost oz. plačo. V Labodu dela na šestih lokacijah še vedno skoraj dva tisoč delavcev, od tega v Novem mestu 550. Odnosi s tujimi partnerji, posebej z nemškimi, ki jih je med 39 največ, nekaj pa je holandskih, švedskih, italijanskih in tudi ameriških, kažejo na to, da bo poslovanje treba racionalizirati. To pomeni tudi nekaj manj zaposlenih, posebej v režiji. To med drugim pomeni tudi, da ne bo več mogoče kot doslej v glavnem dopustovati počitnice, saj sta julij in avgust v evropski tekstilni industriji glavna sezona.

Ko je že govor o tekstilni firmi, skoraj ne moremo iti mimo splošnih pogojev

• Labod je še vedno v celoti družbeno podjetje. Lastnikil se bo po zakonu. Posebej zato, ker gre za delovno intenzivno podjetje, so prepričani, da bi bil najprimernejši delavski odkup, konkreten načrt pa še ni narejen. Labod je v Novem mestu tudi zavezanec za vračilo nacionaliziranega premoženja. Zahtevek rešujejo v skladu s predpisi in se vračilo ne izmikajo.

gospodarjenja. Tekstilci so bili že v Jugoslaviji navajeni, da so bili zmeraj v slabšem položaju, a tudi v samostojni Sloveniji ni dosti bolje. Z ocarinjenimi uvoženimi osnovnimi surovinami, z visokimi dajatvami, z dampinškim uvozom manj kvalitetnega vzhodnjaškega tekstila itd. se slovenski tekstilci zman trudijo, da bi bili uspešni. Od države in gospodarske zbornice pa tudi v Labodu pričakujejo, da bosta podprli tekstilce pri nastopu na tujih trgih in s tem promocijo Slovenije.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Župan se predstavi

NOVO MESTO — Ker so se dogodki v občinski skupščini tako hitro odvijali, da za to ni bilo prave priložnosti, je novi predsednik novomeške občinske skupščine Franci Koncilija pred tednom sklical tiskovno konferenco, da bi se predstavil javnosti.

Poudaril je, da bo pri opravljanju nove službe gradil na zaupanju, poštenju in iskrenosti v medsebojnih odnosih, saj je prepričan, da se bo le tako dalo kaj doseči. Dela pa je veliko, tako da je že po štirinajstih dneh na tem položaju prepričan, da so imeli poslanci prav, ko so zahtevali, naj ima novomeška občina profesionalnega župana.

Kot tisto, čemur se bo v novi funkciji posebej posvečal, je Koncilija omenil lokalno samoupravo, razvoj podjetništva (tudi v kmetijstvu), varstvo okolja, ustrezno politiko pozidave, aktivno delo z mladimi, skrb za Romo, kulturo, delo skupščinskih odborov, med katerimi je po njegovem najpomembnejši tisti za mednarodne odnose, za proslavo 500-letnice Kapitlja itd. Poudaril je tudi sodelovanje z republiški organi pri urejanju posameznih zadev in problemov. Vrata njegove pisarne pa bodo ljudem vedno odprta, če le ne bo zavzet z opravljanjem kakšne dolžnosti. Prepričan je namreč, da marsikomu veliko pomeni in je potolažen že, če ga je župan pripravljen poslušati in razumeti, če že denarja in načrta poti za rešitev konkretnega problema nima.

Z. L.-D.

Pomoč pri zaposlovanju

Z ugodnejšimi krediti za obrt in podjetništvo naj bi v občini letos dobili 203 nova delovna mesta

NOVO MESTO — Posebna projektna skupina je na podlagi javnega razpisa za dodeljevanje sredstev za razvoj obrti in podjetništva v novomeški občini spet izdelala seznam prosilcev oz. programov, ki bodo deležni občinske in državne podpore v obliki ugodnejših kreditov. Občinska vlada je že potrdila predlog razdelitve denarja za regresiranje obrestne mere. Na ta način

naj bi v novomeški občini pridobili 203 nova delovna mesta.

Na zadnji razpis za pridobitev sredstev za razvoj obrti in podjetništva se je s programi odzvalo 53 obrtnikov in podjetnikov. Na seznamu tistih, ki bodo tokrat dobili posojila s 5-odstotno obrestno mero — 10 odst. denarja do polne prispevata občinski razvojni sklad in republiški sklad za razvoj malega gospodarstva — je 35 programov. Od tega je 11 proizvodnih programov, 9 storitvenih, 12 s področja trgovine in 5 gostinskih. Njihova predračunska vrednost znaša 549 milijonov tolarjev, odobrenih kreditov pa je za dobrih 70 milijonov tolarjev. Ti programi sedaj dajejo delo 123 ljudem, po razširitvi pa naj bi ga dobili še 203 ljudi.

Po dogovoru z Ljubljano oz. s pristojnim ministrom so bili posebej opredeljeni programi, ki po dejavnosti in vrednosti sodijo med prednostne naložbe malega gospodarstva v občini in izpolnjujejo razpisne pogoje za pridobitev sredstev republiškega sklada. Takih je šest proizvodnih programov in trije storitveni. Prav teh devet programov naj bi dalo več kot pol (natančno 121) novih delovnih mest. Posebej je vredna omemba postavitev proizvodnje bopena, ki naj bi zaposlila 72 delavcev.

REVILJA PRESTAVLJENA

NOVO MESTO - Revija otroških in mladinskih pevskih zborov, ki je bila v organizaciji ZKO Novo mesto predvidena za sredo, 21. aprila, ob 16. in 18.30. je prestavljena na torek, 11. maja. Na ZKO še vedno sprejemajo prijave za udeležbo.

• V svoji hiši je celo revež knez. (Talmud)

• Slovenska demokracija nima izdelanih niti najosnovnejših mehanizmov, s katerimi bi se zavarovala pred korupcijo. (J. Zlobec)

• Humor ubija zlobo. (Ratušinska)

Policisti bodo šli v Bučno vas

Nekdanji prostor Gorjancev je po strokovnih ocenah primernejši za novo novomeško policijsko stavbo od tistega nasproti avtobusne postaje — Proračun upošteva

NOVO MESTO — Občinski izvršni svet je na zadnji seji odredil enomesčno javno razgrnitve osnutka sprememb in dopolnitve odloka o prostorsko-ureditvenih pogojih za Novo mesto. Gre za spremembe, ki bodo omogočile umestitev nove novomeške policijske postaje v Bučni vasi, na kraju, kjer je imelo avtobusno podjetje Gorjanci od prodaje garaže in odprte površine za parkiranje in popravilo avtobusov. Za to gradnjo naj bi bilo že v letošnjem republiškem proračunu zagotovljenih 200 milijonov tolarjev.

Da Novo mesto potrebuje novo policijsko postajo oz. prostore za Upravo za notranje zadeve, ki se ji je delo s slovensko osamosvojitvijo in vzpostavitvijo južne meje še precej povečalo, ni sporno. Za njeno postavitev je bilo proučenih več možnih lokacij. V občinski vladi so se sprva najrajše ogreli za kompleks nekdanjih vojaških skladišč v Žabji vasi, kasneje pa so bile vse sile usmerjene v prepričevanje poslancev v občinskem parlamentu, da je najboljša lokacija nasproti avtobusne postaje. Poslanci so se dali prepričati in so to lokacijo potrdili.

Sredi septembra lani je bila potrjena urbanistično-arhitektonska rešitev za kompleks policije ob Roški cesti, pridobljena z javnim anonimnim natečajem.

Temu naj bi sledila izdelava zaidalnega načrta. To delo pa je bilo v oktobru na zahtevo naročnika ustavljeno do uskladitve nekaterih dodatnih vprašanj. Brez obvestila investitorja, da odstopa od gradnje nove policijske postaje na komaj dogovorjeni oz. izsiljeni lokaciji, je občinski sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora sredi decembra lani dobil vlogo za pridobitev lokacijskega dovoljenja za gradnjo nove stavbe policije v Bučni vasi na prostoru, ki ga je ministrtvo za notranje zadeve predtem odkupilo od Gorjancev. Vlogi je bilo priloženo poročilo o urbanistično-arhitektonskem preizkusu ugotavljanja ustreznosti lokacije in tudi soglasje krajevne skupnosti.

V strokovnih krogih menijo, da lokacija v Bučni vasi za tak namen ni

sporna in da je celo ustrežnejša od lokacije ob Roški cesti. Umeščanje stavbe v okolje in sama gradnja bo v Bučni vasi tudi precej enostavnejša in cenejša, kot bi bila na bregu Krke nasproti avtobusne postaje. Ker pa za to gradnjo ni osnove v veljavni občinski prostorski dokumentaciji, je občinski izvršni svet pač pripravil njeno spremembo oz. dopolnitev.

Novomeška vlada pa poudarja, da so vsi stroški, nastali doslej s pripravami na gradnjo nove policijske postaje — na primer 3,66 milijona tolarjev za izvedbo lanskega javnega natečaja — zabeleženi kot dolg ministrtva za notranje zadeve novomeški občini. Zaradi objektivnih težav novomeška občina letos tudi ne bo sodelovala pri investiciji. Od ministrtva za notranje zadeve kot investitorja pa zahteva, da pridobi variantne rešitve za urbanistično-arhitektonsko zasnovano objekta policije v Bučni vasi. V komisijo za izbor najustrežnejše rešitve bo izvršni svet imenoval tudi predstavnika občine.

Z. L.-D.

OBLOGE ZA IZBRAN OKUS - Zakonca Ema in Jože Pureber sta v okviru svojega podjetja "PCP Pureber trade" odprla v Javnih skladiščih Prodajni center talnih oblog z najraznovrstnejšo in doslej v tem koncu Slovenije tudi najbogatejšo izbiro materialov ter prevlek in oblog za tla. "Sam se že več kot 15 let ukvarjam s parketarstvom in polaganjem talnih oblog. Ves ta čas je bila ponudba teh materialov v Novem mestu slaba, zato sem se odločil za tovrstno trgovino", pove Jože, ki še vedno ostaja obrtnik. Ob tem je vredno zapisati, da je talne obloge v tej trgovini mogoče kupiti brez prometnega davka, plača se le 3-odst. davek na storitve, če seveda tla položi podjetje Pureber trade. (Foto: J. P.)

ŽUPAN VOŠČIL 90-LETNIKU - Predsednik novomeške občine Franci Koncilija je v sredo izročil darilo in voščil za 90. rojstni dan Jožetu Savšku upokojenemu mizarju z Jordankala pri Mirni Peči. Jože ga je dokaj čil in zdrav sprejel v domači hiši, še dan prej je sekal drva. V tako dolgem življenju je marsikaj doživel. Dobrega se rad spominja, slabo pa bi kar pozabil. »V bolnico ne bi šel rad, saj je v njej še premalo prostora za mlade,« je povedal ob slovesu. (Foto: J. Pavlin)

DVOJNO SLAVJE - Še predno se je z visokim jubilejem srečal Kolegiatni kapitelj, je praznoval njegov prosi Jožef Lap. Ne samo 500-letnico, tudi Abrahama, s katerim se je srečal, je vredno proslaviti. Farani - pridružili pa so se jim tudi drugi občani - so priljubljeno cerkvenega dostojanstvenika presenetili z lepim darilom, osebnim avtomobilom znamke Golf, ki so ga kupili s prostovoljnimi prispevki. Pri tem se je še posebej izkazal slavljencev bratranec Andrej Ambrož. (Foto: S. Dokl)

MARLBORO - Ljudski glas ve povedati, da se v novomeškem lokalu Črni baron običajno tare gostov. Tistega, ki se je prej šlo sredo tako ujezil na barona, da ga ne bo več videl, tako niti ne bodo pogrešali. Razlog za zamero pa je bila preprosta majhna škatlica - cigaret Marlboro. Cigarete so bile brez nalepke, ki zagotavlja določeno kakovost oz. poreklo. Še bolj je gosta ujezila cena. Za škatlico marlboroja je odšel 200 tolarjev, medtem ko so povsod drugje po njegovih izkušnjah 170 tolarjev. Gre za samovoljni davek na onesnaževanje zraka?

HULIGANI - Sprehajalno pot po Ragovem logu so pred časom tako uredili, da je bil sprehod skozi novomeška pljuča res užitek. Nedavno so bile postavljene tudi nove klopi in smetnjaki, vse v zelenem. A zadovoljstvo sprehajalcev ni bilo dolga veke. Med velikonočnim vikendom so se nad klopi in lične smetnjake spravili neznanji huligani in večino razbili oziroma zmetali proti Krki. Sem in tja je kakšen smetnjak še videti na bregu. Komu je šla omejenjena oprema v Ragovem logu tako na živce, da se je spravil nadnje, se (še) ne ve, čeprav so storilci pustili za sabo "dlako" - polno praznih konzerv piva.

GLAS - V petek je bila v kapiteljski dvorani predstavitev znakm, ki so izšle v počastitev 500-letnice Kolegiatnega kapitlja. Predstavitelj je spremijalo nekaj nepredvidenih težav, ozvočenje je namreč hreščalo in crkvalo, tako da večina ni nič slišala. Problem pa je bil kmalu rešen. Besedo je povzel kapiteljski prosi Jože Lap, ki so ga dobro slišali tudi v zadnji vrsti. Brez mikrofona! Pa naj še kdo reče, da si ni zaslužil novega golfa, ki so mu ga v teh dneh ob okroglem življenjskem in delovnem jubileju kupili za vse storjeno dobro hvaležni farani.

PRISPEVKI - Nedavno je bilo v tej rubriki zapisano, kar je pripovedoval (in kar še naprej trdi) kar poznan Novomeščan: kako je bil ob zbiranju prispevkov za nakup novega urgentnega reševalnega vozila za novomeški zdravstveni dom v Tabakumu odsvoljen, češ da bi še oni potrebovali kakšno pomoč. Blažo Tasev, lastnik Tabakuma, zagotavlja, da pri njem s podobno prošnjo ni bil še nihče. Še več, gospod Tasev je ponudil, da bi nekaj prispeval prav za to vozilo. S tem naj bi plačal nekaj manj dohodnine (plačal je največ v novomeški občini). Glede na vedenje o gospodu Tasevu bo nekaj za reševalno vozilo gotovo vseeno primaknil. G. Tasev je namreč znan novomeški donator, saj brez njegovega prispevka ni minila skoraj nobena podobna akcija v Novem mestu v zadnjih 15 letih.

Ena gospa je rekla, da igra novomeških nogometišev očuno ni odvisna od pomembnosti osebnosti na čelu vodstva. Odkar jih vodi sam novomeški premier, jim gre slabše kot prej.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 17. aprila, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- Novo mesto: od 7. do 19. ure: M-Standard, PC Ločna
- od 8. do 19. ure: trgovina Gros, Ragovska 17
- od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku 33
- od 7. do 14.30: mini market Maja, Bučna vas
- od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
- od 7. do 20. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 7.30 do 14. ure: mini market Pri Kostonju, Prečna
- od 8. do 16. ure: mini market Pero, Stopiče
- od 8. do 20. ure: Perko, market v Senti Petru
- Sentjernej: od 7. do 17. ure: Dolenjka, Market
- Dolenjske Toplice: od 7. do 17. ure: Mercator-Standard, prodajalna Rog
- Žužemberk: od 7. do 17. ure: Mercator-KZ Kika, Samopostrežba
- Straža: od 7. do 17. ure: Dolenjka, Market

V nedeljo, 11. aprila, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- Novo mesto: od 8. do 11. ure: Dolenjka, Samopostrežba, Glavni trg
- od 8. do 11. ure: trgovina Gros, Ragovska 17
- od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku 33
- od 8. do 11. ure: mini market Maja, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
- od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice
- od 7.30 do 11. ure: mini market Pri Kostonju, Prečna
- od 8. do 12. ure: mini market Pero, Stopiče
- od 8. do 12. ure: Perko, market v Senti Petru

PROTEST - Zelo jezen Črnomaljec je po telefonu razburjeno spraševal, zakaj pri beguncih iz BiH, ki so v Sloveniji, veljajo dvojna merila. V ljubljanskih begunskih centrih imajo omejeno gibanje, tako si da nekateri, kot je prebral v časopisu, poskušajo vzeti malo svobode celo s spuščanjem po rjuhah. V Črnomlju pa da je čisto drugače: begunci hodijo, kjer jim srce želi. Čeprav imajo po njegovem veliko zelenic znotraj ograje nekdanje vojašnice, je bolj priljubljeno sprehajanje med hišami. Črnomaljec je prepričan, da zato, ker si ogledujejo, kaj bi lahko vzeli s seboj. Sedaj si natrgajo cvetje, pozneje si bodo še kaj drugega, je zatrjeval. Predvsem pa čistokrvnega prestarja zanima, od koga je odvisno, da je tako: ali od vodje begunskega centra ali od tistega, ki bi moral pisati in pregledovati dovolilnice za izhod.

MLEKO - Udeleženci nedavne semske okroglice mize o kmetijstvu so se skoraj sprli o tem, ali naj bi odkupovali vse mleko, ne glede na kakovost, ali le tisto najboljšo. Ko je kazalo, da polemiki ne bo tako hitro konca, je eden od navzočih vprašal, koga naj toži, ker je nekaj desetletij svojega življenja in vse do konca letošnjega marca pil oporečno mleko.

OBLEKA - Bog ne daj, da bi se katera od belokranjskih mamic nekaj dni pred veliko nočjo omislila, da bi svoje šestletno dekletce za praznike namesto v običajni jogging ali kavbojke oblekla v oblekico. Čeprav je trgovin s cunjami v Beli krajini kot listja in trave, takšnih oblekic ne premorejo, če pa že, spominjajo na tista iz let po drugi vojni. Trgovcem se jih ne splača prodajati. Očitno je bolj donosno tarnanje, kako malo prometa imajo.

Sprehod po Metliki

ROMKA MILENA STOJKOVIČ, avtorica črtic Osemnajst nageljnov, preživlja hude čase. Ob njenem pisanju si najbolj brusijo jezike ljudje, ki knjige niso videli niti od daleč, kaj šele, da bi jo prebrali. Zvoljo čevkanja, ki presega mejo dobrega okusa, se človek nehoti spomni misli: kakšna tišina bi nastopila, če bi ljudje govorili le o stvareh, ki jih dobro poznajo.

NA TLA LJUBLJANSKE BANKE, ki ima svoje prostore na Tigu svobode, so narisali zeleno črto. Seveda ne gre za akcijo že malce zbledelih zelenih, ampak za vzpostavljane reda.

KAR PRECEJ NARODNOZABAVNIH ansamblov se je že oglasilo, da bi želeli igrati na letošnji Vinski vigradi. Ponudbe prihajajo iz domala vse Slovenije, modro pa molčijo bendi iz Bele krajine. Verjetno čakajo, da jih bo prišel kdo prositi, in če se to nikakor ne bo zgodilo, bodo užaljani. Tako se dogaja že nekaj let in držala bo trditev, da se Belokranjci počasi navajamo novosti, predvsem na tržno gospodarjenje.

METLIŠKA VINSKA KLET se bo pojavila na tržišču z novimi, lepšimi steklenicami. Pa ne samo to: prav te dni iščejo tudi imena za vina. Kar nekaj predlogov imajo že zabeleženih, prav nič pa ne bodo hudi, če bo kdo predlagal kaj svežega in izvirnega.

Trebanjske iveri

TISTO O ZLATU - Dogodki ob zamenjavi vodstva mirenskega Toma so več ali manj vsem znani. Direktor Toma se je boril, da bi dokazal, da obtožbe, ki jih je dalo novo vodstvo Adrie, ne držijo. Pri tem so ga podprli tako poslovni partnerji, predstavniki občine kot tudi večina delavcev. Ljudje, ki živijo v Mirenski dolini oz. v trebanjski občini, vedo, da so ljudje imeli delo, tudi ko je proizvodnja prikolice v Novem mestu stala, da je bilo v zadnjih letih marsikaj postorjenega ter da so klju težkim gospodarskim razmeram poslovali pozitivno. Na enem od razgovorov prejšnji teden, ko je na Mirno prišel Dušan Plut generalni direktor Adrie in predsednik upravnega odbora Kacin, je z njim prišel tudi Jelko Kacin, ki pa naj bi v kratkem prevzel vodenje marketinga za nove trge in programe. Kacin je bil na pogovorih z vodilnimi v Tomu sicer kot zunanji sodelavec, vendarle je svoje razmišljanje tudi dodal. Dejal je, da ne razume, zakaj Mirenčani tako nasprotujejo odstavitvi direktorja; kaj pa če bi direktorja kako drugače izgnali? Osupli delavci Toma kaj takega od gospoda Kacina res niso pričakovali, saj ni razumel, da se borijo za svojo dolino, za delo, za to, da bodo lahko nadaljevali že uspešno začeto delo. Pa res ni vse zlato, kar se sveti, pravi pregovor.

AKOHOL IN TOBAK - Ker so se tudi Trebanjci zbal, da imajo v svoji sredi vse več mladih, ki podlegajo trdim drogam, so prejšnji teden pripravili razgovor na to temo. Po zbranih podatkih uživanja drog med osnovnošolci ni, je pa osupljiv podatek, da se večina fantov in deklet niti ne spomni, kdaj so spili prvi kozarček alkohola.

Na skupščinski seji pretekli teden pa so kmetje dosegli, da se v proračunu nameni za kmetijstvo 8,4 milijona tolarjev nepovratnega denarja, če pa bo občini uspelo iz republike izvrtati še dodaten denar, bodo Trebanjci za kmetijstvo namenili še 1,6 milijona tolarjev. Sprejeli so tudi predlog Slovenske ljudske stranke in Slovenskih krščanskih demokratov, da se nameni denar za regrasiranje obresti tudi za kmetijstvo in ne le za obrtništvo in podjetništvo. Predsednik skupščine občine Ciril Pungartnik je povedal, da so v teh nekaj mesecih poskušali marsikaj narediti, vendar so potrebe in želje velike in tudi upravičene, vendar republika ne deli enotno denarja v vseh slovenskih občinah. V Sloveniji 44 občin, med njimi

IZ NAŠIH OBČIN IZ NAŠIH OBČIN

Bo morala biti najprej nesreča?

Prehod Rožni Dol

ROŽNI DOL — Že pred nekaj leti so si v Rožnem Dolu prizadevali, da bi prehod čez železniško progo v zavarovali z zapornicami in signalizacijo, a neuspešno. Toda prebivalci te vasi se z nevarnim nezavarovanim prehodom ne morejo sprijazniti, zato so iz semiške krajevne skupnosti opozorili na problem črnomaljski izvršni svet.

Na križišču krajevne poti za Rožni Dol in Brezje z železniško progo prihaja skoraj vsak dan do nevarnih situacij in krajani se lahko zahvalijo le naključju, da še ni prišlo do hujske nesreče. Poleg tega, da prehod ni zavarovan in signaliziran, je tudi slab pregled. Semiška krajevna skupnost je pred leti sicer odstranila del brežine ob progi in s tem izboljšala preglednost, vendar to še ni dovolj za varen prehod vozil. Zato iz semiške krajevne skupnosti predlagajo občinskemu izvršnemu svetu, naj stori vse, da bo sektor za upravljanje in vzdrževanje prog pri Slovenskih železnicah prehod čim prej zavaroval. Do takrat pa bodo ogroženi krajani držali pesti in upali, da se ne bo zgodila hujska nezgoda.

PLANINSKI DOM V SEKULIČIH

Planinsko društvo Monter iz Zagreba je preuredilo staro kmečko hišo v Sekuličih na najzahodnejšem delu Žumberka v prijeten planinski dom. Dom lahko sprejme 40 planincev, ima tudi 30 skupnih ležišč, lepo urejeno okolico in dober razgled, je pa tudi izhodiščna točka za sprehode in krajše izlete. Planinsko društvo monter je organizator spomladanskega pohoda na Žumberak, ki bo letos 19. junija, in sicer od Sošic do Sekuličev, druga pot pa bo vodila od Suhorja do Sekuličev. Po cesti je moč priti do planinskega doma iz Novega mesta ali Metlike do Bušinj vasi ter skozi Radatoviče po asfaltni cesti do Sekuličev.

V ŽUBINI BO POSLEJ DOVOLJ VODE

TREBNJE - V zaselku Žubina v krajevni skupnosti Veliki Gaber so bili večkrat brez vode. Pred kratkem pa so zgrajeno hidropak postajo, ki bo oskrbovala 21 gospodinjstev s čisto pitno vodo, spravili v pogon. Območje krajevne skupnosti Veliki Gaber se je do letošnjega leta oskrbovalo z vodo iz vodovodnega sistema Stična, sedaj se oskrbuje z vodo iz vodovodnega sistema Temenica. Voda iz vodovodnega sistema Temenica, ki so ga dokončno zgradili lani, se je izkazala kot izredno kvalitetna, saj od 76 odvzetih vzorcev ni bilo nobenega oporečnega, čeprav vode ne klorirajo. Investicija je bila vredna pičel milijon tolarjev, denar za napravo so prispevali krajani Žubine, ki so prispevali tudi več delovnih ur, zavarovalnica Tilia, občina Trebnje ter trebanjska Komuna.

VABILO NA BRUCOVANJE

TREBNJE - Klub študentov občine Trebnje priredi v soboto, 17. aprila, ob 20. uri brucovanje v osnovni šoli Trebnje. Zabavala vas bo skupina Peter Pan. Vsi, ki ste zabave željni, vljudno vabljeni.

Kmetijstvu vendarle namenili več

Sprejeli osnutek proračuna za letošnje leto - 8,4 milijona tolarjev nepovratnega denarja za kmetijstvo - Predlagali enodomen sistem - Vodja lekarnе ustrezala pogojem

TREBNJE - Že na prejšnji seji skupščine občine so odborniki vseh treh zborov razpravljali o proračunu za letošnje leto. Ob le nezametenem povečanju proračuna napram lani so v glavnem vsi ugoditvili, da ne bo denarja niti za najnujnejše, predvsem se s predlagano ugotovitvijo denarja niso strinjali kmetje.

Na skupščinski seji pretekli teden pa so kmetje dosegli, da se v proračunu nameni za kmetijstvo 8,4 milijona tolarjev nepovratnega denarja, če pa bo občini uspelo iz republike izvrtati še dodaten denar, bodo Trebanjci za kmetijstvo namenili še 1,6 milijona tolarjev. Sprejeli so tudi predlog Slovenske ljudske stranke in Slovenskih krščanskih demokratov, da se nameni denar za regrasiranje obresti tudi za kmetijstvo in ne le za obrtništvo in podjetništvo. Predsednik skupščine občine Ciril Pungartnik je povedal, da so v teh nekaj mesecih poskušali marsikaj narediti, vendar so potrebe in želje velike in tudi upravičene, vendar republika ne deli enotno denarja v vseh slovenskih občinah. V Sloveniji 44 občin, med njimi

ODVOZ KOSOVNIH ODPADKOV

TREBNJE - Trebanjska Komuna bo v tem mesecu, ko praznujemo dan zemlje, organizirala od 19. do 24. aprila odvoz kosovnih odpadkov po občini. Pobirali bodo tudi sekundarne surovine. Na Komunalni se trudijo, da bi v najkrajšem času uvedli odvoz odpadkov tudi po vasih. Najuspešnejši so bili do sedaj v mokronoški krajevni skupnosti, kjer odpadke odvažajo že iz skorajda vseh vasi. Že v kratkem pa bodo začeli tudi z javnimi deli. S pomočjo trenutno brezposelnih delavcev se bodo lotili čiščenja okolice.

Končno letališče v Beli krajini

V Prilozju pri Podzemlju člani Aerokluba Bela krajina gradijo prvo belokranjsko športno letališče — Nared jeseni — Prispevek k razvoju turizma

PRILOZJE — Kmalu potem, ko je bil leta 1975 ustanovljen Aeroklub Bela krajina, je vzniknila tudi želja po letališču. Toda vedno se je kaj zapletlo. In ko je že kazalo, da bo letališče lahko pri Otoku, kjer so bili ob obletnicah partizanskih letališč in spuščališč tudi trije mitingi, je prišla osamosvojitve Slovenije, s tem pa tudi državna meja na Kolpi. Letala, ki bi pristajala ali vzletala na Otoku, bi kršila zračni prostor druge države. Zato so člani Aerokluba začeli iskati drugo lokacijo.

Eden od predlogov je bil celo metliški Log, toda tudi tam bi prišlo do podobnih težav kot na Otoku. Nato so aeroklubovci zagledali ravnino pri Prilozju, dober streljaj od Podzemlja. Najprej so menili, da bo primerna le za ultra lahka letala, a so kmalu ugotovili, da ustreza tudi športno-turističnemu letališču. 32 članov kluba se je s predsednikom Francem Stariho ter podpredsednikom Jožetom Matekovičem hitro lotila urejanja letališča. »Na srečo sta pri tem

Gnev občanov vse bolj narašča

Na izvršnem svetu so zgroženi spoznali, da v letošnjem republiškem programu ni niti tistih naložb v ceste, ki so bile načrtovane že pred leti

ČRNOMELJ — Črnomaljski izvršni svet je konec lanskega leta poslal Republiški upravi za ceste predlog naložb na regionalnih cestah v občini, ki naj bi jih uresničili letos. Črnomaljši so pričakovali, da se bo to tudi zares zgodilo, saj nenazadnje gre za uresničevanje razvojnih programov na demografsko ogroženih območjih ter za potrebe Republike Slovenije, kajti ceste so ob meji ali celo povezane z mejnimi prehodi. Še v programu, ki ga je prej omenjena republiška uprava pripravila v začetku tega leta, je bilo delno ugodeno črnomaljskim zahtevam. Iz marčevskega gradiva državnega zbora pa je moč razbrati, da v programu ni niti tistih naložb, za katere so se dogovorili že pred leti.

Toda na občinskem izvršnem svetu zatrjujejo, da bodo vztrajali pri uresnitvi vrste naložb, ki so v pristojnosti republike. Gre za dograditev 2,5 km obkoljske ceste od Žuničev do Preloke.

ČRNOMELJ — Republiška uredba o načinu oblikovanja cen komunalnih storitev in stanovanjskih najemnin za neprofitna stanovanja v 5. členu med drugim navaja, da se cene komunalnih storitev lahko povečajo, in sicer do pokrivanja stroškov enostavne reprodukcije. V skladu s tem je tukajšnja Komuna pripravila izračun za povišanje cen, ki naj bi veljale od 1. aprila.

Cene v Komunalni namreč že dolgo ne dosegajo enostavne reprodukcije. Cene, veljavne v letošnjem januarju in februarju, so v povprečju pokrivala le 45 odst. enostavne reprodukcije. Zato imajo velike likvidnostne težave in ne zmorejo več poravnati svojih obveznosti. Samo do rudnika so imeli konec marca za 2,6 milijona tolarjev zapadlih obveznosti. Prav tako vrtoglav naraščajo izguba, ki so je v prvih dveh letošnjih mesecih pridelali za 14 milijonov tolarjev. Če ne bi izplačali plač ali kakršnih koli nadomestil, bi bil primanjkljaj še vedno 7 milijonov tolarjev. Na Komunalni so prepričani, da mora vlada sprejeti takšne ukrepe, da bo cena pokrivala enostavno reprodukcijo. Zato so predlagali občinskemu izvršnemu svetu, da dovoli podražitev, potem pa naj še republiška vlada preceni, ali so do takšne podražitve upravičeni.

Na seji izvršnega sveta je bilo slišati predloge, naj še kakšna pooblaščenca ustanova preveri izračune Komune, ki bo morala biti še bolj racionalna kot doslej. Zlasti še, ker so ljudje vse bolj plitvih žepov, navadili pa so se tudi že na le nekajodstotne podražitve, ne pa na 100, 200 in celo več kot 300 odst., kot jih predlaga Komuna. Ko bodo namreč krajani zvedeli za nove cene, bodo gotovo burno reagirali, kajti skoraj nihče ne ve, kaj piše v 5. členu. Hk-

Celo trikrat višje cene

Takšen je predlog Komune, kakšne pa bodo reakcije občanov? — Izguba vrtoglav narašča

• Predlog Komune je, naj bi se v primerjavi z letošnjim marcem v aprilu povečale cene za vodo za gospodinjstva za 208 odst., za ostale za 195 odst., za kanalsčino za 287 oz. 282 odst., za odvoz odpadkov za 148 oz. 177 odst., za deponijo za 306 oz. 237 odst. ter za ogrevanje za 162 oz. 160 odst.

ti so se na IS strinjali, da bo Komuna doživela zlom, če se ne odločijo za podražitve, kajti če storitev ne plačajo občani, bi jih morali iz občinskega proračuna, kjer pa izgube Komune niso načrtovale. Zaradi vsega tega so se v izvršnem svetu odločili podpreti Komunalno s pripombo, da novih cen najbrž ne bo moč uveljaviti že s 1. aprilom.

ti so se na IS strinjali, da bo Komuna doživela zlom, če se ne odločijo za podražitve, kajti če storitev ne plačajo občani, bi jih morali iz občinskega proračuna, kjer pa izgube Komune niso načrtovale. Zaradi vsega tega so se v izvršnem svetu odločili podpreti Komunalno s pripombo, da novih cen najbrž ne bo moč uveljaviti že s 1. aprilom.

ti so se na IS strinjali, da bo Komuna doživela zlom, če se ne odločijo za podražitve, kajti če storitev ne plačajo občani, bi jih morali iz občinskega proračuna, kjer pa izgube Komune niso načrtovale. Zaradi vsega tega so se v izvršnem svetu odločili podpreti Komunalno s pripombo, da novih cen najbrž ne bo moč uveljaviti že s 1. aprilom.

va za ceste ima že več let v programu posodobitev ceste Grič — Bistrica. Ker se je gradnja mestne obvoznice zopet odmaknila, IS zahteva vsaj obnovo 800 metrov preobremenjenih Belokranjske in Kolodvorske ceste ter križišč na tem odseku. Že nekaj let sta bili načrtovani tudi preplativsti cest Podzemelj — Črnomelj in Kanižarica — Vinica, a so doslej izdelali le projekte. Sedaj rekonstruirajo mostova čez Lahinjo in Dobljčico v Črnomlju in upajo, da bo vsaj ta naložba letos končana. Na IS pravijo, da so Republiško upravo za ceste neprestano opozarjali tudi na ureditev zapornega sloja na 8 km dolgi cesti od Adlešičev do Žuničev, ki že propada. Hkrati pa tudi na začetek gradnje 2 km dolge črnomaljske obvoznice, za katero so projekti že pripravljani.

V Črnomlju pričakujejo, da bodo na Republiški upravi za ceste znova proučili njihove potrebe in zahteve, jih uvrstili v program ter naredili vse, da bodo uresničene. Predvsem pa pričakujejo, da bo denar, namenjen za zeleno mejo, smotno razdeljen. Poudarjajo še, da so njihove zahteve posledica nevdržnih razmer, ki so nastale zaradi dolgoletnega republiškega zapostavljanja občine. Zatrjujejo, da tako vodstvo občine kot občani takšnega odnosa ne morejo več prenašati. Zato na izvršnem svetu opozarjajo, da v primeru, če na republiki ne bodo upoštevali njihovih zahtev, tudi v občini ne bodo mogli več obvladovati gneva krajanov, ki ga ti vse bolj javno izražajo.

M. BEZEK-JAKŠE

Damjan Terzin

Prvi v trebanjski obrtni coni

Servisno-prodajni center Terzin

TREBNJE - Trebanjska obrtna cona je začela nastajati šele pred kratkim. Servisno-prodajni center Terzin za avtomobile Peugeot pa je prva delavnica, ki na tem prostoru že deluje. Njen lastnik je Milan Terzin, pri delu pa mu pomaga njegov sin Damjan, ki skrbi za prodajo Peugeotov, oče pa kot mehanik z izkušnjami skrbi za delo v servisu, s svojimi izkušnjami pa pomaga tudi pri prodaji.

Kmalu bo eno leto, odkar so Terzinovi odprli prvi in edini Peugeotov servis na Dolenjskem. »V začetku je bilo precej nerodno, ker ni bila urejena okolica, pa tudi ljudje niso vedeli za nas, zato smo kar precej vložili v reklamo,« pravi sin Damjan. Damjan se je odločil, da bo študiral ob delu, saj bo tako lahko pomagal očetu. Odločili so se, da bodo servisno-prodajni center za peugeot, francoski avto višjega kakovostnega razreda. »Ta odločitev ima svoje dobre in slabe strani. Ko avto prodajaš, ti ni potrebno lagati, da je kvaliteten, ker to je. Tako kvaliteten avtomobil pa skorajda ne potrebuje popravila,« razlaga Damjan. Zato pri Terzinovih popravljajo poleg Peugeotovih avtomobilov tudi avtomobile drugih znamk, da je dovolj dela za vse zaposlene mehanike.

Avtomobile prodajajo tudi na leasing in kredit, pri njih pa se dobijo tudi rezervni deli, in če koga pri tem pograbijo žejja, se bo lahko odžejjal v njihovem bifeju, ki je v sklopu servisno-prodajnega centra.

J. D.

Franc Stariha

kopališče ter Kučar z lovsko kočjo. Po besedah Starihe je namreč smisel letališča prav v tem, da se v Beli krajini razvija individualni turizem ter da jim bo uspelo privabiti petične goste. »Gradnja športnega letališča je širši interes družbe. Poleg tega je pet hektarov zemlje, kolikor bo obsegalo letališče, manj kvalitetne in jo bomo s tem, ko bomo zasedli kvalitetno travnino, le izboljšali,« pojasnjuje Stariha. Ker se navadno ob vsem novem pojavljajo različni strahovi in dvomi, bo morda kdo pomislil tudi, da bo športno letališče v Prilozju kdaj preraslo v vojaško. Toda kot zatrjujejo v Aeroklubu, te bojzani zaradi bližine državne meje ni.

M. BEZEK-JAKŠE

JUBILEJ NONETA ROG - Nonet Rog letos slavi 25-letnico obstoja. Slavnostni koncert ob visokem jubileju bodo pevke izvedle 23. aprila v dvorani kočevske srednje šole. V preteklosti je ob takih priložnostih občina podelila jubilarom kakšno priznanje. Ker je nonet Rog že leta 1989 prejel plaketo zbora odposlancev, na kočevski občini razmišljajo, da bi jim ob 25-letnici podelili spominsko plaketo, ki je v odloku o podeljevanju priznanj in nagrad občine Kočevje opredeljena kot priložnostno priznanje, ki se podeljuje delovnim ljudem in občanom ter organizacijam oziroma skupnostim kot priznanje za njihov prispevek pri razvoju občine Kočevje.

JEZERO - Pred kratkim je bila izdelana dopolnitev že pred približno desetimi leti izdelanega programa razvoja kočevskega jezera. Kljub dokončanemu projektu, po katerih naj bi jezero in njegovo okolico uredili za turistično-rekreativne namene, pa bo z nadaljnjimi deli potrebno počakati, dokler se ne "razčisti" lastništvo nekdanjih rudniških površin. Večinski lastnik je še vedno Itas. Pred leti je bilo ugotovljeno, da jezerska voda ni škodljiva za človekovo zdravje, o vplivu, ki naj bi ga imele določene radiacije na ljudi, ki bi bivali v stavbah ob jezeru, pa bodo menda, še predno se bodo lotili urejanja površin ob jezeru, opravili potrebne analize.

Ribniški zobotrebc

OBRT IN PODJETNIŠTVO - Ribniški obrtniki so že lep čas zelo dobro organizirani, kot vse kaže, pa so takšno organizacijo pogrešali ribniški podjetniki. Že lani jim je zbornica ponudila nekatere usluge, ki so jih podjetniki z veseljem sprejeli. Takšnih, ki se obračajo na zbornico, je vedno več, tako da zbornica počasi prerašča v nekakšno obrtno-podjetniško organizacijo. Samo z enim zaposlenim pa novim nalogam in povečanemu obsegu del ne bo več kos. Obrtnikov in podjetnikov je namreč v ribniški občini iz meseca v mesec več. Samo v preteklem letu se jih je na novo pojavilo 60, ki so zaposlovali 70 ljudi. Zato na zbornici razmišljajo o kadrovski okrepitvi, ki v prvi vrsti ne bo pomenila novega zaposlovanja, ampak reorganizacijo znotraj že obstoječih služb. S to reorganizacijo želijo doseči, da bo obrtnikom in podjetnikom na enem mestu dostopno vse, od informacij in svetovanja do pravnih uslug.

NE GRE - Ribniški krščanski demokratski so dali predlog za preimenovanje nekaterih ulic in trgov v Ribnici že pred približno enim letom, o tem pa je bilo govora seveda že tudi pred tem. Kljub temu, da je bila njihova pobuda vsaj že dvakrat na dnevnem redu zasedanja občinske skupščine, nazadnje na zadnjem skupščinskem zasedanju v zadnjih dneh marca, vse do danes poslanci predloga še niso resno obravnavali. Enkrat je bila razlog nesklepčnost, drugič odsotnost župana. Trg Veljka Vlahoviča pa še naprej nosi ime, ki bi ga bilo po mnenju dobrišnega dela Ribničanov potrebno spremeniti.

Sevniški paberki

KONCESIJA - V Sloveniji je že 26 državljanov zaprosilo za dodelitev koncesije za lekarniško dejavnost in 8 zasebnih lekarn že deluje. Med temi je tudi lekarna v Trbovljah, ni pa lekarna magistre Brede Drenek-Šošek, direktorice sevniške lekarne, čeprav je Sevničanka zaprosila za koncesijo kakšna dva meseca pred trboveljskim kolegom. Je morda razlog za različno hitrost pri pridobivanju ustreznih papirov okolje? Vsekakor je v Trbovljah okolje bolj onesaženo, zato ljudje potrebujejo več zdravil, v Sevnici pa je menda bolj pomembna alkalija.

MARGINALCI - Sevniška vlada je sklenila, da bo priporočila Centru za socialno delo, naj ponovno zagotovi namestitve sevniškega posebnega Mihaela S. na Impoljci. Miha je tam že bil, a so ga še isti dan postavili pred vrata, češ da se je s krajšega popotovanja na Studenec vrnil vinko močno utrujen in naj bi razgrajal. Nekateri so prepričani, da zaradi neupoštevavanja domskih pravil oz. navade Mihaela, da hoče imeti svobodo gibanja, v tem posebnem zavodu ne bi smelo biti posebnih težav, zlasti ne pri vratarju, saj gre za šefa Jelincičeve stranke. Drugi pa so prepričani, da bi bilo prav, če bi vsaj tolikšno "minutazo" in pozornost kot Mihaelu et. sevniška vlada? posvetila razmeram in usodi 75 delavcev Tehnoloških sistemov Sevnica in vsaj trikrat tolikšnemu številu svojih občanov, ki bi lahko že v kratkem ostali brez kruha.

• Za zaprtimi vrati je razprava veliko bolj odprta. (Jurič)
• Kar zadene vse, človek lažje prenaša. (Ramler)

IZ NAŠIH OBČIN

Ribnica pred gospodarskim zlomom

Porazni lanski rezultati — Uspešna le kočevska zunanjetrgovinska bilanca

KOČEVJE, RIBNICA — Gospodarstvu kočevske in ribniške občine sta v letu 1992 dosegli izredno slabe rezultate. V primerjavi z letom 1991 se je zaradi težav v strojni industriji še posebno poslabšalo stanje v ribniškem gospodarstvu. Po ugotovitvah kočevske podružnice SDK je nekdanje cvetoče ribniško gospodarstvo pred zlomom.

Gospodarstvu obeh občin sta v letu 1992 zaostali za republiškim povprečjem pri bruto dobičku na delavca in akumulaciji na delavca, temu primerno pa tudi pri povprečnih osebnih dohodkih. Padeč industrijske proizvodnje je bil v kočevskem gospodarstvu 30-odst., izredno pa se je povečal tudi obseg izgub, tako da se lahko štejejo kot pozitivni dosežek le zunanjetrgovinska gibanja. V ribniškem gospodarstvu sta se v primerjavi z letom poprej obseg industrijske proizvodnje in izvoz zmanjšal za pol, znesek izgube pa je bil kar petkrat večji.

Tako v Kočevju kot v Ribnici gospodarstvu ni uspelo pokriti odhodkov s prihodki. Odhodki financiranja so krepko presežili prihodke od financiranja. Ta razlika se v Ribnici vztrajno zmanjšuje, v Kočevju pa povečuje. Akumulacija je pokrila v Kočevju 14,7

iz Kočevske Reke pa tudi v finančnih in drugih storitvah ter industriji, gradbe-

• Z izgubo v skupni višini nekaj manj kot 620 milijonov tolarjev (leta 1991 le 41 milijonov) je v Kočevju poslovalo 50 podjetij s 1.355 zaposlenimi. V Ribnici je zgraba znašala kar 1,2 milijarde tolarjev, ustvarilo pa jo je 26 podjetij z 2.531 zaposlenimi. V obeh občinah so skoraj vsi izgubo ugotovila družbena podjetja. Osredotočena je v industriji ter prometu in zvezah, zaradi opredelitve Riko Holdinga, d.o.o., kot finančne firme pa v Ribnici še v finančnih in drugih storitvah. Z blokiranimi računi je v Kočevju poslovalo povprečno 14 podjetij, ki so zaposlovala slabo petino vseh zaposlenih v kočevskem gospodarstvu in v Ribnici 13 podjetij, v katerih je bila zaposlena več kot polovica zaposlenih v ribniškem gospodarstvu.

ništvo in trgovini. V Ribnici je akumulacija znašala nekaj nad 38 in pol milijona tolarjev.
M. LESKOVŠEK-SVETE

PRAVNA POMOČ VSAKO SREDO

RIBNICA - Skupščina občine Ribnica obvešča vse občane, da je pravna pomoč občanom organizirana od 1. aprila naprej vsako sredo v mesecu med 13. in 16. uro. Brezplačne pravne nasvete lahko občani dobijo v skupščinski dvorani na Gorenjski cesti 3 v Ribnici, pri pravniku Zvonetu Janežu.

LEPO DARILO ZA MLADOPOROČENCE

SEVNICA - Preteklo soboto so po čisto zaresni poroki v poročni dvorani na sevniškem gradu predstavili zanimivo mapo z brošuro, ki jo bodo poslej podeljevali mladoporočencem. Lepo darilo je omogočila sevniška skupščina, v nakladi 1000 izvodov pa ga je založila zveza kulturnih organizacij. V mapo so vložili s čestitko občine, podpisni list za vse prisotne, Vrišerjeva grafika sevniškega gradu in grb občine. V lični brošuri z naslovom Kako se ti meni dopadeš je venček 19 narodnih pesmi, sestavljen iz slovenske ljudske zakladnice. V venčku je v poudarjenih kiticah slutiti splet od snubljenja do poroke. Pevec z Mirne so ob sobotni predstavitvi brošure očarali s prepevanjem nekaterih pesmi, ki naj bi spet zaživele v slovenskih družinah. Pesmi je zbral in uredil Stane Peček, harmoniziral pa Radovan Gobec.

40.000 TOLARJEV ZA CELJSKO BOLNIŠNICO

SEVNICA - Sevniška vlada je sklenila, da dodeli Splošni bolnišnici Celje bolj simboličnih 40.000 tolarjev pomoči za sofinanciranje vgraditve klimatizacije v operativnih dvoranah, kajti predračun za celotno izvedbo znaša 288.000 mark. Gre za operativne dvorane kirurške in urološke službe ter enoto za intenzivno nego anesteziološkega oddelka. To so prostori, kjer je bila klimatizacija predvidena že ob gradnji, a zanjo ni bilo denarja. Poleti so v teh prostorih delovni pogoji obupni, saj se temperature dvignejo prek 30° C, naprave odpevdujejo, ljudje, ki morajo biti obleženi v sterilna oblačila in dostikrat zaščiteni z rentgenskimi svinčenimi, padajo v nezavest.

ODSTOP NAČELNIKA MI KRŠKO MIRA MIKELNA

SEVNICA - Načelnik Med-občinskega inšpektorata (MI) Krško mag. Miroslav Mikeln, je zaprosil občinske skupščine Brežice, Krško in Sevnica, da ga razrešijo kot načelnika MI čimprej, najpozneje pa do 15. septembra, po poteku 6-mesečnega odpovednega roka, imenujejo novega načelnika. Mikeln je dal odpoved zaradi neurejenega financiranja inšpektorata, kar onemogoča dobro vodenje te službe, poslej pa naj bi delal le še kot veterinarski inšpektor, za kar že ima soglasje vseh treh posavskih vlad. Sevniški izvršni svet je sprejel Mikelnov odstop, poudaril je, da se število delavcev inšpektorata ne sme povečati, da pa je treba dopolniti s strokovnjaki nekatere inšpekcijske, zlasti gozdarsko.

V STOTEM LETU - "Niti v sanjah si ne bi upala pomisliti, da bogati ljudje niso hoteli z nami pogovarjati, in s to zavestjo sem dolgo živeła," tako se je pretekli veliki četrtak zahvaljevala najstarejša občanka v sevniški občini, 99-letna Marija Košorok iz Lončarjevega Dola 37, sevniški delegaciji, ki jo je presenetila dan po njenem 99. rojstnem dnevu s šopkom cvetja in darilom na njenem domu. Najboljše želje, predvsem pa zdravja, je gospe Košorokovi izrazila sevniška županja Breda Mijovič, čestitkam pa so se pridružili tudi sevniški minister za notranje zadeve Branko Drstvenšek in novinarja. Marija Košorok se je rodila v 17-članski družini kot 14. otrok, sama pa je v 45 letih zakona v zakonu z možem, ki je preminil leta 1971, povila pet otrok. Vzgojila jih je v zavedne Slovence, trije sinovi so se odpravili za trehuhom za kruhom v Avstralijo, pri sinu Franciju, na njegovi prijetni domačiji, pa se Marija Košorok, ki ima zelo rada rože in knjige, dobro počuti in je hvaležna, "da jo prenašajo", kot pove v svoji skromnosti. Na posnetku: predsednica Breda Mijovič izročila slavljenci Mariji Košorok cvetje. (Foto: P. Perc)

BLOKIRANI ŽIRO RAČUNI

KOČEVJE, RIBNICA - V prvih trem mesecih letošnjega leta je imelo blokirane žiro račune v povprečju 24 kočevskih in 25 ribniških podjetij. Le po dve podjetji iz vsake občine nista iz gospodarstva. Povprečni znesek blokacije je bil 50 milijonov v Kočevju in kar 416 milijonov v Ribnici. Med podjetji, ki so blokirana, je v obeh občinah precej zasebnih podjetij. Ta v Kočevju dosega skoraj polovico povprečnega zneska blokacij, v Ribnici pa ne presegajo niti 5 odst., saj so visoki zneski blokacij predvsem na račun družbenih podjetij, med katerimi je na vidnem mestu Riko. O tem govori tudi podatek, da je v blokiranih kočevskih podjetjih zaposleno povprečno le 876 delavcev, v ribniških pa 2694 delavcev.

ŠOLSKA TEKMOVANJA

KOČEVJE - Na kočevski osnovni šoli Ob Rinži, ki jo obiskuje 734 otrok v Kočevju ter 65 v podružnični šoli v Livoldu in 32 v Kočevski Reki, so prejšnji teden potekala šolska tekmovanja iz znanja materinske, nemščine in angleščine ter tekmovanja za Vegovo priznanje. Na tekmovanju v znanju materinske je sodelovalo 30 učencev, 7. in 8. razredov: 5 se jih je uvrstilo na regijsko tekmovanje, 4 pa so osvojili srebrno Cankarjevo priznanje. Za bronasto Vegovo priznanje se je potegovalo 65 učencev od 5.-8. razreda: priznanje je doseglo 18 učencev. V znanju nemščine se je pomerilo 6 učencev in v znanju angleščine 12. Po trije iz obeh tekmovanj so se uvrstili na občinsko tekmovanje. V tem tednu bodo organizirali šolsko tekmovanje še v znanju kemije in za srebrno Vegovo priznanje.

ZASEBNIH PODJETIJ VEDNO VEČ

KOČEVJE, RIBNICA - V preteklem letu je bilo v kočevski občini registrirano 291 in v ribniški 187 pravnih oseb. Okoli 80 jih je tako v Kočevju kot Ribnici takšnih, ki jih imenujejo "speče firme", oz. firm, ki mirujejo. Med 212 kočevskimi (leto poprej samo 139) in 118 ribniškimi podjetji (leto poraj le 69), ki so ob koncu leta 1992 predložila kočevski podružnici SDK podatke o rezultatih gospodarjenja v preteklem letu, je bilo v Kočevju 170 zasebnih, 34 družbenih in 8 mešanih podjetij, v Ribnici pa 96 zasebnih, 11 družbenih, 9 mešanih in 2 zadružni. V primerjavi z letom 1991 se je močno povečalo število zasebnih podjetij, povečal pa se je tudi njihov delež pri številu zaposlenih, in sicer od 5 na 7,8 odst. v Kočevju in od 1,9 na 3,4 odst. v Ribnici, ter pri prihodkih od 10,1 na 12,2 odst. v Kočevju in od 7,8 na kar 15,3 odst. v Ribnici.

Spomenik, ki ga ne bodo rušili

Hotelsko-trgovski center v Sevnici išče kupce - Razdelitev HTC med Savskimi elektrarnami, SGP Posavje in Gostinskim podjetjem Sevnica

SEVNICA - Hotelsko-trgovski center (HTC) Sevnica verjetno ne bo eden tistih spomenikov, ki bi jih hotele prihajajoče generacije po kratkem postopku zrušiti bodisi zaradi določenega ideološkega predznaka ali pa zavoljo njegove ekonomske zgrešenosti. Bo pa njegova prvotna namembnost precej spremenjena, saj bo od hotela ostalo bore malo, in vprašanje, na katerega ne zna danes nihče odgovoriti, je, kdaj bo HTC kot celota zadihal s polnimi pljuči.

Za Gostinsko podjetje Sevnica, ki so ga soinvestitorji in pogodbeni kupci izbrali za glavnega investitorja HTC, katerega pričetek gradnje sega v leto 1988, je bila ta nalozba veliko breme. Direktor sevniškega gostinskega podjetja Kristijan Janč, ki je "podedoval" to investicijo, je v kratkem času vodenja podjetja pokazal dosti poslovne uspešnosti. Bolj smotno se mu je zdelo, da temeljito obnovijo nekaj lokalov, kot da bi metali že tako težko prisluzene denarce v "jamo brez dna", kakor že tudi nekateri imenujejo HTC. 80-članski kolektiv Gostinskega podjetja bi danes gotovo hudo bolela glava, četudi bi po kakšnem čudežu, danes zgradili HTC in bi imeli v njem vsaj 40 sob, torej pol manj ležišč, kot so sprva predvidevali. Težave so že, kako napolniti sedanjih 45 ležišč v sobah hotela Ajdovec. Sevniški Mercator je motilo zamujanje gradnje, a so trgovci le sorazmerno hitro spravili pod streho novo blagovnico Sevnčank. Do ustreznih prostorov je prišla Posavska banka, prav tako

jektov pridobiti kupce za poslovne prostore. Povprečna izhodišna cena je 900 mark za kvadratni meter, dokončna cena, ki jo je postavil SGD Beton na osnovi veljavnega projekta izvedbe, pa je po mnenju

• V HTC je poleg omenjenih še več drugih lokalov oz. poslovnih prostorov, med njimi pisarne SGP Posavje, občinska knjižnica, papirnica in zavarovalnica. V pritličju ima prodajalno Fenco, d.o.o., Gostinsko podjetje načrtuje pizzerijo in slaščičarno, na voljo bosta tudi prostori terasi, za vse uporabnike HTC pa še zaklonišče. V 1. nadstropju naj bi bila glede na predvidene spremembe namembnosti še avto trgovina, trgovina z mešanim blagom in cafe bar. Približno polovico 1. in 2. nadstropja, kjer bodo poslovni prostori različnih kupcev, sta že prodani, in če bo teh dovolj, naj bi zapolnili še 3. nadstropje HTC, sicer bodo tam uredili stanovanja. Od preč 5.200 m² neto površin HTC naj bi hotelski del razpolagal z 2.450 m².

zainteresiranih kupcev odločno prevetela, saj se suče okoli 1400 mark. Zato so se z avtorjem načrta HTC dogovorili, da spremembe zunanje ureditve ne bo, izdelajo pa naj jo s cenejšimi materiali.
P. PERC

Ne hodite peš po Dolenji vasi!

Ob regionalni cesti med Brežicami in Krškim ni prostora za pešce in živino - Bo občina letos zgradila dolgo pričakovane pločnike?

DOLENJA VAS PRI KRŠKEM - Že dve desetletji sta minili, odkar so makadamsko cesto skozi Stari Grad, Spodnjo Libno in Dolenjo vas poimenovali za regionalno in jo lepo ugladili. "Cesta med Brežicami in Krškim je tako postala dirkalna steza za motorna vozila, za pešce in živali pa je zmanjkalo prostora," se že leta jezijo Dolenjevaščani na občino, ki ni poskrbela, da bi zgradili pločnike.

Nekaj odsekov je še posebej nevarnih, na primer tisti pod Sp. Libno, kjer je na eni strani cestnišča oporni zid, na drugi pa železnica. Nevarna cesta je vzrok številnim prometnim nesrečam, ki se končajo s poškodami pešcev, marsikatera pa terja tudi smrtno žrtev. Nesreč bi bilo verjetno še več, če se ne bi domačini ogibali ceste, kolikor je le možno. Toda če je to edina cesta skozi vas, je to zelo težko.

Poslanec iz krajevne skupnosti Dolenja vas, Branimir Vodopivec, je na prometne zagate svojih sovaščanov že večkrat opozoril v občinski skupščini, oglasil pa se je tudi na nedavni problemski konferenci o prometu. Pravi, da je oblast na njihove zahteve po dokončni ureditvi regionalne ceste skozi njihovo krajevno skupnost doslej pripravila le lokacijsko dokumentacijo. O njej naj bi spregovorili na javni razpravi, a ker še niso vprašali lastnikov zemljišč za dovoljenje,

sklepajo, da pločnikov še ne bo tako kmalu.

V Dolenji vasi bi še pred ureditvijo pločnika radi napeljali tudi javno razsvetljavo in v zemljo zakopali nove vode za električno omrežje. V vasi tik ob nuklearki stojijo namreč še električni drogovi iz leta 1939. Da so svoje že odslužili, dokazujejo ob vsakem večjem vetrovu, ko vedno kateri od njih omaga. Krajevna skupnost skupaj s sovaščani iz Sp. Starega Grada še vedno zahteva podhod pod železniško progo. 350 krajanov je prisiljeno progo prečkati na neurejenem prehodu, saj je železnica že pred dvema desetletjema ukinila uradni prehod in zaradi tega občini plačala odškodnino, ki je končala

nekje na drugem koncu občine. Trenutno imajo srečo, ker je železniški promet v to smer redek, vendar še

● **Franc Glinšek, ki v krški občini skrbi za infrastrukturo, je povedal, da sta bila lani izdelana idejni projekt in jeseni še lokacijska dokumentacija. Postopek za pridobitev gradbenega dovoljenja za ureditev pločnikov teče in je trenutno v fazi pridobivanja različnih soglasij. Ocenjujejo, da bo občina že letos našla denar tudi za samo izgradnjo pločnikov. Pri pridobivanju soglasij lastnikov zemljišč računajo tudi na pomoč krajevne skupnosti, saj bi eno samo nasprotovanje lahko preprečilo gradnjo.**

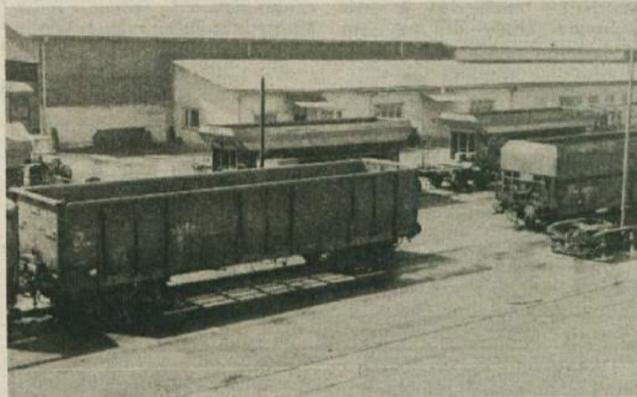
pomnijo, koliko težav so imeli pred kratkim. Tedaj se je po bližnji progi na dan peljalo tudi do 180 vlakov. B. DUŠIČ-GORNIK

KDO JE LASTNIK STAVBE V KAPELAH?

KAPELE — Krajevna skupnost Kapele želi knjižno ureditev lastne stavbe v vasi, ki je bila dodeljena Kapelem že leta 1868. Po ukinitvi občine Kapele je lastništvo prevzela občina Brežice, vendar kraji se vedno menijo, da stavba pripada njim. V stavbi je namreč pisarna KS, pošta, zbiralnica mleka in trgovina s skladiščem Agrarie, proizvodnje in trgovine. Kraji nimajo vplogleda, ali najemniki plačujejo najemnino, vedo pa, da vsa ta leta za vzdrževanje stavbe ni bilo poskrbljeno. Ker je nujno potrebno popravilo ostrišja, želijo, da se občina opredeli do lastnine.

LESKOVČANI PRVAKI V STRELJANJU

LESKOVEC PRI KRŠKEM - Učenci tukajšnje osnovne šole so v začetku meseca postali ekipni državni prvaki v streljanju z zračno puško, njihov učencec pa je zasedel tudi 2. mesto med posamezniki. Da bi zaznamovali za šolo zelo prijeten dogodek, so v torek za te učence priredili sprejem pri ravnatelju šole in nanj povabili tudi zunanjega mentorja Jožeta Arha.

LE ZA TRETJINO DELA - V dobovskem Podjetju za popravilo voz včasih niso mogli dohajati s popravili in rekonstrukcijami. Letos zaradi krize in neizdelanega programa razvoja slovenskih železnic nimajo dovolj dela. Prvih 10 delavcev je že izgubilo službe. Bo ostalih 280 uspelo prebrstiti to leto in dočakati boljše čase? (Foto: B. D.-G.)

Kako preživeti s tretjino dela?

Tako se sprašujejo v dobovskem Podjetju za popravilo voz - Vzdrževanje in rekonstrukcije še naprej nujne - Preurediti najmanj 1000 voz

DOBOVA - Vodstvo Podjetja za popravilo voz, ki zaposluje 280 delavcev, je v skrbeh, kako bodo preživeli to leto. Pred kratkim so morali odpustiti 10 delavcev, ki so bili zaposleni za določen čas. Priprani pa so, da bo v bodoče še dovolj dela za najmanj 250 ljudi, saj bodo slovenske železnice prisiljene storiti vse potrebno, da bodo preživele s pomočjo tovrnega prometa. Železniškega prometa v smeri proti Zagrebu danes skoraj ni in tudi sicer je promet na slovenskih železnicah v primerjavi z letom poprej padel za tretjino. Zaradi tega železnica potrebuje manj voz in s tem tudi manj popravil. Še pred leti sta ptujska in dobovska delavnica letno opravili vsaka okrog 1000 investicijskih popravil, lani še 750, medtem ko naj bi jih letos obe skupaj samo 610.

"Prometne politike v Sloveniji niti ni pripravljenosti, da bi rekli, kateri tovor bo potoval po cestah, kateri po železnicah in kateri po kombinirani poti. Slovenske železnice imajo trenutno 8500 voz, od tega je kakih 60 odst. takih vagonov, ki so neprimerni za uporabo. Mednje sodijo predvsem visokotenski vozovi za prevoz razsutega tovara, s katerimi smo nekdanj prevažali žito," pravi Ivan Prešiček, direktor Podjetja za

popravilo voz iz Dobove. Nekdanj je železniški tovarni promet slonel na tranzitnem prometu, zdaj pa se morajo železnice znajti drugače. Možnosti za povečanje tovrnega prometa na železnicah so velike, vendar pa omejene z zastarelostjo in neprimernostjo voz. "Zato bi bilo nujno, da bi čimprej vsaj 1000 obstoječih voz preuredili v posebne vagonne in se prilagodili za prevoze tovarov večjih podjetij, ki

Okrog 700 jih je ostalo brez redne zaposlitve

Zavod za zaposlovanje je poskrbel za obveščnost

POSAVJE - V posavski enoti Zavoda za zaposlovanje so poskrbeli, da bi bilo prijavljanje Vidmovih delavcev med nezaposlene čim bolj enostavno in čim manj boleče. Okrog 700 delavcem, ki so pred velikonocnimi prazniki namesto voščilnice prejeli kuverto z odločbo o prenehanju delovnega razmerja in z delovno knjižico, so priložili še nekaj navodil. Želeli so jih podučiti, kako se je treba prijaviti na Zavodu, jih seznaniti z najpomembnejšimi pravicami brezposelnih in v višino nadomestil za brezposelnost.

Delavcem so določili uro in datum, ko se naj zglasijo na izpostavi v Brežicah, Krškem oziroma v Sevnici, da ne bi bilo nepotrebne gneče in čakanja. Delavci Zavoda jim bodo na voljo ob neuradnih dneh. Opozorili so tudi izvršne svete, da bi se obščne uprave pravočasno pripravile na dodatno delo, saj bodo vsi ti ljudje pri njih urejali dokumentacijo.

V navodilu, ki ga je vsak prejel na dom, so navedli, kaj vse morajo prinesiti s sabo: osebno in zdravstveno izkaznico, hranilno knjižico ter za uveljavljanje dodatka še potrdilo o osebnem dohodku zakonca. Vidmovi delavci bodo enako kot druge brezposelne osebe prejeli nadomestila za čas od 3 do 24 mesecev, odvisno od dolžine delovne dobe posameznika. Vsi bodo za ta čas pokojninsko in invalidsko zavarovani. Prve tri mesece bodo prejeli 70 odst., potem pa 60 odst. plače, a ker so že dalj časa kako tretjino plače prejeli v obliki bonov, nadomestila mnogih izmed njih ne bodo presegla 80 odst. zadržanega OD, kar znese trenutno 12 tisočakov.

Sočasno z uveljavljanjem nadomestila bodo lahko delavci, ki ne presegajo cenzusa v premoženjskem stanju (80 odst. zadržanega OD na družinskega člana), dobili tudi dohodek za vzdrževane člane. Po izteku nadomestila lahko delavci uveljavljajo še denarno pomoč, vendar vse skupaj lahko traja največ tri leta. Brezposelni, ki prejema tako pomoč, imajo osnovno zdravstveno zavarovanje, niso pa pokojninsko zavarovani.

In še to. Zakon omogoča, da se lahko nadomestila izplačajo v enkratnem znesku, če se prejemnik namerava zaposliti v lastni obrtni, podjetniški ali kmetijski dejavnosti. Na žalost je taka oblika izplačil zaradi pomanjkanja sredstev trenutno zaustavljena.

B. D.-G.

PRENOVA V ARTIČAH

ARTIČE - Občina je jeseni dala polovico stavbe v Artičah, kjer sta bila nekdanj krajevni urad in trgovina Posavja Brežice v najem podjetju PEM iz Artič. Upati je mogoče, da bo ta stara stavba kmalu dočakala prenovo, tako vsaj govori najemna pogodba. Najemnik je namreč dolžan na polovici stavbe opraviti vsa obnovitvena dela na podlagi dokumentacije. Za prenovo druge polovice strehe in fasade bo poskrbela občina, kar jo bo po nekaterih napovedih stalo 200 tisočakov.

Novo v Brežicah

ŠALA - Pooblaščenca za sklepanje zakonskih zvez bi bili precej razočarani, če bi tudi občina njihov predlog vzela samo za šalo. Ko so predlagali, da bi čimprej uvedli poroke v brežiškem gradu ter mladoporočencem ponudili penec v vino in prevoz s kočijo na račun občinskega proračuna (vanj pa itak prispeva vsak par še preden izreče svoj usodni "da"), so mislili povsem resno. Ideja ni slaba, zato je svoj prostor našla tudi v Dolenjcu, na nesrečo ravno na prvega aprila dan. Nekateri bralci so jo zato vrstili med prvopripriske šale. To samo dokazuje, kako stvarno znajo razmišljati.

KAM BI DEL - verjetno republiški strokovnjaki računajo, da Brežičani brezglavi tekajo naokrog, pa so jim zato namenili samo 87 odst. povprečne javne porabe na slovenskega prebivalca. Tistih 13 odst. menda predstavlja ravno ta prečudni del telesa. Toda podobno kot prebivalci ostalih prizadetih občin so pokazali, da vendarle imajo glave in nekaj tudi v njih. Sveta jeza jih je popadla še posebno ob nedavnem obisku v slovenski prestolnici. (Tamkajšnji prebivalci imajo po dve glavi, dva želodca in morda še dve levi roki, vse to skupaj naj bi zneslo 147 odst. povprečnega Slovenca) Spoznali so, da imajo tudi ljubljancani težave z javno porabo. V blagajne se jim skupaj z drugimi prihodki (od najemnin poslovnih prostorov, na primer) nabere toliko denarja, da ne vedo, kako bi ga porabili.

PREPOVEDANO - Brežičani se bodo morali še marsičesa naučiti. Trenutno iščejo primerno šolo, kjer bi lahko poslušali kako učno uro o tem, kako se prepove naravi, da bi še naprej opravljala svoje na njihovem znamenitem vodovodnem stolpu. Morda jih bodo podučili varstveni kulturne dediščine ali pa državni oblastniki, ki so jih spravili v zadrego. Našli so se namreč posamezniki, ki so želeli delno spremeniti namembnost stolpa in ga za protiuslugo obnoviti. Načrt je propadel, ker Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine posega ni dovolil. Brežičani prosijo Zavod, naj zdaj prepove poseganje v stolp tudi naravi.

Rimska oljenka za spomin na muzej in Posavje

BREŽICE - Ko so delavci Posavskega muzeja pogledali po svojih depojih, so našli marsikaj, iz česar bi se dalo narediti kopije in jih potem prodajati kot spominke. Iskali so etnološke in arheološke motive iz okoliških krajev in se končno odločili za rimsko svetilko-oljenko in modele za kruhke. Z modeli so naredili odise in izdelali kopije v obliki zvezdic in srčkov.

Vse kopije je konzervator Jože Lorber izdelal iz gline, nato pa so jih opremili še z embalažo iz naravi prijaznega papirja, ki jo je oblikovala akademska slikarka Irena Romih, sicer oblikovalka v podjetju Dekor v Kozjem. Vsi izdelki so opremljeni z deklaracijo, na kateri je v štirih jezikih med drugim napisano tudi, kaj izdelek predstavlja in čemu je nekdanj služil.

Odlog glinenih predmetov pripravljajo za prodajo tudi enostranske odtise različnih muzejskih motivov, ki bodo prilepljeni na doščice in jih bo kupec lahko obesil na steno. Prodaja spominkov poteka za zdaj samo v muzeju, kjer s prihajajočo sezono skupinskih obiskov računajo tudi na večje povpraševanje. Izdelke so predstavili tudi podjetjem, ki se ukvarjajo s turizmom, a ni bilo odziva. Ravno tako jim še ni uspelo vzbuditi drugih podjetij, ki bi lahko take spominke uporabljala za poslovna darila ob novem letu ali drugih praznikih.

B. D.-G.

SPOMINKI IN DARILA - Prodaja spominkov je za zdaj omejena, saj želijo raziskati, ali bi kaj takega lahko uspešno prodajali. Če bodo ugotovili, da so se odločili za prave izdelke, bodo začeli s proizvodnjo v večjih količinah, v nasprotju pa bodo razmislili o novih možnostih. Mladenko v posavski ljudski noši smo fotografirali na turistični predstavitvi brežiške občine pred ljubljansko mestno hišo, kjer je ponujala spominke Posavskega muzeja. (Foto: B. D.-G.)

NAMESTO KOMUNALNEGA OBČINSKI NADZORNIK

BREŽICE — V mestu že nekaj časa deluje komunalni nadzornik, ki pa ima precej težav s svojimi strankami. Ko jih opozarja na red v mestu in jim zaračunava kazni, jih le težko prepriča, da je delavec pri upravnem organu, ne pri komunalnem podjetju. Zaradi tega bodo skupščini predlagali spremembo odloka o komunalnem nadzorstvu v občini, s katero bi omenjenega delavca poimenovali občinski nadzornik.

GRADILI BODO MRLIŠKO VEŽICO

VELIKA DOLINA — Še letos naj bi v krajevni skupnosti Velika Dolina zgradili mrliško vežico pri pokopališču na Ponikvah. V lanskem letu so od domačega župnišča že odkupili potrebno zemljišče, uredili zemljiškoknjižni prenos in pri Regionu naročili izdelavo načrtov. Ker bo to za krajanje velik zalogaj, pričakujejo finančno pomoč iz občinskega proračuna.

JUTRI "Z LOJTRCO POD OKENCE"

KRŠKO - Radio Posavje, Studio Brežice pripravlja jutri veliko prireditev narodnozabavne glasbe "Z lojtrco pod okence". Ljubitelji narodnozabavne glasbe bodo lahko izbirali med dvema koncertoma. Prvi bo ob 18. uri, drugi ob 20.30. Program bo povezoval voditelj domačega radia Srečko Pavkovič, pomagala pa mu bosta humorista Vinko Šimec - Jaka Šraufciger in Martin Sagner-Dudek. Gre za vsakoletno javno radijsko prireditev, s katero zaključijo pol leta trajajoče radijske oddaje o narodnozabavni glasbi. Letošnja prireditev je že peta po vrsti in so jo že lani iz gostinskih objektov preselili v krški kulturni dom, da bi tako dokazali, da je tudi "goveja" glasba mnogo več kot veselična. Zaradi tega so letos k sodelovanju povabili tudi nekaj zelo kakovostnih izvajalcev tovrstne glasbe. Nastopili bodo: Alpski kvintet, Nagelj, Gašperji, Fantje iz vseh vetrov, Hmeljarski instrumentalni kvintet, Vesna z Ireno Vrčkovnik, Vrtnica, Toni Verderber, 7. raj, Igor in Zlati zvoki, Peter Fink in še tri domače skupine po izboru radijcev.

DANES O PRORAČUNU

BREŽICE - Danes popoldne bo zasedala brežiška občinska skupščina. Poleg točk, ki so ji na dnevnem redu ostale še iz zadnje nedokončane seje, bo, če bo dovolj volje, začela tudi novo sejo. Na njej naj bi poslanci sprejeli odstop namestnice sekretarja za gospodarski razvoj, nato pa sprejemali programe posameznih dejavnosti za letošnje leto in nazadnje še osnutek odloka o proračunu. Izvršni svet predlaga, da bi letošnji občinski proračun dosegel 943,5 milijona tolarjev, od tega bi dve tretjini namenili za tekoče obveznosti in tretjino za investicije.

VABILO NA PROSLAVO V SROMLJE

Medobčinski svet ZB in udeležencev NOB Posavje, to so občinski odbori ZB Brežice, Krško in Sevnica, vabijo borce, aktiviste, izgnance, TO, mladino in ostale prebivalce, da se udeležijo proslave ob državnem prazniku 27. aprila, dnevu upora proti okupatorju, in obletnice ustanovitve Kozjanskega odreda. Proslava bo v vasi Sromlje pri osnovni šoli v nedeljo, 25. aprila ob 11. uri. Slavnostni govornik bo predsednik skupščine občine Brežice Teodor Oršanič. Za prehrano in pijačo bodo poskrbeli domačini. Vabljeni!

Mlaskanje po koritih (in pogodbah)

Individualne pogodbe oz. njihova določila, zlasti tista, ki govorijo o višini plače in ugodnostih, ki grede tem "individualcem", so predmet številnih ugibanj, govorici, tudi natočevanj. Praviloma pa so določila teh pogodb tajnost in marsikateri direktor je zagrozil tistim redkim, ki zaradi narave svojega dela vejo, kakšno plačo dobiva, da bodo ob službo, če se bo to izvedelo. Vendar star pregovor pravi, da ni nič tako skrivno, da ne bi bilo očito. Plače pa še posebej ne. Seveda prav tu rado prihaja do pretiravanj. In tako je moč slišati o astronomskih zaslužkih nekaterih direktorjev oz. managerjev in managerk, v kar so se časi in okoliščinam primerno prekrstili. Ni še dolgo, ko so sedanjí managerji, nekdanji vodje, vodilni delavci in direktorji, skrbeli, da je vsak delavec redno dobil podatke o vseh plačah v podjetju, če niso plahite s temi podatki vse kar na oglasnih deskah, potomkah iz prve dežele socializma uvoženih stenčesov!

Izviri in naglavni greh teh pogodb je - govorno o družbenih firmah - da jih z managerji ne sklepajo lastniki, ampak organi upravljanja, se pravi upravni odbori, v katerih pa sedijo v glavnem managerji. Vrana vrani ne izkljuje oči! V družbenih podjetjih, ki se še niso transformirala v družbe, te pogodbe sklepajo delavski sveti, ki pa praviloma ne dobijo na mizo teksta pogodbe v celoti, ampak so z njim le seznanjeni in sprejemajo določbe teh pogodb tako, kot so jim predložene; predlagajo pa jih managerji sami zase. Nadzora ni nobenega ne pri sprejemanju pogodb, ne kasneje pri izplačilu, niti pri tem, kaj je ta človek sploh naredil. Te pogodbe niso odraz tega, kakšen je položaj podjetja, koliko je direktor, ki kot manager podpisuje individualno pogodbo, do sedaj naredil, za kako sposobnega se je izkazal; niso odraz njegovih dosedanjih uspehov, ampak kažejo v prvi vrsti, koliko tak manager sam sebe ceni in koliko potrebuje. Cenijo pa se ponavadi najvišje tisti z dne, po napačno razumljeni svetopisemski prerokbi, da bodo zadnji prvi.

Vse to je možno, ker pri nas ni trga dela in s tem tudi ne trga managerjev. Trg bi jim hitro postavil pravo ceno, sedaj pa si jo postavljajo sami. To pa je krivično do dobrih in sposobnih in škodljivo za podjetja. Poslovne cilje si v tej brezlastniški anarhiji postavljajo kar sami managerji, kajti v upravnih odborih in delavskih svetih ne sedijo lastniki, ampak ljudje, ki so jih predlagali (postavili) managerji sami. Če je pa slučajno izpolnitev poslovnega cilja in rezultatov vezana na višino plače, si bo tak človek postavil pač tak cilj in zadal take rezultate, da

jih bo zagotovo in z lahkoto dosegel. Ti pa gotovo niso taki, da bo podjetje napredovalo. Znan je primer iz Novega mesta, ko podjetje stoji bolje kot panoga, v katero sodi. In direktor in njegovi sodelavci si izplačujejo bajne plače in se pitajo s številnimi privilegiji. Lahko pa je biti boljši od panoge, ki je v Sloveniji povsem na psu. To je tako, kot bi se nekdo hvalil s tem, da je pobil manj žensk kot Trobec!

V tistem svetu, kateremu bi se tako radi čimprej priključili, lastnik oz. organ, ki ga zastopa, postavi managerju cilj, določi njegovo izhodiščno plačo in dodeli ugodnosti. Če cilj ni dosežen, je manager ob bonitete, lastnik oz. upravni odbor pa hitro začne razmišljati o njegovi zamenjavi. Doseženi rezultat firme nad postavljenim ciljem pa velja za dokaz managerjeve uspešnosti in od tega je posebej stimuliran, to je nekakšen gibljivi del njegove plače. Pri nas pa plača, ugodnosti in manager ostanejo, če je cilj dosežen ali ne (če ga sploh postavijo). Osnovna plača managerja se ne določa na podlagi zahtevnosti zastavljenega cilja, ampak jo določijo s faktorjem, s katerim množijo ne izhodiščne plače, ampak kar povprečno plačo v podjetju, v kateri so seveda všete vse nadure, dodatki itd. To so pač plače za funkcijo, ne za poklic, kar naj bi manager bil. Zaradi takih anomalij prihaja do tega, da ima dober direktor velikega in uspešnega podjetja slabšo plačo kot slab direktor v majhni in izgubarski firmi. Svojo plačo in položaj pa taki "opravičujejo" s tem, da bi šlo brez njih firmi še slabše in da bi bila izguba še večja.

O tajnosti individualnih pogodb pa tole: noben zakon ne zahteva tajnosti plač in te pogodbe oz. njihovo določbe so tajne le, če je taka zahteva posebej zapisana v pogodbi. Tajnost je v glavnem plašč, pod katerim si slabi in neuspešni direktorji in njihovi sodelavci izplačujejo ogromne plače in se okoriščajo z nezastuženimi ugodnostmi, kot so avtomobili, posebno življenjsko zavarovanje, bivanje v zdraviliščih ipd. Uspešnim tako in tako nihče nič ne očita, taki so v primerjavi s svojimi pogoltnimi kolegi veliko preslabo plačani. Taki praviloma tudi zveze, ki so si jih ustvarili na račun poslovnih stikov, ki jim jih je omogočila družbena lastnina, kaj radi izkoristijo zase, kajti take stvari v njihovih pogodbah niso (dovolj) zavarovane. Eden takih nastopaških managerjev je pred nedavnim izjavil, da se mu

družbena lastnina gabi. Seveda si je prej na račun družbene lastnine ustvaril svojo firmo, kamor je "sprivatiziral" vse poslovne stike, ki jih je načrtno za ta namen utrjeval kot direktor družbenega podjetja! Celo akademski naslov je dosegel na račun te ogabne družbene lastnine.

O vablivosti in mamljivosti naših individualnih pogodb, nad katerimi v velikih primerih ne visi Damoklejev meč odgovornosti, govori tudi veliko število teh "individualistov", ki ponekod doseže že kar lep odstotek zaposlenih. V resni kapitalistični firmi si kaj takega ni moč niti zamišljati. V Novem mestu pa je celo firma, ki plače vseh poslovnih delavcev izplačuje prek enega žiro računa. Ob vsem tem se človeku vsiljuje vprašanje, če je korito res isto, menjajo pa da se samo prašiči. Mar se niso isti prašiči preselili k novemu, večjemu koritu? Vsekakor je mlaskanje vse glasnejše.

ANDREJ BARTELE

Čakajoč na odvzeto premoženje

Tema, o kateri se bodo Čromaljški gotovo še precej prepirali, že sedaj pa se nekateri gledajo izpod čela, je denacionalizacija. Skoraj ni uradnega sestanka ali seje, kjer se ne bi našel kdo, ki bi spomnil na to očitno precej kočljivo vprašanje. Občudljivo tudi zato, ker bi razlaščen po nekaj desetletjih radi čim prej dobili nazaj svoje ali premoženje svojih prednikov. Prav tu, pri hitrosti vračanja, pa se bo že zatika in bati se je, da se bo še bolj.

Povsem razumljivo je, da so razlaščenec neučakani. Pri mnogih je namreč še preveč živ spomin, kako hitro, skoraj čez noč, so bili ob premoženje, ki ga sicer niso hoteli dati od hiše. Tisti, ki so jemali, niso potrebovali nikakršnih posebnih papirjev in tudi pritožbe in taranja so naletela na gluha ušesa. Sedaj pa mora marsikdo najeti celo odvjetnika, da mu uspe dobiti vse papirje, ki jih želijo tisti, ki bodo odločali o usodi njegovega nekdanjega premoženja. In ko občan zbere zajeten kupček dokumentov, zve, da bo njegova zahteva morda rešena šele v nekaj letih, zagotovo pa ne v enem letu. Vsaj v Čromlju je tako. In zakaj?

Po zadnjih podatkih se je zbralo v čromaljški občini 144 zahtev za denacionalizacijo, vendar se njihovo število iz dneva v dan povečuje,

saj se približuje 7. junij, ko je zadnji rok za vložitev zahtevkov. Odgovorni v čromaljški občini zatrjujejo, da doslej, glede na nepopolno zakonodajo, ki ne omogoča hitrejšega dela, po podatkih republiškega ministrstva za pravosodje niso bili v zaostanku z denacionalizacijo. Toda ker se referent, zaposlen v občinski upravi, ukvarja predvsem z vračanjem premoženja, nu ne uspe pravočasno rešiti ostalih premoženjskopravnih zadev. Ker pa je postopek denacionalizacije težak in dolgotrajen in zahteva visoko strokovno znanje ter dolgotrajne delovne izkušnje, predvsem na premoženjskopravnem področju, in veliko časa, narašča v občinski upravi bojazen, da zadev ne bo moč rešiti v doglednem času.

Ko so se pozanimali v sosednjih občinah, so zvedeli, da približno enako število zahtevkov rešujejo v Trebnjem trije strokovni delavci, v Kočevju celo pet. Toda celo tam ne verjamejo v hitro reševanje. Zato v Čromlju predlagajo, da bi za določen čas zaposlili strokovnjaka ali pa z njim sklenili pogodbo, da bi tako bolj tekoče reševali prošnje za vrnitev premoženja. Toda glede na izkušnje sosedov je vprašanje, če bi en strokovnjak zares zadostoval za reševanje vlog v zakonskih rokih ter seveda v zadovoljstvo upravičencev. Doslej so v Čromlju rešili 34 zadev, od tega polovico le delno. Iz besed, ki jih je bilo slišati na sejah, omenjenih na začetku, pa je moč zaključiti, da s tem prizadeti občani niso zadovoljni. Kako bodo reagirali, če se bo uresničila sedaj "obljubljena" čakalna doba, pa je sploh težko predvideti.

MIRIAM BEZEK-JAKŠE

Moč in nemoč inšpekcijskih služb

Če se človek ozre naokoli, skorajda povsod vidi nered, medtem pa novi zakoni nastajajo počasi, stari pa ne ustrezajo več trenutnim razmeram. Kljub vsemu je potrebno zagotoviti nek red. Toda kako? Trebanjci zadnje čase pogosto ugotavljajo, da bi v občini potrebovali komunalnega inšpektorja, da inšpekcijske službe iz Novega mesta, ki pokrivajo Dolenjsko, Belo krajino in del Posavja, temu delu niso vedno kos. Na skupščinski seji prejšnji teden so predstavniku inšpekcijskih služb Pavlu Zagarju povedali kup pripomb. Opozorili so ga, da je vse več črnih odlagališč v občini, da trenutno nimajo higienika za odvoz poginulih živali, da je v občini veliko črnih zapslitiev, nekontrolirane prodaje lesa.

Vendar inšpekcijske službe niso brez dela, pojavlja se veliko več nepravilnosti kot pred leti, predvsem na urbanem, komunalnem in tržnem področju. Njihovo število zaposlenih pa se je celo zmanjšalo. Objavili so že nekaj razpisov, vendar jim do novih kadrov ni uspelo priti. Tisti, ki so imeli ustrezno izobrazbo, zaradi nizkih plač niso želeli sprejeti tega dela, zaradi neustrezne izobrazbe pa niso ustrezali pogojem. Pričakovani so, da bo letos izvedena reorganizacija inšpekcijskih služb in pripravljeni novi zakoni za njihovo delo, vendar bo očitno še nekaj časa treba ostati pri starem. Čeprav naj bi bili inšpektorji obremenjeni predvsem z nepravilnostmi na nekem območju pa skoraj 40 odst. svojega časa porabijo v raznih nujnih in manj nujnih komisijah. Poleg naštetega bi nujno potrebovali tudi sodobno računalniško opremo.

Delo inšpektorjev pa ni razvednoteno le zaradi nizke spodbude in nemoči, ker mora en človek pokrivati zelo veliko območje, razvednoteno je tudi zaradi majhnih kazni. Nekateri investitorji na primer se do inšpekcijskih ukrepov vedejo ignorantsko, kar jim dopušča kaznovalna politika, saj so kazni v primerjavi s plačilom za spremembo namembnosti zemljišča malenkostne, to pa marsikoga celo spodbuja k nedovoljeni gradnji. Zato bi bilo potrebno čimprej sprejeti nov zakon, ki naj bi med drugim povečal kazni za kršitelje in omogočil inšpekciji takojšnje preprečitve nadaljevanja gradnje. Podobno je tudi na drugih področjih. Je potemtakem še sploh upravičeno se razburjati, kaj vse bi še morale inšpekcijske službe narediti, pa ne storijo?

J. DORNIZ

Dogodki v sliki in besedi

OTVORITEV »IDEALA« - V soboto dopoldan so v Ribnici odprli komercialni center Ideal, ki se nahaja v prenovljeni stavbi nekdanjega doma JLA. Najemniku stavbe, podjetju Russ, d.o.o., je v borih treh mesecih uspelo iz nekdanjega vojaškega objekta, ki ga je jugoslovanska armada pustila v zelo slabem stanju, narediti moderen trgovsko-poslovni center. V njem bo, ko bodo z delom pričeli vsi, ki so vzeli prostore v najem, okrog 20 trgovskih lokalov, restavracija in upravni prostori sedmih zasebnih podjetij. Ob sočasnih otvoritvi okoli 90. odst. vseh lokalov se je zbrala velika množica ljudi, ki bodo glede na raznovrstno ponudbo v ribniški Ideal nedvomno še večkrat prišli. (Foto: M. L.-S.)

ZAVAROVALNICA TILIA NA KAPITALU 93 — Od 6. do 9. aprila je bila v Cankarjevem domu zbrana finančna ponudba tistih slovenskih podjetij, bank, borznih hiš in drugih, ki imajo pomembno vlogo v slovenskih finančah. Kapital 93, kot se je sejem imenoval, ni bil le prvi tovrstni sejem v klasičnem pomenu besede, pač pa se vse dni vrstila številna strokovna predavanja, borzni seminarji za začetnike, okrogle mize in posvetovanja. Kot edini predstavnik Dolenjske se je na sejmu predstavila novomeška zavarovalnica Tilia in tudi tokrat dokazala, da zna za svoje zavarovance vsestransko poskrbeti.

LEGOLAND V NOVEM MESTU — Trgovina E-Shop koprškega podjetja Emona Obala se je nedavno odločila za razširitev prodajnih površin. V nekdanjem skladišču so uredili 40 kvadratnih metrov, ki so sedaj namenjeni izključno prodaji igračk, predvsem tistih, za katere je Emona Obala generalni uvoznik za Slovenijo. Posebej bogata je izbira Lego programa, ki je tudi v Sloveniji dobil naziv »dobra igračka« in po katerega je bilo treba v glavnem čez mejo. Prodajajo tudi Barbie in igrače TOM. »Odlučitev za to razširitev trgovine ni bila težka, saj Novo mesto oz. kar vsa Dolenjska take trgovine z igračami še nima,« je povedala poslovodkinja E-Shopa Marija Svilar (desno). Trgovina je bila takoj ob otvoritvi ena od pokroviteljic otroške prireditve Cicičan. Med kuponi, ki so jih udeleženci Cicičana prinesli v trgovino, so tri nagradili. Sonja Cerjak iz Novega mesta bo dobila velik kovček Lego kock, Matejka Kastelic iz Jurne vasi in Sašo Škoda iz Novega mesta pa športno torbo. (Foto: Z. L.-D.)

ZANIMANJE ZA NOVE ZNAMKE - Ob izidu novih znamk z novomeškimi motivi se je okoli članov novomeškega filatelističnega društva, ki so prodajali komplete z žigom novega dne in karte maximum, gnetlo kar precej zbirateljev, ki so želeli v svojo zbirko uvrstiti tudi spomin na ta tako pomemben dogodek. (Foto: T. Jakše)

NEVARNOST NA GORJANCIH - Kako neogovorno se človek vede do narave in s tem tudi do samega sebe, pove tudi na videz nepomembna stvar, kot so gozdovih nemamo odvrzene posode s strojnim oljem, ki ga gozdni delavci potrebujejo za motorne žage. V teh posodah je vedno še nekaj olja, znano pa je, da liter takega olja onesnaži, če pride do nje, kar milijon litrov vode. Tale posoda z oljem, ki so jo neodgovorni ljudje pustili tik pod Trdinovim vrhom na hrvaški strani, drži 10 litrov in je do vrha polna. Če se bi izlilo v zemljo, bi torej onesnažilo 10 milijonov litrov dragocene in kakovostne gorjanske vode. (Besedilo in slika: A. B.)

PRORAČUN

Je podeželan drugorazreden?

Kljub obljubam, da bodo izdelana nova, pravičnejša merila za izračun javne porabe po občinah, je tudi ta slovenska vlada ob sestavi letošnjega državnega proračuna ponovno uporabila preživi sistem indeksacije iz časov SIS-ov in nagradila tiste, ki so v preteklosti več porabili. Po predlogu proračuna je 52 občin s skupaj 1.357.380 prebivalci pod državnim povprečjem, v 6 občinah s skupaj 642.356 prebivalci pa je javna poraba na prebivalca nad republiškim povprečjem. Razmerje javne porabe se giblje med 86 odst. v občini Pesnica in 143 odst. v Ljubljani. Zavaljo nevzdržnih razmer, ko se razvitem okoljem še vedno namenja bistveno več denarja kot pa podeželju z že tako slabo razvito gospodarsko infrastrukturo, so predsedniki izvršnih svetov treh posavskih občin ter Grosupljega, Hranjanskega, Laškega, Metlike, Sentjurja pri Celju, Smarja pri Jelšah in Trebnjega naslovlili na slovensko vlado ostro odprto pismo.

V njem od vlade zahtevajo, naj končno izenači svoje državljanje in jim tudi s proračunom odmeri enake kose davkoplačevalske pogače. Zahtevajo, da vsem slo-

venskim občinam določi enak, 100-odstoten delež javne porabe, morebitno odstopanje pa

● Za tem odprtim pismom so omenjeni občinski izvršni sveti dali Drnovškovi vladi pobudo, naj nemudoma, vsekakor pa pred obravnavo predloga republiškega proračuna, skliče sestanek s predsedniki izvršnih svetov občin, kjer je predvidena manjša javna poraba od republiškega povprečja. Taki sestanki so bili običajna praksa tudi pri sestavi predlanskega in lanskega proračuna. V pobudi opozarjajo na posebnosti in zagate podeželja pri vzdrževanju zelo razvejene lokalnega cestnega omrežja, pri obnovi in novogradnji vodovodov, pri izgradnji telefonskega omrežja itd. Podeželske občine bremenijo bolj kot mestna središča tudi šolski prevozi otrok. Iz občinskih proračunov morajo navkljub temu, da se njihov denar steka v integralni republiški proračun, namenjati precej denarja za kmetijstvo.

naj javno in argumentirano predstavijo vsem uporabnikom proračuna. Od slovenske vlade tudi zahtevajo, da skupaj s

predstavniki občin takoj pripravi nova merila za določanje obsega javne porabe v občinah, ki morajo biti upoštevana pri sestavi proračuna za leto 1994.

Nepravilnost, nepoštenost in nestrokovnost pri izračunu javne porabe za letos, ki podeželane opredeljuje kot manj vedne, drugorazredne Slovence, pa še zdaleč ni edino, kar že dolgo moti. Gre tudi za položajno rento, saj vsaka dejavnost v Ljubljani posluje z bistveno manjšim tveganjem, ker gre za znatno večjo kupno moč trga. V Ljubljano se steka celotna trgovska Evropa in so torej možnosti bistveno večje. Ljubljana daje oblastnim strukturam, ki razpolagajo z davkoplačevalskim denarjem, tisoče uglednih in dobro plačanih delovnih mest. V državnem proračunu "se najde" mreža zasebnih in družbenih podjetij, ki svetujejo, poslujejo in imajo sedeže praviloma v Ljubljani, ob ministrstvih. Nedorečena kmetijska politika udarja predvsem po podeželju, poudarjajo že omenjeni predsedniki izvršnih svetov in navajajo primer, da mora podeželan z 20 do 30 odst. manjšim osebnim dohodkom prispevati do 6.000 mark za telefon in po okrog 2000 mark za ceste, vodovod in drugo nujno potrebno infrastrukturo.

PAVEL PERC

STIK S STAROSELCI - Nekaj od učenk osmih razredov, ki so pod mentorstvom Dunje Bukovec (druga z desne) izdelovale modele nakita in posodja novomeških staroselcev. Vitrine za razstavo je prispeval Dolenjski muzej. (Foto: T. Jakše)

Oživljen čar starodavnega nakita

Zanimiv in poučen projekt na bršljski osnovni šoli - Spoznavanje nekdanjih naseljencev skozi njihovo iskanje lepote in sposobnosti za oblikovanje

BRŠLJIN - Ko je bila lansko leto Dunja Bukovec, učiteljica likovnega pouka na osnovni šoli v Bršljinu, na tečaju za oblikovanje fimo materiala, ji je prišlo na misel, da bi poskusila z učenci oblikovati modele po vzorcih starega nakita Keltoev in Ilirov, karšnega je sicer moč videti le v muzejskih vitrinah. Idejo je skupaj s pedagoški različnih predmetov, ki pri poučevanju prihajajo v stik s to tematiko, in v tesnem sodelovanju s strokovnjaki iz Dolenjskega muzeja tudi uresničila. Rezultat prizadevanj je bila razstava z naslovom "Čar prazgodovinskega nakita", ki so jo v avli šole slovesno odprli prejšnji teden.

Dela z nakitom so se lotile predvsem članice oblikovalnega krožka učenke osmih razredov Tina Pate, Alenka Majcen Tanja Volčjak, Alenka Retelj, Jerneja Luštek, Anja Dragan, Barbara Goršič, Helena Škufca, Karmen Barunčič, Karla Vranc, Polona Kokalj in Mojca Zaletež, ki so izdelale zapeljive, ogrlice, sponke, zaponke, igle in druge vrste starega nakita, ki je na pogled natančno tako, kot so ga iz grobov novomeških staroselcev, Keltoev in Ilirov izkopali arheologi. Delo je zahtevalo obilo spretnosti pa tudi poznavanja tematike. Zato so bile potrebne natančne študije originalov in fotografij najdb, številni obiski v muzeju in branje literature. Poleg modeliranja nakita so se učenci lotili oblikovanja glinastih posod, oljnih svetilk in žar v naravni velikosti ali pomanjšanih. Pri tem delu so pomagali učenci 7. razredov, sestavni del projekta pa je bilo tudi preučevanje življenja Keltoev in Ilirov, njihovih selitev, naselitev in običajev. Člani fotografskega krožka so potek dela slikovno dokumentirali.

Delo okrajski, torej v vlogi, ki so jim jo namenili že njihovi prvotni avtorji. Največ pa pomenijo izkušnje in estetski užitek, ki so si jih učenci pridobili pri preučevanju in predvsem pri lastnoročnem oblikovanju predmetov," pravi mentorica Dunja Bukovec.

T. JAKŠE

IZ KOČEVSKEGA MUZEJA

KOČEVJE - Ta teden bodo bodo v Kočevskem muzeju pripravili razstavo idejnih projektov in maket za novo župnijsko cerkev v Kočevski Reki, pred koncem aprila in v začetku maja pa načrtujejo še nekatere druge prireditve. S tem bodo muzej, njegovo delo in dejavnosti še bolj približali osnovnošolskim otrokom, na široko pa bodo odprli vrata tudi odraslemu občinstvu. Prva iz niza tovrstnih prireditev je razstava idejnih projektov in maket nove cerkve v Kočevski Reki, ki jo bodo odprli v tem tednu. Razstavo bodo popetrili s preko 100 razstavnimi eksponati, ki jih je pokojnemu župniku Antonu Pogorelcu uspelo rešiti pred uničenjem iz stare cerkve Janeza Krstnika v Kočevski Reki. Za tiste, ki si želijo drugačnih prireditev, kot so razstave, bodo že konec aprila pripravili predstavitev knjige Cirila Zlobca "Lepo je biti Slovenec, ni pa lahko", 7. maja pa pesniške zbirke Romane Novak, domačinke iz Kočevja.

kultura in izobraževanje

VIOLINISTKA CERARJEVA V ČRNOMLJU

ČRNOMELJ - V letošnjem 4. ciklusu Glasbenega mladinskega odra v Črnomlju, v katerem nastopajo najperspektivnejši mladi slovenski glasbeniki, bo v torek, 20. aprila, nastopila mlada violinistka Mojca Cerar, ki prihaja na to turnejo naravnost iz Zürich. Spremljal jo bo pianist Mirko Haas. V Kulturnem domu v Črnomlju bo ob 12. uri nastop za šolarje, za odraslo občinstvo pa istega dne ob 19. uri.

Z LOJTRCO POD OKENCE

KRŠKO - V krškem Kulturnem domu bo v petek, 16. aprila, v organizaciji Radia Posavje in v sodelovanju s Kulturnim domom ljubljena zabavnomusikalna prireditev "Z lojtrco pod okence". Na njej se bo predstavilo 13 ansamblov, sodelovali pa bodo Vinko Šimek, Martin Sagner ter povezovalec Srečko Pavkovič. Prva prireditev bo ob 18. uri, druga pa ob 20.30 istega dne.

Vpisovali bodo do konca avgusta

V Črnomlju še dovolj prostora tako v gimnaziji kot v poklicni šoli - Pri delu z nadarjenimi učenci družba šoli skoraj ne priskoči na pomoč

ČRNOMELJ - Črnomaljska srednja šola je za prihodnje šolsko leto razpisala tri oddelke gimnazije ter po en oddelk strojništva in dveletnega programa za obdelovalce kovin. Do sredine marca se je vpisalo 74 bodočih gimnazijcev, medtem ko je zanimanje za ostala dva programa precej manjše, saj se je za novo šolsko leto v vsakega vpisalo le po osem učencev.

V srednji šoli že sedaj vedo, da bodo morali na nove učence čakati prav do zadnjega, torej do 31. avgusta. Koliko učencev se bo vpisalo v gimnazijo, je precej odvisno od tega, ali bodo v Novem mestu odprli dodatni športni oddelek gimnazije, pa tudi, ali bo v Novem mestu dovolj

prostora za vse bodoče gimnazijce. Lani se je prav zaradi tega več kot deset Novomeščanov odločilo za črnomaljsko gimnazijo. Vendar vse kaže, da se bo do jeseni vpisalo v gimnazijo dovolj učencev. Bolj vprašljiva pa je poklicna šola. Zanimanje za to šolo je po mnenju ravnateljice srednje šole, Gabrijele Vidic-Mihelčič, odraz razmer v industriji. Pred leti so veliko izobraževali za domači tovarni Belt in Kovinar, kjer imajo

plačilo ministrstva za šolstvo je izredno skromno. Za uro pouka dobi učitelj 19 tolarjev bruto na dijaka. "Komentar ob tem ni potreben. V bogatejših krajih so starši pripravljani sami prispevati denar za delo z nadarjenimi učenci, pri nas pa se to ni obneslo. Starši se še premalo zavedajo, da je vlaganje v otrokovo znanje najboljša naložba. Prav tako je za te nadstandardne storitve v šoli brezupno iskanje sponzorjev med belokranjskimi podjetji. Pomaga nam, kolikor zmore, le črnomaljska občina, medtem ko smo iz metliške že dve leti zapored dobili pojasnilo, da za te namene v proračunu nimajo denarja," je razočarana Gabrijele Vidic-Mihelčič.

M. BEZEK-JAKŠE

Predstavljal se bo oktet Lipa

Drugi samostojni koncert

TREBNJE - Oktet Lipa Trebnje je nastal spontano. Fantje so kot prijatelji večkrat priložnostno zapeli v fantovski družbi in porodila se je zamisel o organiziranem petju. Svojo ljubezen do ubranega fantovskega petja so želeli dvigniti na višjo umetniško raven, tako so v začetku leta 1990 ustanovili oktet in si po narodnem drevesu nadeli simbolično ime Lipa.

Oktet od vsega začetka vodi umetniški vodja Tone Strmole, ki je že s Trebanjskim oktetom zaoral ledino oktetovskega petja v Trebnjem. V razmeroma kratkem času delovanja jim je z rednimi in intenzivnimi pevskimi vajami uspelo doseči precejšnjo zlitost glasov. Za sabo imajo vrsto uspešnih nastopov na raznih prireditvah, nastopajo tudi na medobčinski pevski reviji Dolenjske in Bele krajine v Novem mestu, za seboj pa imajo tudi prve študijske posnetke. Pojejo številne znane narodne pesmi vseh slovenskih pokrajin, v bodoče pa nameravajo posegati tudi po manj znanih, a zato nič manj lepih ljudskih pesmih in jih tako oteti pozabi. Del repertoarja obsega umetna slovenska pesem iz različnih obdobij. Lotevajo pa se tudi zahtevnejših del iz svetovne glasbene zakladnice. Svoje delo bodo predstavili na svojem drugem samostojnem koncertu v soboto, 20. aprila, ob 20. uri v trebanjskem kulturnem domu.

Ravnateljica srednje šole je opozorila tudi na problem zaradi neplačevanja najemnine v športni dvorani, s katero upravlja šola. Te težave se vlečejo že kot jara kača. Zato jo bodo morali očitno zapreti za športne klube, ki kljub temu, da jim v glavnem zaračunavajo le stroške energije in čiščenja, niti tega ne plačujejo. Šola je na to opozorila občino, kjer pravijo, da se bodo morali o tem dogovarjati s športno zvezo, ki pa prav tako nima dovolj denarja za financiranje športa.

sedaj delavcev preveč. Poleg tega je bilo nekdanj v eni generaciji celo po oddelku in pol učencev iz Hrvaške, lani pa se jih je vpisalo le osem. "Slovenija in Hrvaška sta sicer podpisali meddržavni protokol, tako da bi se jeseni lahko vpisali v našo šolo tudi učenci iz sosednje države, ne da bi morali plačati šolnino. Toda kljub temu je šolanje hrvaških otrok pri nas zanje velik strošek, zato ne pričakujemo navala," pove ravnateljica.

V črnomaljski gimnaziji posvečajo veliko pozornosti izobraževanju nadarjenih učencev. Nudijo jim tehnično risanje, računalniško programiranje, nemščino kot drugi tuji jezik, fiziko, matematiko, kemijsko laboratorijsko delo ter športne, likovne, plesne, dramske in podobne dejavnosti. Toda

LUTKE V METLIKI

METLIKA - V nedeljo, 18. aprila, bo ob 16. uri v Kulturnem domu v Metliki lutkovna predstava Oj, boli, ki jo bo predvajala lutkovna skupina Tri iz Kranja. Na predstavo vabi Ljudska knjižnica iz Metlike. Vstopnina je 150 tolarjev.

Bogastvo šolstva propada

Dolg spisek nujnih obnov in zidav šolskih stavb

BREŽICE - Pred dvema letoma je skupina arhitektov in gradbenic ocenila, da bi do leta 2005 občina potrebovala 10 milijonov mark, če bi želela ohraniti obstoječe šolske zgradbe in dograditi najnujnejše. V Brežicah se jezijo, ker je država poskrbela le za plače v osnovnem šolstvu, medtem ko je vzdrževanje dotrajanih ali pa v preteklosti nemarno zgrajenih in slabo vzdrževanih zgradb premeteno prepustila občinam.

Kot poudarja občinski sekretar za družbene dejavnosti Anton Podgoršek,

"Izdelki so uporabni na več načinov: lahko jih bodo uporabljali učenci nižjih razredov za učne pripomočke pri spoznavanju življenja staroselcev, so pa tudi sami po sebi uporabni

TARTUFFE V NOVO MESTU

NOVO MESTO - V novomeškem Domu kulture bo v torek, 20. aprila, ob 19.30 gostovalo Slovensko mladinsko gledališče iz Ljubljane z Molierovim Tartuffom. Predstava je za abonma, nekaj vstopnic pa je naprodaj tudi za izven.

razpoložljiva sredstva še zadoščajo za tekoče financiranje, a nikakor ne za nujne naložbe, na primer v stare dele pri štirih šolah, ki so na zunan urejeni, a povsem dotrajani, kar je potrdilo tudi nedavno povešanje stropov v Globokem, ali pa v telovadnici pri šolah, kjer otroci otroci telovadajo kar v avli, ki je hkrati tudi jedilnica in garderoba. V Dobovi je treba zgraditi prizidek z 8 učilnicami in telovadnico, saj so izračunali, da bi obnova stare šole stala za tretjino več, kot gradnja nove stavbe. Novo telovadnico načrtujejo tudi v Globokem.

Na bizeljski šoli kliče po denarju popolnoma dotrajana streha. Na podružnični šoli v Kapelah še nimajo centralne kurjave, zato še vedno kurijo v pečeh na trdo gorivo, in to samo v učilnicah, medtem ko so hodniki in stranišča mrzli. S centralno kurjavo imajo težave tudi v osnovni šoli v Brežicah, kjer so nezaščiteni cevi v 23 letih povsem propadle.

Letos bodo pripravili vse potrebne dokumente za dograditev šole in telovadnice v Dobovi ter telovadnice v Globokem, kaj več sami ne bodo zmogli. Kdaj bodo začeli gradnjo, je odvisno od republike, ki naj bi prispevala polovico sredstev iz sklada za demografsko ogrožena območja. Toda letošnji predlog republiškega proračuna za te namene predvideva tako malo sredstev, da bi z njimi lahko sofinancirali samo dva objekta v Sloveniji.

B. D.-G.

JOŽE KUMER RAZSTAVLJA V GOSPODIČNI

NOVO MESTO - V zasebni novomeški galeriji Gospodična na Ulici talcev bodo jutri ob osmih zvečer odprli razstavo slik akademskega slikarja Jožeta Kumra iz Dolenjskih Toplic. Razstava je ubrana na temo novomeški Kapitelj in je slikarjev prispevek k proslavljanju 500-letnice Kolegiatnega kapitlja. Kumer, rojen Novomeščan, je za to razstavo izbral dela iz daljšega obdobja svojega ustvarjanja na to temo v različnih slikarskih tehnikah. Kapitelj je vsekakor tematsko zanimiv in slikarsko zahteven motiv. Razstava bo odprta do konca aprila, nekatera dela bodo tudi naprodaj.

UMETNIK IN SLIKA - Slikar Ivan Lacković Croata v živahnem pogovoru z eno od obiskovalk v Galeriji Krka. (Foto: T. Jakše)

Muzej ni in noče biti mrtva hiša

Ne le pasivno čakanje na denar iz proračuna - Novo tržno usmeritev nekaterih muzejskih projektov bi morala z ustrezno davčno politiko podpreti država

NOVO MESTO - Dolenjski muzej je kot plavalec s kamnom za vratom. Na prvi pogled je njegova dominantna in razgibana lokacija v starem mestnem jedru pravzaprav idealna, a direktor muzeja Bojan Božič ve o tem povedati še kaj drugega: "Muzej je v petih stavbah, te pa zahtevajo izredno velike denarje za vzdrževanje: ene zaradi starosti in dotrajanosti, noveje pa pa zaradi slabe gradnje ali zaradi premikov tal, vzroka pravzaprav še nismo ugotovili. Ne glede na to smo iz lanskega leta izšli s pozitivnim rezultatom in uspelo nam je celo obnoviti Galerijo, ki je postala eno od spodobnejših razstavišč v tem delu Slovenije."

Tudi za letošnje leto so v Dolenjskem muzeju načrtovali obsežen sklop nalog in ga posredovali vladnim organom, vendar od republiškega proračuna, od koder se napajajo, še ni bilo nobenega odmeva. Kako naj torej človek ve, pri čem je? "Če bi čakali na odgovor ali gradili na napovedih, ki niso ravno obetavne, bi marsikaj stalo in čakalo," pravi ravnatelj Bojan Božič. Toda čakanje ni ravno njegova življenjska filozofija. "Finance so seveda zelo pomem-

bne, a se mi zdi, da je v kulturi denar vse prevečkrat le izgovor za tisto, kar bi se lahko naredilo, pa za to ni prave volje. Ne glede na to, kakšen bo odgovor iz Ljubljane, smo načrtovali vsebinske spremembe in iščemo dinamične rešitve, ob tem pa seveda ne mislimo zanemarjati stalnih nalog, ki jih moramo opravljati še naprej."

Muzej ima veliko internega dela, kot je dokumentiranje, fotografiranje, nameščanje v depoje, restavri-

ranje, objavljanje gradiva in urejanje katalogov, za kar dolgo ni bilo pravih možnosti, saj je šele lani pridobil najnujnejše skladiščne prostore, v katerih lahko razvrsti večino predmetov. "Vsebinska sprememba ob tem delu je v tem, da ne bomo gledali samo na to, kaj bomo v državnih jasliah dobili, ampak se bomo poskušali tudi tržno obnašati in zaslužni denar vlagati nazaj v projekte, del denarja pa uporabiti tudi za nagajevanje delavcev, ki te projekte izvajajo," razvija svojo zamisel Bojan Božič. Gre za dragocen strokovni potencial, s katerim razpolagajo zaposleni v muzeju, ki ga je moč komercialno izloriti z izdajanjem strokovnih publikacij, brošur, vodičev, katalogov in s predavanji. V prihodnje so se v muzeju odločili pripravljati manj projektov, ki pa

naj bi bili vsebinsko bogatejši. Poleg grafičnega bienala, ki je že eden takih projektov, nameravajo izkoristiti tudi bogata arheološka najdišča in z njimi Novemu mestu postaviti v Evropi mesto, karšnega že od pradavnine ima. Prihodnje leto bo minilo sto let, odkar je arheološka lopata prvič zakopala na Marofu, pred tremi leti pa so praznovali stoletnico arheoloških izkopavanj v Novem mestu nasploh. Prihodnje leto jeseni bodo

Bojan Božič

zato predstavili najdbe s Kapiteljske njive, ki so izjemno bogate. Na razstavi v Galeriji bodo pokazali predvsem stvari, ki javnosti še niso bile dostopne in so tudi v evropskem merilu posebnost.

Muzej bo poskušal bolj kot do sedaj dati svoj pečat tudi turistični ponudbi Novega mesta. Turistom v naših kioskih še turistične razglednice okoliških krajev niso na voljo, kaj šele kvalitetni spominki in brošure. To in še marsikaj drugega naj bi bilo moč dobiti v muzejski prodajalni, kamor naj bi v sodelovanju z domačimi turističnimi organizacijami gostje prihajali bolj redno in organizirano, sprejeli pa bi jih od muzeja nastavljeni posebej šolani turistični vodiči, ki bi znali poleg muzeja turistom predstaviti tudi druge znamenitosti mesta in okoliških krajev ter turistom prodati tudi zares kvalitetne spominke ali - zakaj pa ne - tudi replike privlačnejših muzejskih znamenitosti.

Že sedaj precejšen del spremljajočih dejavnosti, kot so rastave in podobno, v precejšnji meri omogočajo razni sponzorji in to prakso nameravajo v muzeju nadaljevati ter razvijati še

nove oblike komercialnega sodelovanja z zainteresiranimi firmami, izposojati razstavnih prostor, omogočati reklamna snameanja in podobno. Krivično pa je, da država, ki tako mačehovsko zateguje možnjo za financiranje kulture, z davčno politiko ne omogoča olajšav tistim podjetjem, ki preko sponzorstva in drugih aktivnosti domači kulturi le omogočajo preživetje.

Zakon o zavodih je postavil muzeje v situacijo, ki ni dorečena. Ustanovitev je v Novem mestu, to je skupščina občine, financir pa je republiški proračun. Še letos je pričakovati sprejem področne zakonodaje, ki bo te stvari uredila in natančneje opredelila tudi muzejsko mrežo v Sloveniji. "Zavedamo se, da nič ni zastoj in tudi nikoli ni bilo. Vedno je moral kdo plačati. Mi smo odkriti in zahtevamo za obisk in strokovno vodstvo vstopnino. Vemo, da s tem ne bomo pokrili stroškov, a želimo vzpostaviti tržen odnos, na katerega se bodo ljudje navadili. V tujini je treba za obisk muzeja tudi plačati. Za denar pa želimo seveda tudi čimveč ponuditi," pravi Bojan Božič.

T. JAKŠE

TAT V OSNOVNI ŠOLI - 9. aprila je neznan nepridiprav šaril po kabinetu trebanjske osnovne šole in tam iz ženske torbice zbral denarnico z nekaj gotovine in dokumenti. V. Z. je ocenila, da je prikrajšana za 5.000 tolarjev.

VLOM V OSEBNI AVTO - Na 11. aprila dan je nekdo vlomil v osebni avto, ki ga je A. M. iz Gorenjega Maharovca parkirala pred gostilno Pirkovič v Šmarjeti. Lastnica je ob inventuri ugotovila, da je bila ob žensko denarnico z gotovino in dokumenti. Škoda je bila za osem tisočakov.

OSKUBLJEN CLIO - V času med 8. in 9. aprilom je osebni avtomobil Clio, ki ga je Novomeščan J. M. parkiral v skupnih garažah na Cesti herojev, nekoliko spremenil podobo. Z njega so izginili vsi štirje okrasni kolesni pokrovi, za katere policijsko poročilo navaja vrednost 12 tisočakov. Kolikor poznamo cene v Revozu, velja ta številka za enega ali največ dva pokrova.

REPRIZA V ŠMARJEŠKIH TOPLICAH - Repriza tovrstnega dogajanja se je v približno istem času odigrala tudi v Šmarjeških Toplicah. Neznane je z osebnega avtomobila znanke Ford Orion, ki je last M. Z. iz Zgornje Polskave, parkirane pred zdraviliščem, prav tako odnesel vse štiri okrasne pokrove na kolesih. Tudi v tem primeru je znesek zapisane škode, izražen s 7.000 tolarji, močno vprašljiv.

Iz zubljev rešili le stroje in živino

Gospodarsko poslopje je zgorelo do tal

HRASTULJE - 10. aprila okoli 17.30 je zagorelo na gospodarskem poslopju v Hrastuljah, last Franca Š. Ogenj je povsem upeljal 11,2 krat 11,3 metra veliki objekt, z njim pa tudi kakih 500 kilogramov pšenice, 2 toni sena, nekaj smrekovega lesa in 300 kilogramov koruze. Še sreča, da je Francu Š. uspelo s pomočjo sosedov rešiti kmetijske stroje, orodje in živino, sicer bi bila škoda še precej večja. Sedaj so jo ocenili na 600.000 tolarjev, vzrok požara pa je zelo verjetno dotrajana električna napeljava.

Ogenj so ob pomoči prostovoljnih gasilcev iz okoliških vasi pogasili delavci poklicne gasilske enote iz Novega mesta.

VLAMLJAL V GARDEROBNE OMARE

KRŠKO - Brežiški policisti so prejšnji teden prijeli 48-letnega Jakova S., državljan BIH, začasnno bivajočega v Krškem. Možakar je osumljen treh vlomov v garderobne omare dobovskega Trima, od koder je odnašal zgolj tolarje in devize. Tudi zoper Jakova je bila napisana kazenska ovadba, postopek pred sodniki bo stekel kmalu.

AVSTRIJKA RAZBIJALA AVTOMOBILE

OTOČEC - Novomeški policisti so 11. aprila zvečer pripeljali k preiskovalnemu sodniku novomeškega temeljnega sodišča avstrijska državljanja, 21-letnega Hansa B. iz Borovlj in njegovega 17-letnega someščana Markusa Q. Mladenica sta na parkirišču pred otoškima hoteloma Gami in Grad poškodovala pet osebnih avtomobilov. Razbijala sta stekla na prednjih žarometih in zadnjih lučeh, eno z drugim je škodo vsaj za 50.000 tolarjev.

NAŠEL ROČNI BOMBI

DRAGATUŠ - J. P. je 7. aprila med pospravljanjem opuščenega objekta na Brezniku pri Dragatušu našel ročni bombi. Pirotehnik, ki je nevarni najdbi že uničil, je ocenil, da bombi izhajata še iz druge svetovne vojne.

Osmina proračuna za črni davek

Posledice prometnih nezgod na slovenskih cestah so pobrale osmino lanskega državnega proračuna — V družbi s Španijo in Portugalsko

Po cestah širom sveta vsakodnevno umre okoli 820 ljudi, ob teh jih je še prek 50.000 poškodovanih. V teh strahotnih številkah se zdi črni delež Slovenije na videz nepomemben, toda obstajajo primerjave in analize, ki nas uvrščajo povsem k dnu evropske varnostne lestvice. Resda smo že nekoličan pozabili na čase, ko so slovenske ceste pobrale letno 735 življenj, vendar tudi za danes velja, da je število žrtev v Sloveniji v primerjavi z razvitimi evropskimi državami dvakrat večje. Pa ne to: zaradi posledic prometnih nezgod izgubi Slovenija letno 2 do 3 odst. družbenega bruto proizvoda. Po podatkih za leto 1991 je znašalo to 30 milijard tolarjev ali osmino proračuna Republike Slovenije v lanskem letu.

Dvajset let je tega, kar se je v boj za večjo varnost na slovenskih cestah prvokrat vključil Republiški svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. Dosedanjih uspehov mu ne gre odreči, o tem med drugim govore posebej za dvajsetletnico delovanja pripravljene analize in primerjave o dogajanjih na naših cestah. Na tisoče obrazov in družinskih tragedij se skriva za naslednjimi le na videz suhoparnimi številkami, veliko še neodkritih spoznanj prinašajo, z njimi v rokah bo tudi jutri varnejši od današnjega dne. Kravaj prometni davek v sedemdesetih letih; Nemčija in Švedska leta 1970, Avstrija, Italija, Nizozemska in Švice leta 1972. Slovenija je črni

rekord postavila leta 1979 s 735 mrtvimi. Po tem letu se je število žrtev nenehno zmanjševalo vse do leta 1985, predlanskih dvanajst mesecev pa je z vsega 462 mrtvimi prineslo najmanj črno cestno bero po letu 1967. Zagotovo je k temu veliko prispevala tudi zavoljo vojne zmanjšana gostota prometa, zato smo z neestrpnostjo čakali lanskih spoznanj. 492 mrtvih v minulem letu, od tega 122 pešcev, 41 kolesarjev, 236 voznikov motornih vozil in 93 potnikov, je številka, ki je bila v zadnjih dvajsetih letih dosegena le dvakrat in na mestu je upanje, da se bomo že v bližnji prihodnosti s prometno varnostjo znebili družbe, ki nam jo na dnu evropske črne lestvice delata Španija in Portugalska. Temu v prid gre tudi neke druge vrste analiza, ki kaže (ne)odvisnost med številom osebnih avtomobilov, prodajo goriva in številom žrtev nezgod. Leta 1970, denimo, ko je imela Slovenija 1.700.000 prebivalcev in 150.807 registriranih osebnih avtomobilov, je bilo na črpalnih prodanih 473.310 ton goriva, ceste pa so pobrale 620 življenj. Natančno deset let pozneje nas je bilo Slovencev 1.884.000, število osebnih vozil se je domala potrojilo — na cestah jih je bilo 416.448 — zanje je bilo prodanih 639.734 ton goriva, pa vendar je število smrtnih žrtev doseglo »le« število 558. Najbolj sveži tovrstni podatek sega v leto 1991, ko je Slovenija prvič postala dvomilijonska država, po nje-

nih cestah se je prevažalo 594.289 osebnih avtov, na črpalnikah je bilo iztočenih 874.400 ton goriva, mrtvih na slovenskih cestah pa je bilo, kot smo že zapisali, 461 oseb. V ilustracijo temu, koliko nam še manjka do držav z največjo prometno varnostjo, pa podatek, da imajo v Skandinaviji le 9 mrtvih na 100.000 prebivalcev in 2 mrtva na 10.000 osebnih vozil, v Sloveniji pa je bila v najugodnejšem letu ta bera vsaj štirikrat večja.

V rokah imamo podatke, ki sta jih za zadnje štiriletno obdobje zbrala Avstrijski kuratorij za varnost prometa in Nemški svet za prometno varnost, govore pa o številu žrtev na 10.000 avtomobilov. V Nemčiji beležijo 2,7 mrtva na takšno število osebnih vozil, v Italiji enako, v Avstriji 5,4, v Španiji 7,9, na Portugalskem 13,2, v Luksemburgu 3,7, v Franciji 4,9, v Švici 3,1 in v Sloveniji 8,9 smrtnih žrtev na 10.000 avtomobilov.

In za konec še pogled med najbolj prometno ogrožene slovenske občine. Na 10.000 avtomobilov je bilo predani v dravogrski občini 30,4 mrtvih, v logaški 25,6, v metliški 24, v trebanjski pa 21,6 mrtvih. Med ostalimi dolenskimimi občinami je imela brežiška 13,5 žrtev na 10.000 osebnih avtomobilov, črnomaljska le 4,5, kočevska 5,9, krška 12,9, novomeška 10,4, ribniška 5,9 in sevniška 8,7 mrtvih. Primerjava z Zahodom ni odveč.

B. B.

Kradel telefonske žice

Štefan G. naj bi z drogov porezal bakreno žico in jo potem prodal Dinosu — Poštarji ob pol milijona tolarjev

ČRNOMELJ, VRANOVIČI — Minule tedne je bilo iz belokranjskega konca kar nekaj novic o predznih tatvinah žic s telefonskih drogov. Zadnja s takšno vsebino je prišla 8. aprila.

V zavetju noči je nekdo pri železniškem nadvozu prek regionalne ceste pri Vranovičih potrgal in porezal iz lesenih telefonskih drogov vsaj 300 metrov bakrene telefonske žice in tako novomeške poštarje prikrajšal za novih 200.000 tolarjev. Da je baker ena najpriljubljenejših surovin okoliških Romov, ki žice topijo, baker pa potem prodajajo Dinosu, dolenskim policistom nikakor ni neznan. Temu primerna je bila tudi njihova preiskava, ki jih je kmalu pripeljala na pravo sled. Minule dni se je v njihovih rokah znašel 22-letni Štefan G. z Lokev pri Črnomlju, ki je utemeljeno osumljen, da je v dneh med 1. in 8. aprilom vsaj štirikrat porezal bakrene telefonske žice s telefonskih drogov med Gradcem in Črnomljem. Žico je potem prodal črnomaljskemu Dinosu. Ne da bi ob tem ocenjevali, koliko srda in jeze je povzročil s prekinjenimi telefonskimi linijami, je dovolj velika že neposredna škoda: v PTT Novo mesto ocenjujejo, da so bili s tatvinami ob več kot pol milijona tolarjev.

nejših surovin okoliških Romov, ki žice topijo, baker pa potem prodajajo Dinosu, dolenskim policistom nikakor ni neznan. Temu primerna je bila tudi njihova preiskava, ki jih je kmalu pripeljala na pravo sled. Minule dni se je v njihovih rokah znašel 22-letni Štefan G. z Lokev pri Črnomlju, ki je utemeljeno osumljen, da je v dneh med 1. in 8. aprilom vsaj štirikrat porezal bakrene telefonske žice s telefonskih drogov med Gradcem in Črnomljem. Žico je potem prodal črnomaljskemu Dinosu. Ne da bi ob tem ocenjevali, koliko srda in jeze je povzročil s prekinjenimi telefonskimi linijami, je dovolj velika že neposredna škoda: v PTT Novo mesto ocenjujejo, da so bili s tatvinami ob več kot pol milijona tolarjev.

TRGOVKA ODKRILA "DVOJNO" OBLEKO

ČRNOMELJ - Vsega 15-letna D. P. je utemeljeno osumljena, da je skušala 7. aprila v črnomaljskem Veletekstil ukrasti ženski komplet. Vzela ga je v garderobo in ga oblekla, si čezenj nadela svoja oblačila, nato pa hotela oditi. Trgovka je na srečo opazila, kako se je dekle nenadoma odebilo, in je temu primerno ukrepala. 21.692 tolarjev vredni komplet je znova na prodajnih policah.

STRELJAL S SAMOKRESOM

VELIKA BUČNA VAS - Novomeški policisti so se 7. aprila zvečer oglasili pri 91-letnem F. V. iz Velike Bučne vasi. Možakar je tega popoldneva okoli 17. ure s samokresom kalibra 6,35 streljal iz stanovanjske hiše v zrak. Ker bi lahko ogrožal mimoidoče, so mu moške postave orožje zasegli, zoper strelca pa bodo spisali še predlog za uvedbo postopka o prekršku.

KRONIKA NESREČ

DEKLE STEKLO PRED AVTO - 6. aprila ob 13.15 se je 51-letni Jožef Kastelic iz Dolže peljal z osebnim avtomobilom od doma proti Stopičam.

Ko je pripeljal do stanovanjske hiše z oznako Vinareber 7, je pred avtomobil nenadoma stekla 5-letna Suzana Štular iz Dolže. Kastelic je sicer zaviral, a nezgode ni mogel preprečiti. Otroka je zadel s prednjim levim delom avtomobila in ga zbil po cesti, pri čemer se je Suzana hudo poškodovala. Odpeljali so jo na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

TRIKRATNA VLOMILKA ZA ZAPAH

KRŠKO - Uslužbenci urada kriminalistične službe UNZ Krško so minule dni prijeli 19-letno Marjetko I. iz Sevnice, ki je utemeljeno osumljena treh vlomov. Tako naj bi pred dnevi vlomila v krško Gavrilovičevo prodajalno - o vlomu smo pisali v zadnji številki DL - v noči na 7. april pa še v nakupovalni center krške Preskrbe, kjer se je založila s prehrabeniimi artikli, in modni ateleje Moda v Krškem, last Maje Sušterski, od koder je odnesla več ženske garderobe. Ukradeni predmeti so ji bili zaseženi, zoper Marjetko I. pa je bila spisana kazenska ovadba in predana temeljnemu javnemu tožilcu.

V gorečem kurniku našli ožgano truplo

Preiskava je pokazala, da 26-letni Valter M. ni umrl nasilne smrti

ČRNOMELJ — Prvo policijsko poročilo je govorilo takole: »Dne 8. aprila okoli 4. ure zjutraj je prišlo v Črnomlju do požara in manjše eksplozije v kurniku velikosti 2 krat 3 metre. Pok je prebudil občane, ki so odhiteli na kraj požara, med gašenjem ognja pa so v kurniku opazili ožgano truplo. Vzrok eksplozije in požara še ni znan, prav tako še ugotovljamo identiteto ožganega trupla.«

Tej skopi informaciji pa je kmalu zatem sledila še druga. Ugotovljeno je bilo namreč, da je v kurniku zgorel 26-letni gospodarjev sin Valter M., prav tako je pregled trupla pokazal, da vzrok smrti ni nasilno dejanje. Vse ostale okoliščine tega tragičnega dogodka policisti in kriminalisti še raziskujejo.

S KOMBIJEM ZBIL PEŠAKINJO - 51-letni Viljem Petelin iz Šentjerneja je 9. aprila okoli 13.50 peljal kombi znamke Nissan po cesti od Štefana proti Čatežu. Ko je v Veliki Loki zapeljal do zgradbe PTT, je tam dohitel šolski avtobus, ki je stal in iz katerega so stopali otroci. Petelin je avtobus prehitel, medtem pa z desnim bočnim ogledalom trčil v pešakinjo, 10-letno šolarico Matejo Bizjak iz Škocva, ki je takrat prečkala cesto. Dekle je zbil po cesti; hudo poškodovana Mateja se sedaj zdravi v novomeški bolnišnici.

Ste komunikativni, prijazni, vas veseli delo z ljudmi in vam ni odveč delo na terenu? Po strokovni usposobitvi vam ponujamo vabljen zaslužek!

Iščemo POGODBENE SODELAVCE

za naslednje kraje:

- Krško
- Raka
- Kostanjevica
- Brestanica
- Brežice
- Dobova
- Cerklje ob Krki

Pisne ponudbe pričakujemo v osmih dneh na naslov: Zavarovalnica Tilia d.d. Novo mesto, Cesta herojev 1, za kadrovske službe, ali pa nas pokličite po telefonu 068/23-726.

SIMBOL PRIJAZNE PRIHODNOSTI

JELOVICA lesna industrija Škofja Loka Kidričeva 58 64220 Škofja Loka

V našem predstavništvu v METLIKI želimo zaposliti novega sodelavca na delovnem mestu

VODENJE PREDSTAVNIŠTVA III

Pogoji:

- V. stopnja strokovne izobrazbe lesarske ali druge ustrezne smeri
- izpit za voznika B kategorije
- nad 6 mesecev delovnih izkušenj
- poslovna sposobnost, iniciativnost in samostojnost
- smisel za komuniciranje in sodelovanje

Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas, to je za čas 6 mesecev, s polnim delovnim časom. Po preteku tega časa je možna sklenitev delovnega razmerja za nedoločen čas. Kandidati naj pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v roku 8 dni na naslov JELOVICA lesna industrija Škofja Loka, Kidričeva 58, kadrovska služba. Dodatne informacije dobite po telefonu (064) 631-241 —kadrovska služba.

IZVRŠNI SVET SKUPŠČINE OBČINE NOVO MESTO

OBJAVLJA

RAZPIS

ZA PRIDOBIVANJE SREDSTEV ZA RAZVOJ OBRTI IN PODJETNIŠTVA V OBČINI NOVO MESTO

1. Sredstva za razvoj obrti in podjetništva lahko pridobijo:
 - obrtniki — fizične osebe, ki opravljajo registrirano gospodarsko in dopolnilno kmetijsko dejavnost,
 - podjetniki — podjetja v zasebni lasti.
2. Sredstva se bodo dodeljevala za naslednje dejavnosti:
 - proizvodnja,
 - obrt in osebne storitve,
 - gostinstvo in turizem (prednostno za posteljne zmogljivosti).
3. Prednost pri dodeljevanju sredstev za razvoj bodo imeli prosilci, ki izpolnjujejo naslednje cilje:
 - povečanje zaposlovanja na osnovi novih programov in samozaposlovanja,
 - pospeševanje in spodbujanje konkurenčnosti na mednarodnih trgih,
 - uvajanje sodobnih tehnologij v enote malega gospodarstva, ki so energetsko varčne in ne onesnažujejo okolja.
 - vlaganje in razvoj enot malega gospodarstva na demografsko ogroženih območjih občine.
4. Prosilci lahko pridobijo sredstva v obliki kredita ali za subvencioniranje obrestne mere za kredit, ki ga iz svojih sredstev odobri banka. Višina dodeljenih sredstev ne sme presegati 20% predračunske vrednosti naložbe, s tem da imajo prosilci za ostali del predračunske vrednosti zagotovljena lastna sredstva in druge vire.

V kolikor je znesek dodeljenega posojila nižji od 20% predračunske vrednosti, imajo prosilci pravico zaprositi za različno sredstev ob novem dodeljevanju sredstev. Krediti se odobravajo z valutno klavzulo (srednji tečaj DEM) in 5% realno obrestno mero. Za investicije na demografsko ogroženem področju je realna obrestna mera 4%.

Kreditotjemalci se morajo s kreditno pogodbo obvezati, da zgrajenega objekta, kupljenega poslovnega prostora, osnovnih sredstev ali opreme, ki jo bodo financirali s pridobljenimi sredstvi, ne bodo odtujili v času odplačila kredita oziroma subvencioniranja obrestne mere. Prosilci sredstev morajo izpolniti tudi vse pogoje iz predloženih investicijskih projektov. V nasprotnem primeru se ustavi subvencioniranje obrestne mere in zahteva takojšnje vračilo kredita oziroma vračilo že plačanega zneska subvencije skupaj z zamudnimi obrestmi.

6. Vloga za dodelitev kredita oziroma subvencioniranje obrestne mere za dodeljeni bančni kredit prosilci naslovijo na naslov: Skupščina občine Novo mesto, Sekretariat za družbeni razvoj, Novo mesto, Novi trg 6.

Vloga za dodelitev sredstev mora vsebovati:

- ime in priimek ter stalno prebivališče prosilca,
- dejavnost in naslov obratovalnice,
- poslovni načrt z opisom programa z vidika tržnih možnosti, tehnologije, inovacij, kadrov, varstva okolja in porabe energije, predračunske vrednosti in virov financiranja ter predvidenih rezultatov programa,
- obliko sredstev, ki jih želijo pridobiti — kredit ali subvencioniranje obrestne mere.

Nepopolne vloge ne bodo obravnavane. Razpis za pridobitev kredita in subvencioniranje obrestne mere je permanenten in traja do konca leta 1993.

7. Vsa pojasnila o dodeljevanju sredstev za razvoj obrti in podjetništva so na voljo pri Sekretariatu za družbeni razvoj občine Novo mesto, Novi trg 6, Novo mesto, telefon 21-040, int. 291.

Biti Slovenec je lepo, a težko in tudi nevarno

Ravnaj pazljivo z življenjem: preprečuj nasilje in brezbržnost! Tako se glasi geslo, s katerim je Svetovna zdravstvena organizacija pospremila med ljudi letošnji svetovni dan zdravja. Ta poziv je še kako potreben in upravičen, saj podatki kažejo, da na našem planetu vsako leto umre najmanj tri in pol milijona ljudi zaradi poškodb, ki so posledica naključnega ali namernega nasilja. Slovenski narod bi moral temu klicu posebej pazljivo prisluhniti: po umrljivosti zaradi poškodb smo namreč bližje vrhu kot sredini svetovnih lestvic.

Običajno mislimo, da ljudje umirajo zaradi bolezni in starosti. Pomislimo morda še na večje naravne nesreče, ki se jim pač ni mogoče ogniti, ni pa dovolj jasno v naši zavesti, da ne umirajo le bolni in v ples naravnih sil zajeti ljudje, marveč tudi zdravi, življenja polni ljudje, moški in ženske v cvetu let in v najbolj ustvarjalni življenjski dobi - umirajo zaradi poškodb, od nenamernih, ki nastanejo zaradi najrazličnejših nezgod, do namernih, ki so posledica nasilja, storjenega po drugih ali po samem sebi.

Kot kažejo statistični podatki slovenskih zdravstvenih organizacij, so v zadnjih desetih letih v Sloveniji najpomembnejši vzrok smrti bolezni srca in ožilja, sledijo neoplazme, že na tretjem mestu pa so poškodbe in zastrupitve. Vzemirja predvsem dejstvo, da se ob zmanjševanju umrljivosti zaradi prvih dveh vzrokov umrljivost zaradi poškodb povečuje, posebej pa so v tem pogledu ogroženi moški, saj je njihov delež več kot dvakrat večji kakor pri ženskah. Med smrtnimi poškodbami so na žalostnem prvem mestu zapisani samomorini in samopoškodbe, ki so na primer za leto 1989 znašali kar 36 odst. vseh smrtnih nezgod, na drugem mestu so prometne nezgode z motornimi vozili, na tretjem mestu pa naključni padci, sledijo smrtne poškodbe zaradi nasilja, povzročene po drugi osebi, nenamerne zastrupitve, nesreče v športu, na delu itd.

Vsako leto izgubimo 35.000 let življenja

Če se primerjamo z evropskimi državami, kamor pač sodimo in smo usmerjeni, se nikakor ne moremo pohvaliti. Po umrljivosti zaradi vseh poškodb, namernih in nenamernih, smo daleč pred mnogimi drugimi državami. (Samo)ogroženost slovenskega naroda, ki je po svoji biološki reprodukciji že tako in tako šibak, je zaradi tega toliko večja. Dr. Mateja Kožuh-Novak z Inštituta za varovanje zdravja je na okrogli mizi v Cankarjevem domu v Ljubljani, pripravljeno na svetovni dan zdravja, to ogroženost prikazala na zanimiv način - koliko potencialnih let življenja je izgubljenih zaradi poškodb. Letno v Sloveniji izgubimo 35.000 potencialnih let življenja; toliko let bi namreč ljudje, umrli zaradi poškodb, še živeli, če bi dočakali starost 64 let. Kaj vse bi lahko ustvarili, kaj vse dali in prejeli? Tako pa so se življenjske niti trgale na cestah v zverženih avtomobilski pločevini, mnogi so jo sami pretrgali, mnogim nasilje, nepazljivost, malomarnost in brezbržnost drugih in njihova lastna.

DELEŽ SMRTNIH NEZGOD

Slovenija je že več desetletij med tistimi deželami sveta, ki so najbolj obremenjene s samomorom. Dostojer se sicer Slovenija v družbi dežel z veliko samomorilnostjo ni kazala, ker je bila skrita v mnogo nižjem jugoslovanskem

povprečju, zdaj pa se je kot samostojna država pojavila v vrhovih tovrstnih lestvic Svetovne zdravstvene organizacije. Vse od leta 1931 strokovnjaki opažajo porast samomorov na Slovenskem, po letu 1960 in 1976 pa je bil porast še posebej velik. V povprečju je samomorilni količnik v Sloveniji 31, toliko je samomorov na 100.000 prebivalcev. Leta 1986 so zabeležili vznemirljivo visok količnik - 35,2. V naslednjih letih je nekoliko upadel, še najbolj v letu boja za osamosvojitve, vendar pa se je leta 1991 ponovno dvignil na 33,6.

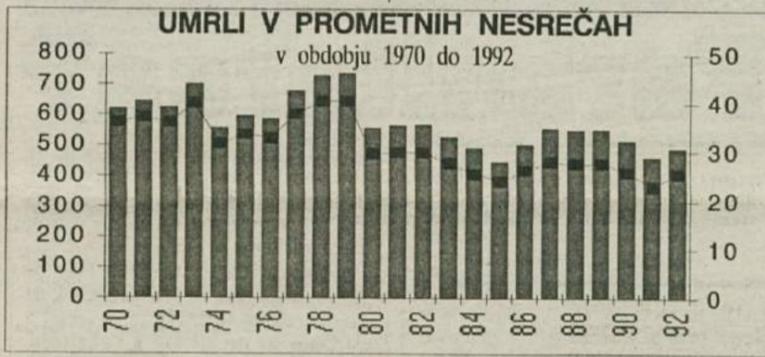
Dr. Onja Tekavčič-Grad iz Centra za mentalno zdravje, ki je na okrogli mizi govorila o tej črni plati slovenstva, je posebej opozorila na vlogo, ki jo pri samomorilnosti Slovencev igra alkohol z rušenjem človekove osebne in družbene celovitosti. Kar v 32 odst. primerov samomora je boter alkohol. Tudi tu so moški trikrat bolj ogroženi kakor ženske. Povprečni slovenski samomorilec je namreč moški, star 48 let, torej še v zelo vitalnih in ustvarjalnih letih. Sicer pa je samomor pomemben vzrok smrti tudi med odraslejšimi, mlajšimi odraslimi in starimi ljudmi.

Govorimo seveda o dokončanih oziroma tako imenovanih uspešnih samomorih. Vendar

je za pravo podobo ogroženosti ljudi zaradi samomorilnosti potrebno navesti tudi podatke o samomorilnih poskusih. Zaradi različnih vzrokov natančnih tovrstnih podatkov ni mogoče zbrati, po izkušnjah in ocenah pa naj bi veljalo, da je poskusov vsaj desetkrat toliko, kot jih zabeležijo. Leta 1991 je bilo registriranih 514 samomorilnih poskusov, se pravi, da jih je bilo po vsej verjetnosti več kot 5000, torej kar za manjše slovensko mesto ljudi, ki so se sami smrtno ogrozili.

Vsako leto za dva razreda mrtvih otrok

Prometne nesreče so v naši državi na drugem mestu vzrokov umrljivosti zaradi poškodb. In tudi tu je kot pri samomorih preprosto vpleten alkohol. Na Ministrstvu za notranje zadeve že dolgo vrsto let vodijo natančno statistiko o prometnih nezgodah in iz teh podatkov je mogoče razbrati grozljiv podatek, da je Slovenija v zadnjih dvajsetih letih v prometnih nesrečah izgubila 13.887 ljudi, 189.000 pa je bilo poškodovanih. Med umrlimi v prometnih nesrečah je vsako leto v povprečju za dva šolska razreda otrok,

Stolpci kažejo število umrlih v prometnih nesrečah, linija nad njimi pa število mrtvih na 100.000 prebivalcev.

telesno poškodovanih otrok pa je za tri osnovne šole. Stanje je bilo pred 20 leti sicer še slabše, saj je uspelo z dobro načrtovanimi akcijami in drugimi ukrepi število v prometnih nesrečah umrlih otrok za pol zmanjšati, vendar je še vedno preveč mladih življenj izgubljenih na cesti.

Poškodbe zaradi prometnih nezgod so najpomembnejši vzrok smrti v predšolskem in šolskem obdobju ter v skupini mladostnikov in mlajših odraslih. Dečki so trikrat pogosteje smrtne žrtve prometnih nezgod kot deklice. Več kot tretjina vseh smrti v starostni skupini 15 do 24 let je povzročena s prometnimi nezgodami.

Po evropskih merilih spadamo med države z visoko stopnjo umrljivosti zaradi prometnih nesreč. Število umrlih v prometnih nesrečah bi morali precej zmanjšati, da bi dosegli evropsko povprečje, ki se iz leta v leto znižuje. V Evropi ima edino Portugalska več mrtvih na cestah, vse druge države pa kljub nedvomno večji prometni razvitosti in večjemu številu osebnih avtomobilov ne beležijo toliko smrtnih poškodb v prometnih nezgodah kot Slovenija. V Nemčiji so imeli denimo v letu 1990 13 mrtvih na 100.000 prebivalcev, pri nas pa v istem letu 26.

Pri nas se vsako leto pripeti tudi 100 do 150 traktorskih nesreč, v katerih umre v povprečju 30 ljudi. To število se žal ne zmanjšuje, kot se v ostalem prometu, in tako ostajajo traktorske nesreče najpogostejši vzrok smrti v kmetijski dejavnosti. Razmerje med poškodovanimi in umrlimi je pri teh nesrečah izrazito neugodno. V povprečju se vsaka tretja traktorska nesreča konča s smrtjo. Večina nesreč se pripeti na lokalnih cestah, sledijo pa nesreče na gozdni in poljski poti, na travniku itd. Med regijami najbolj izstopata celjska in krška občina.

Smrtna kosa neusmiljeno seka po slovenskih livadah.

Skoraj dva milijona in pol izgubljenih delovnih dni

A tudi če se poškodbe ne končajo s smrtjo, z izgubo človeškega življenja, ki je najdragocenejša in nenadomestljiva, se ni kaj dosti veseliti, saj imajo pogosto zelo težke posledice. Poškodbe ustvarjajo invalide, ljudi z zmanjšanimi delovnimi zmoglostmi ali sploh dela nezmožne, zaradi njih se polnijo bolnišnice in za premnoge dneve praznijo delovna mesta. V Sloveniji sicer še niso opravili analiz, ki bi preučile vso širino ekonomskih posledic poškodb, vendar pa so dovolj zgovorni tudi podatki o izgubljenih delovnih dnevih, hospitalizaciji, o številu bolniških in invalidnosti.

Predlanskem smo zaradi poškodb izgubili kar 2.400.859 delovnih dni, z dela pa je bilo odsotnih v povprečju kar 11 od 100 zaposlenih. V povprečju so delavci zaradi ene poškodbe ostajali doma na bolniškem dopustu kar 26 dni. Tako poškodbe predstavljajo drugi najpogostejši vzrok bolniškega zostanka z dela, takoj za boleznimi mišic, kosti in veziva. Pri moških so poškodbe kot vzrok začasne izgube delazmočnosti na prvem mestu, pri ženskah pa na petem.

V slovenskih bolnišnicah leži vse več bolnikov zaradi poškodb. Pred desetimi leti so bile poškodbe kot vzrok hospitalizacije na četrtem mestu za boleznimi prebavil, boleznimi dihal ter boleznimi sečil in spolovil, predlanskem pa so bile že na prvem mestu. Če pogledamo samo moške bolnike, pa so poškodbe na prvem mestu vzroka hospitalizacije v zadnjem desetletju. Stopnja hospitalizacije zaradi poškodb je bila pri moških povprečno 20,2 na 1000 prebivalcev in kaže naraščanje. Pri ženskah pa so poškodbe kot vzrok hospitalizacije na šestem mestu.

Kaj storiti?

Poškodbe jemljejo narodu življenja in denar. V sedanjem času, ko se poskušamo odlepiti od dna in kreniti na pot iz dolgoletne gospodarske krize, bi morali toliko skrbneje premisliti vsa ta dejstva in ukrepati. Na okrogli mizi so strokovnjaki menili, da se da veliko narediti za preprečevanje poškodb, vendar pa le z združenimi močmi; zdravstveni delavci sami tako zahtevni nalogi, ki mora biti interdisciplinarna, niso in ne bodo kos. Da je možno uspešno ukrepati, dokazuje Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, ki je v dvajsetih letih svojega delovanja dosegel, da so slovenske ceste manj krvave, kot so bile.

MILAN MARKEJ

naš pogovor: herman kunej

Ostajajo samo zidovi

Herman Kunej, ki je bil konec januarja izvoljen za predsednika krškega izvršnega sveta, nima lahke naloge. Krško gospodarstvo, ki je temeljilo na nekaj močnih podjetjih z Vidmom na čelu, se je dobesedno sesulo, nezaposlenost je skokovito porastla, obenem pa se kapital, ljudje in centri odločanja selijo v Ljubljano. Kaj lahko v tem trenutku naredi občinska oblast, koliko ima moči in sposobnosti, da prepreči nazadovanje in ropanje občine ter regije? O tem smo se pogovarjali s Hermanom Kunejem, ki je bil pred dvema mesecema izvoljen za predsednika izvršnega sveta.

Pred vašim prihodom v izvršni svet je bil občinski vrh med sabo sprt. Ali so odnosi zdaj normalni?

"Odnosi so se povsem uredili, kajti Franc Černelič in Vojko Omerzu sta odšla, v novih organih pa ni konfliktov.

Občina ne more delati velikih strategij, saj jo omejuje republiška politika, a vendar se da nekaj narediti tudi na lokalni ravni. Čemu boste pri svojem delu dajali prednost?

"Če bi hotel naštevati, kaj vse bi bilo treba narediti na različnih področjih, bi predolgo trajalo. Poudarek mora vendarle biti na gospodarskem razvoju. Bolj moramo razvijati podjetništvo na tržnih osnovah, pri katerem se bodo ljudje izkazovali z delom. Ena izmed trenutno najpomembnejših nalog naše občine je, da s pomočjo ministrstev za gospodarstvo in delo dosežemo zaposlitev odvečnih Vidmovih delavcev. V čim krajšem času bomo poskušali pripraviti proizvodne programe s

pomočjo domačih ljudi, s katerimi bi prišli do dela in novih zaposlitev. Nezaposlenost v občini je s stečajem Vidma narasla od 14,6 na 25,4 odstotkov. Poleg tega imamo tu še Rudnik Senovo, ki naj bi ga začeli zapirati leta 1997. Do takrat bomo morali tudi za 300 rudarjev najti programe za zaposlitev."

Ob izvolitvi za mandatarja ste med drugim tudi obljubili, da si boste prizadevali za rešitev Vidma. Ali je občina po vašem opravila svojo vlogo v primeru tega podjetja?

"IS si je izredno prizadeval, da Videm ne bi šel v stečaj in da bi proizvodnja papirja in celuloze še naprej tekla integrirano. Žal v tem nismo uspeli. Na razgovorih, ki sva jih s podpredsednikom IS Robertom Kerinom imela s predsednikom vlade dr. Drnovškom, smo spoznali, da je Videm postal jama brez dna, v katero se mora prenehati metati denar. Postalo je jasno, da se mora to podjetje očistiti vseh t.i. bypassov in da se lahko takšen bolnik pozdravi samo z novo ekipo

ljudi, ki so s preteklostjo neobremenjeni. Tako je bilo stališče republike, s katerim pa se mi v vseh pogledih nismo strinjali. Smatrali smo, da je za nas pomembna integrirana proizvodnja, a v pogovorih nismo uspeli. Sedaj tečejo razgovori okrog najema Celuloze, vendar ne vemo, zakaj tako počasi. Še pred tremi tedni se je prisegalo na najem Celuloze, danes pa se nekdo temu spretno izmika. Če se kmalu ne začne proizvodnja, bomo tržišča izgubili."

Občina torej nima posebnega vpliva na ta dogajanja?

"Pri vsem dogovarjanju smo dosegli en sam velik uspeh - da je sodišče imenovalo za stečajnega upravitelja človeka, ki smo ga mi predlagali. Smatramo, da Branko Ogorevc pozna razmere v Posavju in da bo reševal stvari v splošno korist vseh nas. Obljubljeno je, da bo IS skupaj z Agencijo za prestrukturiranje gospodarstva oblikoval projektne time,

Herman Kunej

da bi še v teku tega leta delavci, ki so pristali na borzi, dobili delo."

Koliko pa lahko IS vpliva na divje privatizacije, na revizije lastninjenja?

"V občini se veliko govori o nepravilnostih v zvezi z lastninjenjem (veliko prahu je bilo okrog SOP-a), vendar jih ta izvršni svet ne najde in ne vidi. Zaradi tega smo predlagali strokovno skupino treh pravnikov in enega ekonomista, ki bi se s tem ukvarjala in pomagala IS. Tudi v tem trenutku raziskujemo nekatere zadeve, o katerih pa ne bi govoril."

Kako pa ocenjujete preseljevanje sedežev firm v večje centre, odtekanje kapitala, izgubljanje žiro računov?

"I procesi zelo zmanjšujejo gospodarsko moč občine, saj tu ostajajo le zidovi in ne ve se, kako dolgo bodo še dajali delo našim ljudem. V občini je 9 pomembnejših firm, ki so ostale brez žiro računa. Nekdo izjemno močni tozid TES je zdaj avstrijski in še ne vemo, kaj pomeni to za bodočnost naše lokalne skupnosti. Videm je v stečaju, nuklearna ima blokiran žiro račun, nekatere druge nekdanje večje firme pa so v lasti Sklada za razvoj - poleg Vidma še SOP - Klepar, SPE, ISKRA - INDEL, IGM in Metalna."

Podobni procesi centralizacije prizadevajo tudi sosednji občini, Sevnico in Brežice. Bo to povežalo Posavje?

"Mi smo si zadali nalogo, da Krško postane center posavske regije. Utrditve naše regije bo težavna naloga, vendar mora steči ne glede na ovire. Bojim se, da nas bo država z razbitjem na številne občine postavila še v bolj neenakopraven položaj. Temu se moramo v Posavju s skupnimi močmi zoperstaviti. Ne smemo dovoliti, da bomo jug te dežele in samo drugorazredni državljani. S selitvijo sedežev podjetij in odlivanjem kapitala v večje centre bodo namreč iz regije odhajali tudi sposobni ljudje. Brez njih pa gospodarskega razvoja ne bo."

B. DUŠIČ-GORNIK

Rešil več sto življenj

Četudi Stane Škof že desetletja živi v Ljubljani, ponosno prizna, da se svojemu belokranjskemu poreklu ni izneveril. Še več, vedno se rad vrača v rodno Dragomljo vas, v svojo sončno Belo krajino, čeprav mu v mladih letih ni bilo lahko.

Pa kaj bi to! Komu pa je bilo lahko takrat, med prvo svetovno vojno, na pragu katere se je rodil, ter v času svetovne gospodarske krize? Toda Stanetu je bilo toliko težje, ker so ga od malega po petah tepla tuja vrata, in zdi se, da je vzdržal prav zaradi svoje skromnosti in delavnosti. Takšen je ostal tudi v zrelih letih, ko bi lahko za svoje zasluge iztržil marsikateri privilegij. A mu ni bilo mar ne nagrad ne priznanj, kaj šele, da bi se želel preriniti na boljše delovno mesto.

Stane je zgodaj ostal brez očeta, zato je že s sedmimi leti odšel za pastirja. Najprej je služil v domači vasi, potem pa po vsej Beli krajini. S šestnajstim leti se je pri Stoniču v Črnomlju začel učiti za peka. Uk je trajal tri leta, a ker ni imel nikogar, ki bi ga v tem času vzdrževal, je moral delati še leto dni, da je odslužil učno dobo. Mojster mu je potem sicer ponudil službo, a za plačilo obljubil le nekaj žemljic na dan. Mladi fant pa je potreboval tudi denar, zato je podnevi delal v kanizarskem rudniku, ponoči pa še naprej v Stoničevi pekarni. Toda vzdržal je le tri mesece. Po vojaščini v Nišu je našel zaposlitev pri črnomaljskem mestnem valjarju. Delo je bilo lažje, zato mu je ostalo dovolj moči tudi za igranje nogometa, ki je bilo takrat v Črnomlju še v povojih. Postal je celo eden najboljših vratarjev v nogometnem klubu Bela krajina, lahko pa se pohvali, da je še eden redkih živih belokranjskih nogometašev izpred druge vojne.

Ker dela v svoji stroki v Beli krajini ni našel, je upal, da bo imel več sreče v Ljubljani. Ko mu je eden vplivnih Črnomaljšev našel delo pri železnici v Ljubljani, je mislil, da je v devetih nebesih. "Bila je takšna kriza, da mladi nismo videli skoraj nikakršne prihodnosti. Pekov niso potrebovali niti v Ljubljani in njeni okolici, zato sem bil srečen, da sem dobil v roke vsaj kramp in lopato. In prav

z njuno pomočjo sem začel lesti na zeleno vejo. A pričela se je vojna in železnica je potrebovala kader. Prav mi, ki smo urejali proge, smo bili najbolj pri roki. Čeprav se ne sliši lepo, je bila vojna zame sreča v nesreči, saj sem napredoval v zavirača, nato v sprevednika in končno v vlakovodjo. Tako sem se konec leta 1972 tudi upokojil," se spominja Škof. Ves čas med drugo vojno je preživel na železnici, konec vojne pa dočakal v Celovcu, kamor so ga zaradi pomanjkanja delavcev premetili Nemci. "S prijatelji smo potem peš odšli v Ljubljano, s seboj pa rinili cizo s prtljago. A kako sem bil razočaran, ko so nas na mitnici pred Ljubljano ustavili partizani ter nam iz kovčkov pobrali vse, kar je bilo vrednega!" se zdaj nasmehe Stane,

Stanko in Tilka Škof

FOTO: M. BEZEK-JAKŠE

takrat pa je jokal, ker je ostal brez novih skornjev.

Je bila usoda ali naključje, da je Stane rešil življenje prav takšnemu dečku, kot je bil sam, ko je kot pastir odšel od doma, da bi preživel? Bilo je v začetku marca leta 1952. Sneg, ki ga je tisto zimo nasulo obilo, se je pričel hitro tajati in Ljubljana je močno

narasla. Ko se je vračal iz službe, je zagledal v reki utaplajočega se dečka. "Nisem imel časa razmišljati. Kar v težkem zimskem plašču sem skočil v vodo, da sem otroka še lahko ujel, preden bi ga deroča reka odnesla. Mimoidoči, ki so opazovali dogajanje, so nama pomagali splezati po spolzkem bregu na suho," opisuje dogodek pred dobrimi štirimi desetletji. Ženo Tilko pa ob tem še vedno spretava srh. Stane je bil takrat že oče štirih deklic. Najmlajši je bilo komaj nekaj tednov. "Le kaj bi jaz, če bi takrat ostala brez moža?" se še vedno sprašuje žena.

Še en dogodek je vtisnil globok pečat v Škofovo življenje. Ko mu je bilo že 56 let, se je kot vlakovodja skupaj s strojevodjem tovornega vlaka peljal od Litije proti Zagorju ob Savi. Toda na cilj jima ni uspelo priti, vsaj tisto noč ne. Pot jima ji prekržal plaz,

ki se je zrušil na progo tik ob Savi. Na srečo jima je uspelo pozicijo še pravočasno ustaviti, saj je vozila počasi. Toda ko sta si že oddahnila, ker sta jo poceni odnesla, je Škof kot blisk prešinilo, da bi prav v tistem času moral po drugem tiru pripeljati hitri vlak Carigrad-München. "Zgrabil sem svetilko in tekel po tiru, kolikor so me pri mojih letih še nesle noge. Po nekaj sto metrih sem zagledal vlak, ki se mi je približeval z okrog 80 km na uro. Zaokrožil sem s svetilko, za kaj več ni bilo časa. Vlak s 300 do 400 potniki se je ustavil tik pred snežno gmoto, pomešano z zemljo in kamenjem," pravi Škof, ki se dobro zaveda, kakšno tragedijo je preprečil, kajti vlak bi se sicer zagotovo znašel na dnu Save. Železnica mu je takrat dala denarno nagrado, ki je ravno zadostovala za plačilo vozniškega izpita. "Hvaležen sem ji in vedno, kadar se usedem za volan, se spomnim na to," se nasmehe.

Ob takšnih spominih preživlja Škof svoj pokoj. Vendar tudi dela še ni izpregel. Že ko je bil upokojenec, je na Plešivici pri Suhorju zasadil 660 trt. "Če bi Belokranjcu vzel vinograd, bi bilo tako, kot bi mu spodsekalo noge," citira misel, ki jo je slišal neke v Beli krajini. MIRJAM BEZEK-JAKŠE

naše korenine

Počitek na najboljši podgorski poti

Filip Pirc z Lakovnic

FOTO: T. JAKŠE

Od Lakovnic do Jurne vasi vodi ena najlepših podgorskih poti. Že ko se vzpneš na najvišji klanec na Lakovnicah in se ti mimo zadnjih hiš razširi pogled na prostrano kraško polje, ti srce svobodno zadiba. V tem zgodnjepriprskem času, ko so drevesa še gola, košenice in travniki že dihajo komaj sluteno zeleno svežino, njihve pa kar kričijo svojo rjavkastordečo prsteno plodnost, je tukaj gori verjetno najlepše. Res, ravne površine je bolj malo. Vse je nekam vegasto in zvijugano, številne vrtače zevajo po njihah in travnikih, kot bi jih za šalo izdolbel kak velikan, in ozke zaplate sveže pobranih njiv se vijugajo med njimi, kot bi jih na platno naslikal umetnik, ne pa zaoral kmet, ki bi vendarle moral paziti, da bo njiva čimbolj ravna in lažja za obdelovanje. Toda njihve, pravzaprav njihove, tukaj niso take zato, ker bi bilo vijuganje kmetom v veselje, ampak zato, ker se izogibajo vrtačam in skalam, ki so čisto pri vrhu in se ponekod že bleščijo na soncu vse bele, kot trop pasočih se ovac. Rodne zemlje je malo in boj zanjo je trd. In tukaj jo ljudje še znajo ceniti. To se vidi po tem, da je preorana vsaka ped, kamor lahko še zapelje stroj in vsaj dvakrat obrne. Svoj čas, ko so še orali z konji in volmi, pa je bilo obdelanje verjetno še več.

"Ja, danes z živino ne orjemo več. Preveč zamudno je. A konja imam še vedno v hlevu. Za njivo povleči, krompir pojarkati in okopati je še najbolj priročno," pravi Selakov Feli iz Lakovnic. Tako po domače kličejo možakarja, ki čisto samcat na tej prostrani ravnici z grabljami čisti njivo ob cesti. Uradno se piše Filip Pirc, a ga le malo ljudi pozna pod tem imenom. Oblaki plavajo nizko nad ravnico in vlečejo za sabo lene sence preko grap, Mehovo, že zdavnaj premagano fevdalno gnezdo, še vedno bdi nad poljem in od gozdnih obronkov je slišati mogočne ptičje zборе. Feli malo prestane, se nasloni na grablje, in medtem ko takole počiva, pripoveduje svojo življenjsko zgodbo.

Pet fantov in dve dekleti je rodila mati. Od fantov je ostal sam. Dva sta umrla kmalu po rojstvu, trije so odrasli, a je zla usoda vzela še dva. Franc, najstarejši, je bil že pravi kmet. Imel je konje in s furanjem še kaj zaslužil, kajti Pirčeva kmetija je bila prema, hja, da bi dajala kruha za vse. Dva-inštiridesetega leta so konje v vasi pobrali partizani in jih odpeljali nekam proti Kočevski. Za Franca so konji pomenili vse, pa se z izgubo ni kar tako sprijaznil. S sosedom Šuštaršičem, ki je bil tudi ob konja, sta se jih odpravila iskat. Nikoli več se nista vrnila. Kaj so partizani napravili z njima in kje sta njuni trupla domači niso nikoli zvedeli. Istege leta, na sv. Ane dan, so prišli v vas Italijani

zgodbe iz preteklosti

Od kod Ferboltarca?

Ferboltarca ali Oskrbnikovo se imenuje obširen gozd blizu Loškega Potoka. Med ljudmi je še živa zgodba, ki pojasnjuje, od kod prihaja to ime.

Kdaj je nastala naselbina Loški Potok, ni avtentičnih virov. Nekdo omenja letnico 1200. Prvotni naseljenci naj bi bili pastirji, ki so svoje črede gonili iz sosednje Loške doline, od tod najbrže tudi ime kraja, ki je skupno za šest vasi in tri zaselke. Morda so bili prvi naseljenci ubežniki pred vse bolj nasilno gosposko in vdorom raznih vojsk in so našli varno zatočišče v še danes težko prehodnih gozdovih, kamor gosposka ni šila. Surova narava in skopa kraška zemlja nista bili privlačni in tako se v vsej zgodovini kraja ni noben zemljiški gospod poskušal stalno naseliti tu, je pa znano, da je cerkvena gosposka že zelo zgodaj poskrbela za dušni blagor nepismenih in revnih kmetov, gozdarjev in pastirjev.

Da so bili Potočani verni kljub vsej revščini, pove podatek, da so zelo zgodaj zgradili kar tri cerkve in številne kapele. Tudi o nastanku teh cerkva ni natančnih podatkov. Najstarejša je cerkev sv. Florijana, ki danes samuje sredi njiv in lazov, ob pozidavi pa je verjetno imela drugačen pomen, saj je bila zgrajena ob edini poti, ki je vodila proti Blokam, kamor je v cerkvenem pogledu prvotno spadal Loški Potok. Druga cerkev je zgrajena na visokem griču sredi kraških dolin in okrog nje je nastalo edino pokopališče. Posvečena sv. Barbari, nosi letnico 1676, je pa cerkev gotovo starejša in letnica najbrže označuje le čas prenove cerkve.

Lučaj od nje stoji farna cerkev sv. Lenarta zgrajena okrog 1670. leta. Njen zvonik ima zanimivo zgodovino, vsaj po ustnem izročilu sodeč. Zgradili naj bi ga kot strožni ali opazovalni stolp pred pretečo turško nevarnostjo. Se danes je okoli teh dveh cerkva ohranjeno močno obrambno zidovje pa tudi ime Tabor priča o prvotnem namenu. No, Turkov revni Loški Potok ni privlačil.

Nekaj bežnih, a točnih podatkov o naseljenosti in dejavnosti potoških ljudi zasledimo v ohranjenih urbarjih ribniškega gradu. Najstarejši ohranjeni zapiski segajo v leto 1570, v njih pa niso omenjene vse vasi, kar daje slutiti, da je del kraja spadal pod loško graščino, morda vsaj tisti del, ki je bil najprej poseljen.

Vsekakor je bila oddaljenost naselbine od svetne gosposke vzrok, da Potočani nikoli niso opravljali tlačanskih del, dajali pa so desetino graščaku in bero vikarju ter pozneje

župniku. Že sredi 18. stoletja dajatve niso plačevali, bera pa je ostala in se ohranila vse do prvih let po drugi svetovni vojni. Koliko prebivalcev je kraj imel na prelomu šestnajstega stoletja, ni znano, znano pa je, da je kraj imel 1570. leta 79 kmetij in 41 kajzarjev.

Smrt krutega izterjevalca

Verjetno Potočani, sami bolj revni kot bogati, niso radi plačevali ne eni ne drugi gosposki. Da je tako, priča tudi nesrečna smrt Jerneja Avsca, ki je bil konec 17. stoletja sodnik, sodni izterjevalec in oskrbnik pri takrat uradnem oskrbniku ribniške graščine, Rudežu, ki je slovel po podjetništvu, kar je bilo vzrok, da je njegov gospodar grof Kobecelj popolnoma propadel. Leta 1810 je prišlo vse ribniško gospodarstvo, gospodarstvo in oblast v roke dotedanjemu oskrbniku Rudežu. Tako je Avsec 8. decembra 1790, na praznik Marijinega spočetja, vzel pot pod noge. Namenil se je v Loški Potok davke terjati. Spotoma je na poti prek Brinovega griča pred cerkvijo pri

Dolina Loškega Potoka

Novi Štiti ustavil konja za počitek in se norčeval iz ljudi, ki so čakali na službo božjo. Pravili so, da je bil Avsec v mladosti veren človek, a je vero izgubil, kar ni bila redkost v časih jožefinstva.

Ljudje so se bali oskrbnika in Boga pa se nekdo le opogumi in pove oskrbniku, da je praznik, da na ta dan ni varno jezdit v Loški Potok ter naj gre raje k službi božji.

Jernej pa je v odgovor zapodil konja v množico, zapel je konjski bič in divje je odjezdil proti Travnici gori, kjer se je ustavil v gostilni pri Lenčku. Tu je pridno praznil polico vina. Ko je povedal, kam gre, so ga spet svarili. Objesten kot je bil, je zabrusil zbranim, da ga nihče ne bo ustavil in bo v Loškem Potoku davke terjati, da bodo otroci v materinih telesih jokali.

Očitno je gospoda opogumilo popito vino. Nič niso zalegla svarila, da je gozd poln volkov, da včasih pridejo tudi roparji in da je začelo snežiti. Odklonil je ponujeno pomoč, le pravo stezo naj mu pokažejo. Zabrulsi je, da pota pozna bolje kot zabiti kmetavarjari.

Odjezdil je kar povprek, daleč stran od uhojene poti, ki je tiste čase vodila preko Vagovke, Gore in Malega loga v Loški Potok. V snežnem metežu pa je kmalu zmanjkalo steze. Pri Bogcu se je usmeril v nepregledne gozdove proti Jelenovemu Zlebu. Enajst mesecev je trajalo, predno so gozdarji našli njegovo truplo. Zmrznil je on in njegov konj.

Za njim je ostalo ime gozda

Po izginotju so krožile vse vrste pripovedi, pleteničili so, da je padel v zasedo rokovnjaških mrtalozov, ki so tiste čase ne prav redko praznili žepe popotnikom. Vraževni kot so bili, so govorili, da ga je hudič vzel, spet drugi, da se je specal s coprnici. Med ljudmi je bil še svez spomin na dogodek pred nekaj desetletji, ko so v Ribnici zažgali zadnjo čarovnico. Kljub temu da v tistih časih ni bilo več čarovniških procesov, so ljudje še vedno živo verjeli vanje. Bili so prepričani, da je oskrbnika doletela božja in vsekakor pravična kazen. Resnica pa je, da je bilo najbrž krivo popito vino, še najmanj mrtaloz, saj so pri mrliču našli nedotaknjen denar.

Na krutega izterjevalca še danes spominja ime obširnega gozda, kjer je zmrznil - imenuje se Ferboltarca ali Oskrbnikovo. Pretresljiva zgodba je dolgo krožila med ljudmi, kdo in kako je tisto leto davke izterjal v Loškem Potoku, pa ni znano.

ALBIN KOŠMERL

IZ ZAKLADOV KAPITLJA - Kazula ali mašni plašč je vrhne oblačilo katoliških duhovnikov. Razvilo se je iz grškega in kasneje rimskega zvonastega oblačila, ki se je oblačilo čez glavo. Duhovnika je tako oblačilo pokrilo do tal z vseh strani. Tako obliko so uporabljali do 12. stol. Zaradi sprememb v bogoslužju, drugačnih tkanin in ornamentov je tak mašni plašč duhovnika oviral pri obredih, zato so ga začeli krajšati in pri straneh prirezovati. Za tako kazulo se je udomačilo ime "gotski plašč". V 16. in 17. stol. so kazulo še močneje prirezovali ob straneh, ne pa po dolžini, in jo imenovali "rimska kazula". Kazula simbolizira Kristusov plašč, za katerega so vojaki kockali. Po koncilski prenovi bogoslužja so se v slovenski cerkvi spet uveljavili t.i. gotski plašči. Liturgična oblačila, ki jih hrani novomeška kapiteljska cerkev (eno od njih je na sliki), bo moč videti na razstavi Dragotine kapiteljske cerkve v Dolenjskem muzeju v Novem mestu od 23. aprila do 15. septembra. (Pripravila kustodinja Dolenjskega muzeja Majda Pungercar)

Iz Irčinovih zapiskov

Radi ljubavi se dekleta kar očitno na trgu in pred cerkvijo v nedeljo navsaj in si vlase pulijo za fante, ki jih ena drugi prevzema.

Na Kum po moža - Na Kum hodijo dekleta da si izprosijo moža. Z glavo treba na hribu tako trkniti o bukev da se strese in potem je zakonska postelja gotovo še tisto leto.

Strasti tod često bolj divje, primitivne. Tepež brez vzroka etc v vinu pobijanje oken tujih hiš, tudi gradov, v jezi za malo reč bes in polom.

Kurb mnogo - Nekdaj bilo sramotno ze celo fano, če je v nji bila le ena kurba, zdaj ima jih vsaka vas 10. Kradlo se enkrat tudi nič ni - vse odprto, brez ključavnice bilo in celo na samoti. Posebno slovela je fara šentnuperška kot naj poštena, tudi šentjernejska bila dobra. Zdaj vse drugače - Mira kurbirska zgol, v vsaki hiši nezakonski otroci. V mimopeški se posebno radi bijejo.

Ko bi bili vsi ljudje taki

Vidmarjevi so slovenska družina, pri kateri sem stanovala ves čas svojega bivanja v Parizu. Ne vem, kako naj jih na kratko opišem. Prej se nismo poznali, vendar so me brez problemov (celo z veseljem in zastoj) za en mesec sprejeli za svojo. Pa niso nikakršni bogataši, so čisto navadni francoski Slovenci s povprečnim življenjskim standardom. Oče Lojze je pleskar, mama Angela kuharica; imata dva odraščajoča sinova: starejši, Simon, študira fiziko, mlajši, Gregor, pa obiskuje zadnje leto osnovne šole.

Vsako leto sprejmejo za mesec dni na stanovanje enega Slovenca, ki pride v Pariz študirat francoščino. To je res občudovanja vredno. Pri njih sem se imela prekrasno, zelo smo se razumeli in počutila sem se kot doma. Pa še slovensko sem lahko govorila, kar je bilo pravo olajšanje po napornem dnevu, ko sem morala v šoli, na cesti, v trgovini, povsod govoriti le francosko.

Vidmarjeva družina je zelo navezana na Slovenijo. Angela in Lojze sta pač po čudnih naključjih pristala v Parizu in si tukaj ustvarila družino. Poskrbela sta, da oba sinova govorita pravilno slovensko, da se skorajda ne opazi, da sta "Francoza". Pri njih sem odkrila toliko lepih stvari: kaj lahko pomeni glasba, odkrit pogovor, prijateljstvo. Mislim, da znajo Slovenci v zamejstvu ustvariti bolj toplo vzdušje v družini (ali pa se za to bolj potrudijo) kot doma. Težje se je prilagoditi in navezati stike z drugimi francoskimi družinami. Tudi Vidmarjevi imajo največ prijateljev med pariškimi Slovenci. Mislim, da jih razumem.

Lidija Murn

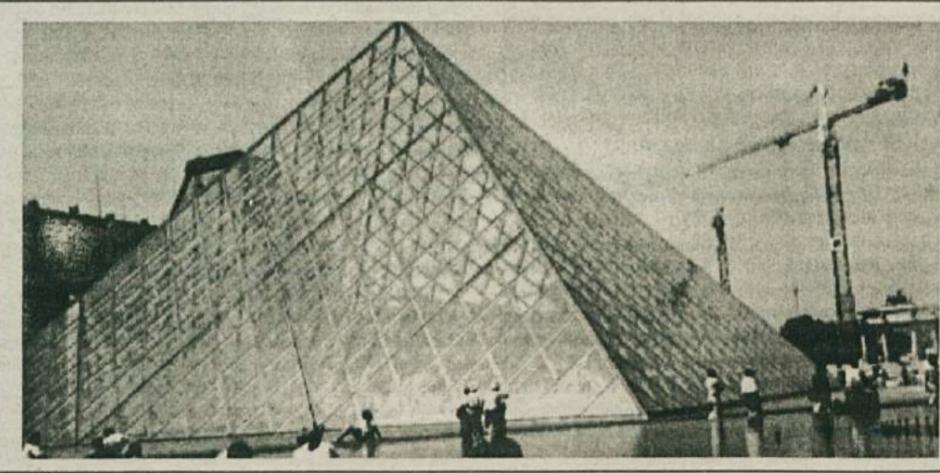
2

Pariz v enem mesecu

Metro - najhitreje prevozno sredstvo v Parizu

Metro je podzemna železnica, s katero se najceneje in najhitreje pride na vse konce Pariza. To je vse, kar sem vedela o metroju, ko sem prišla v Pariz. Strah me je bilo, kako se bom znašla in se vsak dan srečno pripeljala do šole in nazaj in seveda še kam. Pa sploh ni težko - na vsaki postaji dobiš načrt metroja, gledaš

samo končne postaje in (skorajda) ne moreš zgrešiti, če pa že, se da to hitro popraviti. Zdaj to lahko pišem, prve dneve pa sem imela težave. Prvič in drugič je šel z mano Gregor in pot se mi sploh ni zdela zapletena: malo na desno, potem dolgo naravnost, spet desno pa sem že na metroju. Kupila sem si mesečno karto. Gregor mi je ves čas med vožnjo razlagal in dajal nasvete, kam moram iti, katere smeri moram gledati, ampak kot sem kasneje ugo-

Sodoben dodatek pariškim zanimivostim - piramida pred največjim evropskim muzejem Louvrom

NAŠA ZGODBA
Rude Trempus:
Oljke

Avtobus poln potnikov pelje čez Gorjance proti Novemu mestu. Juranov Jure sedi spredaj na sedežu zraven vrat. Ogleduje si umazan povoj na roki in si misli, kaj bodo rekli v bolnišnici. "Delali ste v bolnišnici," bo najbrž rekla zdravnica. A kaj naj? Če ena roka obrezuje trto, ji druga nevede pomaga; če poklada živini, ne more z eno roko, bolna roka mora vsaj pritisniti vile, da zdrava lahko vzdigne seno. In tako je povoj hitro umazan. In še naprej razmišlja: "V bolnišnici imam tri sosedle, moram jih obiskati. Mladi fantje: Jurček, Cveto in Miko."

Po prihodu avtobusa v Novo mesto Juran krene čez Kapitelj mimo cerkve na tržnico kupit pomaranče. Ko čaka, da pride na vrsto, opazi, da ima prodajalec na krožniku za tehtanje sadja tudi majhno utež. Opozori prodajalca na prevaro, vendar se ta hitro izgovori, češ da je mera vseeno dobra. Razgleduje se po tržnici in vidi, da prodajajo tudi oljke. Odloči se, da bo kupil tri oljčne vejice zase in za sosedle.

"Brate, biraj što želiš," reče v svojem jeziku prijazni prodajalec. Čisto mlad je, a mu že brki rastejo, se čudi Juran. Izbere tri oljčne vejice z več vrškici. Vprašujoče pogleda malega prodajalca. "Sto daj!" mu ta reče. Povprašati ga hoče, koliko stane vejica, vendar je že prej tečnaril zaradi uteži pa je zdaj raje tiho in plača...

V bolnišnici je kmalu na vrsti za previjanje. V sobici je samo sestra, ki ima opravka z drugim pacientom. "Lahko sam razvijem?" zaprosi Juran. "Lahko." Hitro odvijje umazan povoj z roke, da ne bi kdo videl, kakšen je, ter ga vrže v zraven stoječo posodo in čaka.

Sestra se čez čas obrne in ga vpraša: "Kam ste pa dali povoj?" Jaj, zdaj bo pa zlo, si misli. Sestra pa mu prijazen razloži, da povoj operejo in zlikajo, da so še za uporabo. "Tu je mesto za vašega," reče in odpre pokrov na drugem zaboju. Juran ročno prenese povoj v odprti zaboj.

V tem pride zdravnik. Ogleduje si Juranovo roko in skupaj s sestro ugotovita, da je vse dobro zaceljeno. "Se malo mora biti zavito in roka mora počivati," zdravnik prijazno svetuje. In nasvidenje.

Nato sledi obisk. Poišče sobo številka 4. Jurček leži pri vratih, Cveto je na operaciji, Mike je pravkar prišel iz mavčame in sestre imajo kar precej opraviti okrog njega.

"Kako?" vpraša Juran Jurčeka in hkrati razdeljuje prineseno. "Te boli?... Kaj potrebuje?... Imate dovolj denarja?" "Nič ne potrebujem, imam dosti. Dobri so z nami," odgovori Jurček za vse tri. A Juran razmišlja, kaj bi jim še dal. Pregleduje vrečko in zagleda oljke. Naj bo tudi zanje cvetna nedelja! Odloži se za vsakega vrškček od vejice. Jurček si ga takoj zatakne nad posteljo. "Za cvetno nedeljo, vzemem, me ne bo me doma," reče, "bom pa ta pušljc gledal." Črne oči se mu svetijo. "Hvala lepa, stric, in vesel vzemem!"

"Hvala tudi tebi, Jurček, hvala ti, da misliš na veliko noč," si misli Juran, vesel, da mladi vedo, kaj pomeni oljka, in da mu je Jurček prvi voščil vesel vzemem.

Ivanka:

Tisti dan

Bil je vesel in razigran, življenja poln fant. Iz sive vsakdanjosti je vsak dan odhajal v naravo, v čisto in zdravo okolje, kjer je sanjaril. Njegov najljubši čas je bila pomlad, ko je pogosto sedel na mahu pod košatim stoletnim hrastom in opazoval naravo. Gledal je sonce, kako pot proti zahodu, užival omamne vonje prebujajočih se cvetic in trave, veselil se je vsake malenkosti.

Vedno ko se je narava prebujala iz dolge zime, je našel čas za

obiske prelepega gozdčka v kraju, kjer je živel. Sanjal je, da si bo postavil majhno hišo na jasi v gozdu, da bo živel sredi narave; našel si bo ljubečo ženo in kmalu bo hiša polna otroških glasov. Prodajal se je sanjam in bil poln življenja, moči so kar kipele v njem. Nič ni kalilo njegovega miru.

A prišel je tisti dan, ko se je njegova sreča sesula. Pripeljali so ga mrtvega domov.

KNJIŽNA POLICA

Zelena jama

Pisatelj Marjan Rožanc je v pogovoru s Francetom Pičnikom, kasneje objavljenem v knjigi Pogovori s slovenskimi pisatelji, dejal, da sta Moste in Zelena jama njegova usoda. "Nista imela več samo stvarni, temveč tudi nadnaraven pomen...Vse drugo zame kratko in malo ni bilo resnično. Vse drugo so bili le zemljepisni pojmi ali pa izmišljotine o nekakšnih drugih krajih in drugačnih ljudeh, ki so si jih površneji izmislili, da bi bilo življenje zanimivejše in lahkotnejše." Iz te izjave je očitno, da je bil Rožanc zelo navezan na kraje svojega otroštva in mladosti, ki so mu tekli v primestnem okolju, imenovanem Zelena jama, v moščanskem delu Ljubljane. In ker je vse njegovo pisanje na subtilen način avtobiografsko, kot ugotavlja Andrej Inkret, se zelenojamski prostor in čas izrisujeta kot posebno središče, okoli katerega se strnjuje Rožančev oseben in pisateljski svet.

Zelena jama s svojimi ljudmi je predvsem zaživela v zgodnjem Rožančevem pisanju, ko se je vrnil z dvelctnega prestajanja zaporne kazni v Srbiji (obsojen je bil po zloglasnem členu o sovražni propagandi, v njegovem primeru je bila to knjiga, ki jo je prinesel iz Italije). Takrat se je z vso energijo lotil literature in nastalo je več novel, med njimi tudi Pravljica, za katero je pisatelj sam menil, da je njegovo najbolje delo. Andrej Inkret je iz tega Rožančevega opusa izbral 5 zgodb ter jim dodal še eno iz kasnejšega obdobja, ki je motivno sorodna z njimi, ter jih združil v knjigi z naslovom ZELENA JAMA, ki je te dni izšla pri založbi Mihelač.

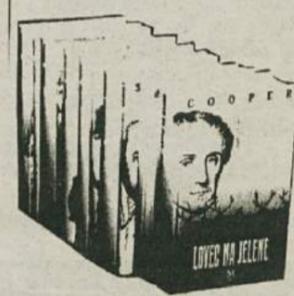
MILAN MARKELJ

Svetovni klasiki

Zaradi čudne trgovske logike, ki vlada tudi v knjigotrštvu, ima slovenski knjižni trg neobičajne luknje. V knjigarnah namreč niso vedno na voljo kupcem knjige tistih piscev, ki jim pravimo klasiki, pa naj gre za pisatelje iz domačih ali tujih logov. Kot povedo podatki o knjižnični izposoji, je v knjižnicah veliko povpraševanje prav po tovrstnih knjigah in učeča se mladina

pogosto ne more do tistih knjig, ki jih nujno potrebuje, da sploh ne omenjamo odraslih, ki jih kdaj pa kdaj le zamika, da bi si privoščili nekaj kulturnega užitka in se lotili branja, denimo Hamleta ali Notredamskega zvonarja. Mnogi so pripravljani takšne knjige kupiti, vendar klasikov ni mogoče vedno dobiti na knjižniških policah, kar bi bilo seveda normalno.

Te luknje v zadnjih dveh letih poskuša mašiti podjetni zasebni založnik Mihelač s svojo zbirko Svetovni klasiki. Zbirka je te dni zaključila svoj drugi letnik, tako da šteje zdaj 20 knjig. Mihelač slovenskemu bralstvu ni samo ponudil knjige, ki jih ni bilo na voljo v knjigarnah, naredil je še korak več, in sicer je ponudil bralstvu te knjige po zelo ugodnih cenah. Tako so zdaj tudi tistim s plitvejšim žepom dostopna nekatera velika dela svetovne književnosti. V drugem letniku so izšle sledeče knjige: Vergilova Eneida, Gogoljev Plašč in še tri povesti, Homerjeva Iliada, Scottov Ivanhoe, Tagorova Gora, Puškinova povest Stotnikova hči, Hugojev Notredamski zvonar, Shakespearova tragedija Ham-

let, De Amicisa Sree in Cooperjev Lovca na jelene. Vse knjige so sicer natisnjene na nekoliko slabšem papirju, vendar so v trdi vezavi in tako očesu prijetnejše ter za pogostejšo rabo primernejše.

Kot obljubljata založnik in nova urednica zbirke Marjeta Novak-Kajzer, bo tretji letnik, katerega prve knjige so že v tisku, korak naprej. Z njim bomo dobili nekaj takih del, ki jih doslej v slovensščini še nismo imeli, ostala dela pa bodo ponovno prevedena. V knjigarnah bomo lahko kupili Rothovega Tarabasa, Akugawinega Rošomona in druge zgodbe, Hofmannstahlovega Slehernika, tri drame Čehova, Daudetov ljubezenski roman Sappo, izbor srednjeveške lirike Carmina Burana, Flaubertovo dramsko-prozno besedilo Skušnjave sv. Antona in slovito Tibetansko knjigo mrtvih. Torej kar nekaj plemenitega branja za zmerno ceno.

MILAN MARKELJ

točila, si vsega nisem najbolje zapomnila. Ko me je drugič spremljal v šolo, sem sklenila, da bom nazaj prišla kar sama, saj me bo sicer lahko spremljal cel mesec. Po pouku sem se veselo napotila na metro in se odpeljala v pravo smer. Samo kaj, ko je bilo treba prestopiti! In to mi ni uspelo na pravi postaji. Zmedena sem se odpeljala postajo predaleč. Ne bom razlagala, koliko časa sem potem blodila po hodnikih in iskala spet pravo smer. Bilo je kot v labirintu. Končno sem prispela na zadnjo postajo in si mislila: "Pa sem le doma!" Ampak do doma me je ločilo še kar nekaj časa. Pozabila sem namreč na tiste preproste napotke, kje desno, koliko časa naravnost. Začela sem prav, zavila pri pravi stavbi, potem pa konec. Skušala sem si priklicati v spomin Gregorjeve besede, a zaman. Hodila sem kar naravnost, ampak nič mi ni bilo znano.

Ustavila sem starejšega moškega in ga zaprosila, ali mi lahko pove, kjer je Rue de Nancy, kjer je bil moj pariški dom. Zelo je bil prijazen in mi je svetoval, naj grem še naravnost, da se mu zdi, da je to prava smer. Ampak meni se ni zdela. Nekaj časa sem šla naravnost pa spet nazaj, pa naprej. Sploh nisem več vedela, kje sem. Na vogalu ulice sem zagledala nekega črnca in še njega vprašala za nasvet. Toda on je bil prav tak revež kot jaz, iskal je neko drugo ulico. Ni nama preostalo drugega, kot da se skupaj nasmejeva (jaz že s solzami v očeh) in nadaljujeva vsak s svojim raziskovanjem Pariza. Odločila sem se za pot nazaj, proti metroju. Naenkrat za sabo zaslišim hupanje avtomobila. "No," sem si mislila, "samo še tega se manjka, da mi bo zdaj komu težil." Tudi ozrla se nisem, vztrajno sem šla naprej, avto pa vztrajno za menoj. Postajalo me je strah.

Portovald, športni raj?

Tod naj bi zrasli velodrom, pomožna nogometna igrišča, teniška dvorana, bazen, športna dvorana in še kaj

NOVO MESTO — Zamisel, da bi Portovald postal urejeno športno središče Novega mesta, ni nova. Znova je bila obujena te dni, ko naj bi šel v izdelavo idejni projekt ureditve tega dela doljenske metropole. Časa za takšne ali drugačne rešitve ni veliko, kajti kolesarji naj bi že avgusta uradno predali kandidaturu za organizacijo svetovnega mladinskega prvenstva, to pa seveda pomeni tudi izgradnjo velodroma; nogometaši so danes bržkone edini prvoligaški klub brez pomožnih igrišč in temu primerno mrzlično iščejo primerne rešitve; letos so se — hvala Bogu! — prebudili tudi tenisarji, katerih želja je sledi ko prej priti do pokritih igrišč; atleti tarnajo, kako so brez slehernih možnosti za zimsko vadbo in vidijo rešitve bodisi pod tribunami velodroma ali nogometnega stadiona, da ne naštevamo naprej.

Za vse to in še kaj drugega je prostora prav v Portovaldu, ki s takšno vsebino ne bi prav v ničemer izgubil svoje privlačnosti. Celotno nasprotno! Na njivah je prostora vsaj za dva ali celo tri pomožna nogometna igrišča, pod gozdom je naravni amfiteater, idealen za izgradnjo velodroma in skupnih tribun. Ena stran bi bila

kolesarska, druga pa nogometna, pod njimi bi svoje mesto za zimsko vadbo našli tudi atleti, da o kabinetih, slačilnicah in še čem ne govorimo. V nadaljevanju teniških igrišč, kjer se sedaj bohoto močvirje in goste grmice, je prostora ne le za teniško dvorano, pač pa tudi za morebitni pokriti bazen, ki ga Novo mesto danes nima, športno dvorano, da o možnostih ureditve ostalih rekreativnih površin — omenimo le trim stezo, stezo za BMX kolesa itd. — ne pišemo posebej. Nemara se vse to danes zdi nekemu kot pravljica, še zlasti, ker je v občinski lasti le skromen del zemljišč, ostale parcele so večinoma zasebne, zato pa niso prav nič pravljica uvodna dejstva.

Sicer pa je napočke približno podobne vsebine dal izdelovalcem bodoče ureditve Portovalda tudi pred dnevi organizirani sestanek predstavnikov tamkaj živčih klubov in športov, s pripombo, da ne gre le za spisek želja, pač pa za potrebe, katerih (ne) uresničitev bo v dobršni meri krojila jutrišnja podoba novomeškega športa. Da današnje klavrske podobe Portovalda na tem mestu sploh ne omenjamo.

B. B.

Ostali brez točk in trenerja

Potrošnik v Portovaldu boljši od Studia D s 3:2 — Gugolju ni več vrnitve v Novo mesto — Nov trener Vid Horvat? — Avtobum še upa

Ne potrditi ne v celoti ovreči ni moč govoric, ki so se prejšnji teden pletle ne le v Novem mestu: da bo namreč beltiški Potrošnik v prvenstveni tekmi 23. kola I. državne lige Studiu D odvzel vsaj točko, če ne kar obeh. Zgodilo se je slednje in po igri v prvem polčasu je res smrdelo po »kuhinji«, na srečo pa so radiji v drugem delu zaigrali kot prerajeni in ovrgli dvome o regularnosti srečanja. Le rezultata jim ni uspelo obrniti in tako so po domala dveh let nepremagljivosti v soboto prvikrat zapuščali igrišče v Portovaldu sklonjenih glav.

V tekmi s Potrošnikom pa Novomeščani niso izgubili le načrtovanih točk, pač pa tudi trenerja. Ne pomnimo primera v nogometnem svetu, ko bi kak trener med polčasom zapustil klub, kot je to v soboto storil Nadeljko Gugolj. Pravi, da zaradi besa, nemoči in razočaranja nad igro nekaterih ključnih moških ekipe, ki so se očitno naveličali boriti se za zeleni dres Studia D. Pred vrati je namreč tekma s SCT Olimpijo, ki ji v boju za naslov prvaka gori pod nogami, vse bliže pa je tudi za Novomeščane zgodovinski polfinalni obračun nogometnega pokala s celjskim Publikumom.

Studio D je v soboto igral v tej postavi: Mohor 5, A. Primc 5, Pavlin 5 (Vrhovac 6), Kosič 6, Prelogar 5, Milanovač 7, Martinovič 5 (S. Mesojedec /), Rozman 6, Gliha 6, Oblak 5, B. Mesojedec 7. Zadetka za Novomeščane sta dosegla Gliha v 73. in Vrhovac v 75. minuti.

Govoriti o lestvici je danes nesmiselno, kajti zagotovo jo je večerjšnje 24. kolo, v katerem so Novomeščani igrali v Lendavi z Nafto, temeljito spremenilo.

In kako je bilo v II. ligi? Vodilna kluba Primorje in Istragas Jadran ne puščata, edini resni zasledovalec jima je

ostala ekipa kočevskega Avtobuma. Koliko so realne možnosti Kočevcev, ki za vodilnima zaostajajo štiri oz. pet točk, da se vključijo v boj za eno prvih dveh mest, je težko reči, počakati bo pač treba na morebitne spodrsilaje obeh primorskih ligašev. Škoda, da so si tega prvi privoščili igralci Avtobuma s porazom v Šmartnem, na srečo pa jih neupih ni omajal. Kočevci so v 20. kolu brez večjih težav doma opravili v ekipi SET Večve, strelca pa sta bila Perica in Vujčić že v prvem polčasu.

Postava Avtobuma: Magič, Rautar, Muhvič, Radivojevič, Perica, Bošnjak (Murn), Rajšelj, Stojanovič, Vujčić, Jolič, Komočar.

Še zanimivejši pari nedeljskega kola: Avtobum—Dravograd, SET Večve—Istragas Jadran, Gidos Turnišče—Primorje itd.

NAVZLIC PORAZU ZADOVOLJNI

LOŠKI POTOK — Košarkarji ŠD Loški Potok so se pred dnevi v prijateljski tekmi pomerili z zavavalniško ekipo ljubljanskega Triglava in izgubili s 76:78. Navzlic porazu so z igro zadovoljili, največ točk pa so za gostitelje dosegli Lavrič (16) ter Šega in Mohar po 14.

A. K.

Premagali dež in blato

Prva dirka speedwayistov za državno prvenstvo v nemogočih razmerah — Zmaga Peterci, Krčan Lekše drugi

KRŠKO — Bržkone bo nedeljska speedway prireditve na Stadionu Matije Gubca v Krškem, ki je štela kot prva dirka za letošnje državno prvenstvo, ostala v nepozabnem spominu tako gledalcem kot organizatorjem in tekmovalcem.

Razmere so bile za izvedbo tekmovanja domala nemogoče, vseskozi je deževalo, proga je bila blatna in spolzka, toda odločili so se gledalci, ki so se navzlic slabemu vremenu zbirali na pokriti tribuni. Ko se je po opravljenem preizkusu izkazalo, da bo proga vendarle vzdržala, se je dirka pričela, resda z nekaj padci, ki pa so se na srečo končali brez hušjih posledic. Vseeno pa se je

vodstvo tekmovanja odločilo, da se tekmovanje po dvanajsti vožnji predčasno konča. Zmaga je tako pripadla Martinu Peterci iz Ljubljane, ki je v peti vožnji postavil tudi najboljši čas dneva s poprečno hitrostjo 72,69 kilometrov na uro. Krčan Lekše, Ljubljčan Omerzel in Kušter iz Preloga so imeli ob koncu enako število točk: zreb je na drugo mesto postavil Lekšeta, tretji je bil Omerzel in četrti Kušter. Nastopila sta še dva Krčana: Špitaler je zasedel peto, Santej pa osmo mesto. Omeniti velja ob tem, da je lanski državni prvak Pintar tekmo končal šele na šestem mestu, vzrok pa sta bila dva padca in diskvalifikacija zavoljo nevarne vožnje.

Repčeva na sredozemskih igrah!

Najboljša krška plavalka bo junija nastopila v Franciji — Imenitni dosežki v italijanskem Trentu — So krški plavalci dobili vodo?

TRENTO — V italijanskem Trentu je bil pred dnevi 26. mednarodni plavalni miting, ki velja tudi za neuradno mladinsko evropsko prvenstvo. Nič čudnega potem, če se je ob bazenu zbralo kar prek 600 mladih plavalcev iz 88 evropskih klubov in devetih državnih reprezentanc. Med njimi je bila tudi slovenska, v njenem dresu pa med ostalimi Krčanka Maja Kraševc, medtem ko sta Gregor Povhe in Maša Ivanovič plavala za svoj PK Celulozar Krško.

Kraševcova je v svoji starostni kategoriji dosegla 12. mesto na 200 m prosto s časom 2:12,25, na 50 m prosto je dosegla čas 0:29,32, na 100 m prosto pa 1:02,27. Gregor Povhe je bil odlični šesti na 50 m prosto s časom 0:25,74, le mesto slabši pa na 200 m prosto s časom 1:56,03. Za Mašo Ivanovič je bil ta nastop mednarodni krst, ki pa ga je odlično prestala. Na 100 m prosto je zasedla imenitno četrto mesto z 1:04,79, na 100 m delfin pa je bila sedma z 1:15,99.

Ob tem je prišla iz krškega Celulozarja še ena razveseljiva vest: Natalija Repec, najboljša krška plavalka vseh časov, je izbrana v slovensko reprezentanco, ki nas bo zastopala na mediteranskih igrah sredi junija v Franciji. Selektor državne reprezentance pač ni mogel mimo njenih odličnih rezultatov v letošnji sezoni.

tanco, ki nas bo zastopala na mediteranskih igrah sredi junija v Franciji. Selektor državne reprezentance pač ni mogel mimo njenih odličnih rezultatov v letošnji sezoni.

Organizatorjem tudi dve medalji

NTK Novotehna imenitno pripravil drugo mladinsko državno prvenstvo — Kralju srebro v dvojicah, Retlju pa v mešanih parih

NOVO MESTO — Namiznoteniški klub Novotehna je bil minulo soboto in nedeljo imeniten organizator drugega državnega prvenstva za posameznike in dvojice v mladinskih kategorijah. V športni dvorani pod Marofom je nastopilo 123 udeležencev iz štirindvajsetih slovenskih klubov, med njimi seveda tudi letošnji ekipni državni prvaki, vrsta novomeške Novotehne.

Prvenstvo je minilo brez večjih presenečenj, po besedah državnega selektorja Mira Ungerja je bila kakovost prikazanih iger poprečna, izstopalo je le nekaj dvobojev. Med tistimi, ki so pokazali največ, velja omeniti tudi Novomeščana Retlja in Kralja, prvi je celo še pionir. Matjaž Retelj je v posamični mladinski konkurenci prišel najdlje od Novomeščanov, v četrtfinalu ga je v boju za vstop med najboljšo četverico ugnal Radeljčan Petar. Retelj je skupaj s klubskim soigralcem Mikličem nastopil tudi v konkurenci dvojic, kjer sta se prebila do četrtfinala, tam pa sta ju ustavila igralca mariborskega Tama Tancera in Gerlica. Več uspeha sta imela Novomeščan Kralj in Strašek (Potrošnik), ki sta v četrtfinalnem obračunu dvojic premagala Ceka in Jermana (Semedela) z 2:0, v polfinalu pa sta bila

boljša od Ruperja in Krnca (Kovina, Vesna) z 2:1. Finalni obračun doljensko-prekmurske dvojice s Kastelem in Reflakom (Kovina) je bil prava drama, srečnejša sta bila Ljubljancina in zmaga 2:1. Novomeščani pa so v nedeljo prišli še do ene medalje, v konkurenci mešanih dvojic sta si bron prigrala Matjaž Retelj in Jagerjeva (Ilirija). V četrtfinalu sta presenetljivo gladko ugnala par Tancer—Faganel z 2:0, v polfinalu pa sta ju z enakim rezultatom ugnala

Reflak in Dermastja (Kovina, Ilirija). S takšno bero so Novomeščani seveda lahko nadse zadovoljni, še zlasti, ker imajo eno najmlajših ekip, ki bo svojo pravo moč pokazala bržkone šele v prihodnjih sezonah igranja v mladinski konkurenci. In kdo sta letošnja mladinska prvaka? Med mladinci je po napovedih prvo mesto osvojil Boštjan Tancer iz mariborskega Tama, prav tako pričakovana pa je bila zlata medalja Ljubljancinke Polone Čehovin med mladinkami.

● Državni selektor Miro Unger je na priprave mladinske reprezentance, ki potekajo te dni, poklical tudi igralca novomeške Novotehne Tomaža Kralja in Matjaža Retlja.

PREMOČ STAROTRŽANK

RADOVLJICA — Tu je bilo pred dnevi II. državno prvenstvo za dečke in deklice v pospešenem šahu. Med dekleti je močno zmagala Darja Kapš, tretja je bila Simona Mihelič (obe OŠ Stari trg ob Kolpi), sedma je bila Gričeva (OŠ Savo Kladnik Sevnica), sedemnajsta Radejeva (OŠ Blanca) itd. Med fanti je bil Tadej Koba (OŠ Stari trg) drugi, 31. je bil Krčan Novak, 32. Tomažin (Leskovec pri Krškem) itd.

REKREATIVNI TENIŠKI KIM TURNIR

TREBNJE — V športnem centru Vita bo 24. in 25. aprila KIM turnir za računalniško lestvico rekreativnih igralcev tenisa. Na trebanjski turnir se lahko prijavijo rekreativci med 25 in 35 leti starosti, oktobra pa bo v Viti turnir za rekreativce med 35 in 45 leti. Prijave za aprilski turnir zbirajo v Viti do 22. aprila do 9. ure, ko bo tudi zbiranje. Pokrovitelj turnirja je Akripol, nagradni sklad znaša 700 DEM, prijavnina pa 800 tolarjev. Glavni organizator letošnjih KIM turnirjev je podjetje Šport Info iz Ljubljane.

Najvišje med rogovci meri mladi Sašo Šonc

Na Gačah zaključek letošnje tekmovalne smučarske sezone

NOVO MESTO — Smučarsko društvo Rog je pripravilo v soboto, 10. aprila, na Gačah pod pokroviteljstvom Pionirtoursa zaključno prireditev z razglasitvijo rezultatov najboljših mladih smučarjev centralne tekmovalne regije v sezoni 1992/93. Zbralo se je kar 215 otrok s starši, ki so se na zaključku sezone pomerili še v paralelnem slalomu. Med cicibani je zmagal rogovec Sašo Šonc, od ostalih Novomeščanov pa je bil Koprivnik med starejšimi dečki tretji.

In kakšni so končni rezultati doljenskih predstavnikov po letošnji tekmovalni sezoni? V seštevku slaloma in vesleslaloma je bila med cicibankami Jana Jazbinšek šesta, pri cicibanih pa Sašo Šonc četrta, Kastelic 12., Golob 17., Jenič 32., Plaznik 35., Kopač 37. in Verbič (vsi SD Rog Novo mesto) 40. V ekipnem seštevku je zmagala ljubljanska Olimpija, Rog pa je bil odlični peti. Pri mlajših deklicah je bila v seštevku veslaloma, slaloma in superveslaloma Andreja Kopač sedma, med mlajšimi dečki pa Pleško 18. in Kušer (vsi SD Rog) 31. V ekipnem seštevku so bili Novomeščani sedmi. Še pogled med starejše dečke in deklice; v seštevku treh disciplin je bil najboljši Novomeščan Borut Koprivnik na 19. mestu, Marjan Šonc je bil 21., Luka Vodopivec pa 23.; ekipno je bil SD Rog šesti.

Sobotno zaključno prireditev na Gačah je podprlo kar 24 podjetij, delovnih organizacij in zasebnikov.

TUDI PRIHODNJO SEZONO MED PRVOLIGAŠI — Ekipa KK Podbočje, edini predstavnik Posavja in Dolenjske v prvoligaškem košarkarskem tekmovanju. Letos so možno pestile poškodbe, pomanjkanje športne sreče in denarja, uprava upa, da bo v prihodnje kaj drugače. Če bo seveda razumevanje za sponzorstvo.

Premalo sreče in denarja

KK Podbočje je ob spletu številnih nesrečnih okoliščin vendarle zadovoljno z minulo sezono

PODBOČJE — Nobena skrivnost ni, da so bili letošnji cilji košarkarjev Podbočja daleč nad tem, kar je ekipa končno dosegla, vseeno pa prvoligaškega nastopa in zagotovljene obstanka v rdeči skupini I. SKL le ne gre šteti za neuspeh. Preveč je bilo nepredvidljivih zapletov, poškodbo in še česa, da bi želje lahko uresničili.

Omenimo le, da je klub v prejšnji sezoni izgubil odličnega košarkarja in graditelja igre Franca Rozmana, ki danes postaja eden stebrov nogometnega kluba Studio D; da zavoljo nepopolne dokumentacije v prvem delu prvenstva ni mogel igrati Dalibor Vego, in če k temu pristojejo še veliko športne smole, saj je ekipa izgubljala tekme z minimalno razliko, potem izkupiček prvega dela ni presenetljiv. Drugi del prvoligaških obračunov se je pričel veliko spodbudneje, Podbočje je nanizalo serijo zmag, toda nesreča znova ni počivala. Najprej se je poškodoval Vego in zaključil prvenstveno sezono, kmalu zatem si je na tekmi proti Ježici zlomil roko Franc Kroselj, poškodovala sta se še Krivokapič in Popovič, tako da je ekipa finiš prvenstva odigrala brez štirih igralcev prve peterke.

V takih razmerah je postal osnovni cilj kluba zagotoviti si obstanek v I. ligi. Podbočjanom je to uspelo, razveseljuje pa tudi, da sta v teh tekmah imenitno izkoristila priljubljenost mlada domača igralca Robert Avsenak in Borut Rozman. In kako naprej? Uprava je v škrpih, tako pravijo: »KK Podbočje je edini predstavnik posavske regije v prvoligaški košarki, toda za nas se ne zmeni nihče.

Občina, v kateri živimo in delamo (Krško — op.), za nas nima razumevanja, do nas se vedejo, kot da nismo njihovi. Enako velja za krško športno zvezo, zdi se celo, da smo jim breme in da bi veliko raje tiste skromne tolarje, ki jih dajejo našemu klubu, namenili športom v Krškem. Klub tudi nima pokrovitelja, bržkone smo košarkarska sredina z najmanj denarja med vsemi prvoligaši. Bo v prihodnje kaj drugače?« se sprašujejo v upravi KK Podbočje, kluba, ki med prvoligaši ne zastopa le Posavja, pač pa tudi Dolenjsko. In, milo rečeno, čudno je, kako za sponzorstvo nad medijsko zagotovo privlačnim prvoligašem ni nobenega zanimanja.

J. D.

Vzpon in padec novomeškega kegljanja

Kaj pravijo kegljači?

Novinar Bojan Budja je v Dolenjskem listu že obravnaval to vprašanje, vendar smatram, da članek ni bil popoln. Čudi me, da Novo mesto in Dolenjska nimata več toliko kegljačev. Ko je obstajala Dolenjska kegljaška podzveza, je bilo samo na območju Novega mesta registriranih prek 300 kegljačev, in to aktivnih. Ko je bilo na Bregu še ilovnato kegljišče s postavljačem, je bilo dovolj klubov za vsak dan. Kljub temu da niso prejemale nobene družbene finančne podpore, so dobro delali.

Ko so uknili to kegljišče, je gostoljubje ponudila gostilna Vrhovnik, kjer so potekali treningi in tekmovalna na dvosteznem asfaltu. Odnosi med podzvezo in Vrhovnikovo gopo so bili kar urejeni.

Dolenjska kegljaška podzveza pa je želela imeti svoje športno kegljišče. V ta namen so zbirali prispevke. Ko so podirali Ferličevo gostilno, so ves uporaben gradbeni material speljali na Loko (bivše balinišče), kjer je bila predvidena gradnja štiristeznega asfaltnega avtomatskega kegljišča. V tem času je delalo tudi asfaltno kegljišče s postavljačem pri gostišču Pionir v Bršljinu.

Na Loki so pričeli graditi asfaltno in avtomatizirano štiristezno kegljišče. Če me spomin ne vara, so bila sredstva Dolenjske kegljaške podzveze vključena tudi v to gradnjo. Žal dokumentov ni. Tedaj je bilo v planu, da bo ta objekt in kopalnišče prevzela takratna Zveza za telesno kulturo Novo mesto, kar pa se ni uresničilo, pač pa je objekt dobil hotel Metropol. Tu so trenirali vsi registrirani klubi. Stroški pa so se vedno bolj dvigali, tako da klubi in društvo KK Gorjanci niso imeli več toliko denarja, da bi krili vsaj izdatke za trening moštev in reprezentanc. Tedaj so zgradili dvostezna asfaltna avtomatizirana kegljišča v gostišču Pri vodnjaku in v nekdanjem domu JLA.

Današnje stanje je tako. Kegljšče na Loku se preuredilo v nekakšno plesišče, dom JLA je popolnoma uničen, tisto Pri vodnjaku pa je tudi spremenilo namembnost. Tako danes ni prostora za kegljanje kljub tako številnim kegljiščem. Nujno bi bilo, da bi kegljišče na Loku ponovno usposobili in dali v uporabo kegljačem ali športni zvezi, saj so v ta objekt vložena velika sredstva kegljačev Dolenjske. Dom JLA ne pride v poštev.

Š. D.

SOSEDA NAPADLA Z GNOJNIMI VILAMI

Marija Papež, Hinje 17, ali po domače Mateča Mica, je 4.7.1992 ob 8. uri zjutraj napadla mojo hčerko Angelo Papež, poročeno Smej, in mojo svakinjo Marijo Banko, obe Hinje 19. Imenovana je grozila v divjem besu, da ju bo predrla z vilami. Vpila je tudi, da nimata vstopa na to zemljišče, čeprav je zemljišče naša last. Onedve sta nosili seno, katerega je moj zet pobiral iz štanta oziroma kozolca. Kričala je in tulila kot podivjana zver in nas žalila. Sicer ta napad ni edini. Kričala je, da smo lopovi, da smo sodišče podkupili, ker smo pravdo tudi dobili. (Sklep sodišča v Ljubljani z dne 21.3.1991, predsednica senata: Breda Lokar-Gaspari, l. r.). Zadevo je te dni obravnavala sodnica za prekrške Zofija Redek v Novem mestu in obdolženko spoznala za krivo.

MIRKO PAPEŽ
Hinje 19

Čez dva meseca bo program

V Kočevju sklepajo pogodbe za kabelsko televizijo

Predstavnika podjetja Visage Kočevje, Antona Starca, smo zaprosili, naj pove, kako daleč je uredničenje uvedbe kabelske TV v Kočevju.

S PTT je dogovorjeno, da bodo šli vodi kabelske TV po njihovih podzemnih vodih. Odločili smo se za odkup pravic za te vode, in ne za najem. PTT bo tudi polagal kable. Pošta je namreč lastnik teh vodov.

Na vprašanje, kako je to urejeno v drugih državah in če PTT ne bo preveč navil cene, je odgovoril, da je v Avstriji lastnik takih vodov občina. Sicer je res, da so ljudje v raznih oblikah ureditev teh podzemskih vodov že enkrat plačali in da bo cena odkupa le nekoliko manjša, kot če bi sami ponovno urejali podzemni vod. Vendar pa vse to ne bo vzrok za podražitev priključka na kabelsko TV, saj ostane cena enaka, se

Svet vrtil se brez prestanka, temu se ne da pomoči. Res živeti je uganka, ker te svet prav rad preskoči.

Naša popevka

Vsakdo išče si zabavo s tem, da sebe kje veljavi. Vsakdo le na sebe stavi, da bo prav pomolzel kravo, mlekarico res ta pravo. Vsakdo drugemu uganka, vsakdo drugemu je zanka, zdaj ječar mu, zdaj jetnik, danes grešnik in svetnik, svet vrtil se brez prestanka.

Danes ga kot Naj častimo, ki smo večerjati ga pljuvali, radi bi kar malikovali. A ko Naj je končno mimo, da olajšamo si zimo, nas s čim spretno kdo naskoči, da nam v jezi koža počni, ko boš upal, boš spoznal, da te spretno je okral, temu se ne da pomoči.

Če Slovenci bi po slavi svojevoljni mero vzeli, lahko bi ves svet zavzeli, kaj spočne se v naši glavi! Vsakdo, ki kaj onegavi, nam vsiljuje s silo tanka, da je šnita kruha tanka, češ da zdravi, pravšnja je, sam za zdravje ne prevnet, res, življenje je uganka.

Nismo vsega še pokrili in zato še zakon buri, kaj bi dali nesni kuri, ko bi jih valiti dali, pa smo jajca ji pobrali. Pravzaprav nas nič ne loči, vsi uživamo po toči, če sosedu le udari, vsak po svoje rad spletkari, ker te svet prav rad preskoči.

JANEZ KOLENC

POJASNILO

V prejšnji številki Dolenjskega lista sem v Novomeški kroniki prebral, da sem odslavljal zbiralec prispevkov za novo reševalno vozilo, kar ni res. Še nikoli nisem odrekel pomoči za zdravstvene in solidarne namene. Pomagal sem pri nakupu zdravstvenih pripomočkov in opreme, pri gradnji cest, prizadetim v potresu in poplavih ter vsem, ki so me prosili za humanitarno pomoč.

BLAŽO TASEV

Napaka KZ Krka odgnala stranke

Govorice in bodica v DL sta Dušanu Modicu naredila veliko škode - Živil ne bo več prodajal - Vsega je kriv napačno odstisnjen datum

Zaradi nekorektnega članka, ki je bil objavljen v Dolenjskem listu št. 13 z dne 1. 4. 1993 v rubriki Novomeška kronika, sem prisiljen dati pojasnilo. Članek mi je umazal ime in mi povzročil veliko finančno škodo. Zaradi strahotnega padca prometa z živili bom s prodajo le-teh prenehel in se preusmeril samo v prodajo tekstilnih izdelkov.

Kaj se je zgodilo? 2. marca zjutraj mi je M KZ Krka Novo mesto, P. e. Mesarstvo - Skl. mes. izd. Graben (v nadaljevanju KZ Krka) dostavila blago. Prizadeta gospa (in ne njen otrok, kot je navedeno v članku) je 3. marca prišla v mojo trgovino. Kupila je pakirano mleto meso proizvajalca KZ Krka. Čez kakšnih 10 minut se je vrnila in začela kričati, da je meso staro eno leto, saj je na deklaraciji

Breg ni le zasebna gradbena parcela

Odprto pismo javnosti strokovnih delavcev Zavoda za varstvo narave in kulturne dediščine Novo mesto

Dnevna praksa, ki jo skušamo s svojim delom sooblikovati v naši državi, ni posebno naklonjena globoki resnici, da smo vrednote naravne in kulturne dediščine prevzeli v upravljanje in varstvo od bodočih generacij. V histeričnem času izglabljenih kriterijev skorajda ni več dovoljeno govoriti o javnem interesu. Vsak, še tako nesmiseln poseg v prostor obravnavata politika in birokracija, dolgoročnih prostorskih koristi ob tem sploh nimata, ne investitor še manj amorfna in velikokrat skrita pozicija odločanja.

Povod za pismo je najnovejši poseg investitorja na lokaciji Breg 10. Kdor koli si lahko ogleda ruševino nekdanje Fišerjeve hiše in opazi bliskovito zidarsko dejavnost, ki sega z intervencijami globoko v kamnit strukturo skal pod stavbo. S celotnim potekom se Zavod ne strinja, obsoja kot nedovoljeno gradnjo in pojasnjuje glavne potoze postopka. Izhajamo s stališča, da v Republiki Sloveniji velja zakon o naravnih in kulturni dediščini (Ur. list SRS 1/81), v občini pa poleg drugih predpisov tudi Odlok o razglasitvi naravnih znamenitosti in kulturnih spomenikov (Ur. list RS 38/92). Mesto Novo mesto je v svojem historičnem jedru urbanistični spomenik, Breg kot celota pa je del njegove najbolj slikovite podobe. Popolnoma jasno pa je, da je ohranitev teh kvalitiet mogoča le z zelo pozornim medsebojnim sodelovanjem vseh, od

investitorja preko varstvene, urbanistične, arhitekturne do upravne stroke.

Na gornjih načelih je Zavod zasnoval delo že leta 1980, skušal z vrsto gradiv in postopkov dopovedati, razlagati, usmerjati, vzpodbujati in tudi pomagati, da bi se ustvarile razmere, ki bi omogočale nekatere izboljšave v korist stanovalcem breških hiš in s tem njihovo ohranitev. Začeli smo z raziskovanjem stavb, izdelali načrte nekaterih, opravili pogovore s stanovalcem in še in še. Sprejet je bil celo občinski odlok o prepovedi gradnje, ki naj bi ustvaril začetek za sistematično prenovo. Seveda je bil nivo predpisov in vloge strok žal močno različen od nivoja lastnikov in kršitve so bile sila pogoste. Mednje sodijo tako spreminjanja lastništva brez vednosti strokovne službe varstva in brez upoštevanja predkupne pravice za kulturne spomenike kot tudi neposredni gradbeni posegi (na št. 7, 8, 14, 15 in še kje). Tako se je tudi lastništvo stavbe Breg 10 večkrat spremenilo, in sicer vsakokrat brez vednosti varstvene organizacije. Vsakokratnega novega lastnika nismo mogli opozoriti na okoliščine, ki definirajo hišo kot kulturni spomenik. Kasneje smo to dopovedovali tako Šolskemu centru za gostinstvo, večkrat občinskim upravnim organom; ko smo zvedeli, da je lastnik Mateja Zupanc-Vidmar, smo skušali tudi njo, a žal se je že v začetku odločila za drug pristop.

Z upravnim postopkom je pridobila lokacijsko dovoljenje za prenovo stavbe. V postopku je bila vloga Zavoda razumljena kot nekooperativna, a sta tako urbanistična služba kot IS SO Novo mesto s svojim prispevkom povzela varstvena načela. Pri nastajanju projekta Zavod ni bil vključen, projekt je zanikal določila lokacijske dokumentacije in dovoljenja. In vendar je upravni organ nanj izdal gradbeno dovoljenje. Zavod za varstvo je bil tako presenečen, da se na dokument ni pritožil. Na nekaj naših prejšnjih pritožb smo med drugim dobili razlago, da ne moremo biti stranaka v postopku. In to je torej to. Nemalo smo bili presenečeni, ko je 21.1.1993

prosil za sestanek gospod Jože Splichal, ki se je želel pogovoriti o hiši Breg 10. Žal smo ga že takrat poznali kot človeka, ki je brez ustreznih dovoljenj bistveno posegel v drugo stavbo v mestnem jedru. V Vrhovčevi ulici 14 je začel z gradbenimi posegi, ki so bistveno spremenili kvalitete hiše, evidentirane kot kulturni spomenik. In vendar smo pogovor skrbno pripravili. Direktor zavoda Danilo Breščak in samostojni konservator Jovo Grobovšek sta v več kot dvehurnem pogovoru skušala do najmanjših podrobnosti osvetliti dileme pri ohranitvi te lokacije, razložila sta mu vse napake upravnega postopka in vizi, kako bi lahko s spomeniško prezentacijo stavbe mestu in njegovi kulturni podobi dali izjemen prispevek. Sogovornikov refren je bil: in če hišo s tako dokumentacijo vendarle kupim in začnem z deli, kaj mi pa morete? Apeli na kulturno zavest in opozorila na škodo, ki jo bo urbana podoba mesta utrpela so naleteli na rahle nasmeh na njegovem obrazu.

In v soboto, 2. aprila 1993, so delavci začeli razkrivati streho; danes, 13. aprila, ko to pišem, stavbe ni več, v sredini strmih kamnitih bregov Brega pa se bohoti masiven zid, ki bo v tisočletno geološko strukturo branjenega in od Turkov obranjenega mesta vnesel novo potrditev, da je tukaj ostal Balkan.

Ne le da je uradna pot v tem primeru ubrala elegantne bližnjice in od konca uslužno sledila investitorjevi volji, novi investitor je tudi po tem ubral še bolj iznajdljivo in — »kaj mi pa morejo?« — samosvojo pot. Celemu »urbi et orbic« kaže smisel za historično preoblikovanje zastarelih vrednot. Zavod mora postopati zakonito, zato je Republišnemu gradbenemu inšpektoratu poslal pobudo za razveljavitev gradbenega dovoljenja in zahtevo po novem upravnem postopku.

Na koncu pa seveda: videli bomo! Za strokovni kolegij zavoda za VNKD Novo mesto: DANILLO BREŠČAK, dipl. arheolog, direktor JOVO GROBOVŠEK, dipl. in. arh., samostojni konservator

VIDA NOVAK

Vsako minuto se z žalostjo in solzami v očeh spominam na svojo Vido. Bil sem ves čas pri njej, zato vem, kako močno je trpela. Vsakih pet ur je dobivala injekcije, vendar ji niso več pomagale. Nobenemu ne bi privoščil takšnega trpljenja. Sedaj ne morem verjeti, da je ni več. Bolj je bila dobra za druge kot zase. Sovraštva ni poznala. Še zadnjo uro je na tih, saj na glas ni več zmogla, naročila, kako naj bomo složni in se razumemo kot prijatelji med sabo. Sedaj počiva v grobu mojega očeta, v grobu, za katerega je vedno lepo skrbel. Sedaj, ko je ni več, se počutim zelo osamljenega, vedno bom v mislih z njo.

A. N.

GASILCI Z DVORA - Nedavni občni zbor GD Dvor je potrdil, da je delo društva v letu 1992 bilo pravilno in zelo delavno. Gasilci so lansko leto praznovali 60-letnico delovanja. Društvo pokriva enajst naselij. V društvu je vključenih 17 odst. vsega prebivalstva. Lani so se udeležili avto relija, občinskega gasilskega tekmovanja, v mesecu požarne varnost pa so uspešno izvedli sektorsko vajo pri tovarni Ergo. Društvo je trenutno še dokaj dobro opremljeno z gasilsko opremo. Ugotavljajo pa, da je črpalka Ziegler stara preko 20 let in je precej dotrajana, odločili so se, da kupijo novo. K sodelovanju so že pritegnili mnoge delovne organizacije in obrtnike. Izvolili so tudi nove organe društva. Naslednja štiri leta bo društvo vodil Franc Jenkole, poveljnik pa bo Andrej Banko. (S. M.)

Kočevski planinci vabijo

Pripravili nove poti

Planisko društvo Kočevje je imelo 26. februarja redni občni zbor. Zbralo se je več kot 80 planincev. Pred začetkom zбора je imel zanimivo predavanje z diapozitivi o Himalajih znani alpinist in slovenski himalajec Stane Belak - Šrauf. Občni zbor društva je po poročilih predsednika in blagajniškega poslovanja razvil živahno razpravo o uspehih pa tudi napakah, ki so se pojavljale v preteklem dvehletnem obdobju.

Ob koncu občnega zбора so kočevski planinci izvolili nov upravni odbor in nadzorni odbor, za novega predsednika društva pa so izvolili že doslej prizadnega planinskega delavca Toneta Čopa. Kočevski planinci so si za prihodnje obdobje zadali nalogo, da v kočevske hribe privabijo čim večje število planincev iz sosednjih in ostalih slovenskih planinskih društev. Do pred nekaj leti so kočevski planinci razpolagali z zelo omejenim področjem obširnih kočevskih gozdov in gora, saj je bila večina zemlje zaprto področje, kamor so lahko zahajali samo izbrani obiskovalci. Kočevski planinci so po odprtju prepovedanega območja obdelali veliko novih poti, tako da danes planinski potnik zares z užitkom hodi po obširnih kočevskih gozdovih in gorah. Iz Kočevja vodita dve udeleni planinski poti do planinske postojanke, kočje pri Jelenuvem studencu pod Mestnim vrhom. Od tod pa po želji do Slovenskega vrha, Fridrištajna ali pa po pragozdu do Kočevske Reke, Borovca ali do Bosljive Lake in Osilnice v dolini Kolpe. Poleg naštetih planinskih poti so v kočevskem pogorju tudi druge zanimivosti, od podzemskih jam do razvalin gradov in lepih razglednih točk.

MIRKO RUPARČIČ

Nikoli uresničene obljube

Malo drugače o fojbah in internaciji, kot pišejo Italijani — Interniranci brez odškodnine

Italijani v zadnjem času zahtevajo raziskavo o fojbah in opravičilo ali morda odškodnino za pobite rojake — Kaj meni o tem interniraneec, 81-letni Jože Ožanič iz Kuželja, ki je imel srečo, da je preživel internacijo, kar se mnogim njegovim sotrpinom ni posrečilo.

Druge svetovne vojne nismo začeli. Slovenci in tudi nismo mi okupirali Italije, ampak so Italijani napadli nas. Nad tistimi, ki so se jim uprli, so naredili veliko zločinov, še več pa nad običajnimi ljudmi, mirnimi prebivalci. Mnogo so jih pobili, požgali mnoge vasi, predvsem na Kočevskem in v zgornji Kolpski dolini, ljudi pa odpeljali v zapore in internacijo, od koder se mnogi niso nikoli vrnili. Med tistimi, ki pa so vse to preživeli, sem bil tudi jaz.

15. avgusta 1942, na praznik Marijinega vnebovzeta, so Italijani obkolili našo vas. Pobrali so vse moške in dejali, da bomo delali v raznih krajih Italije. Najprej so nas zaprli v cerkev v Brodu na Kolpi, nato so nas odpeljali na delo v Moravo. Tam sta dva naša pobegnila, a so ju ujeli in za kazen hoteli vsakega drugega izmed nas ustreliti. Nekaj kurat pa je le izprosil, da te groznje niso uresničili.

Potem so nas odpeljali na Rab. Hranili so nas slabo. Vsak je dobil na dan malo kruha in trikrat na dan redko čobodro. Bilo je veliko uši in druge glazni pa še vročina. Strastni kadilci so zamenjavali kruh za cigareto. Jeseni je močno deževalo in je voda zalila kamp. Bilo je grozno. Že

Jože Ožanič - Jarkin iz Kuželja je bil med vojno v internaciji na Rabu, po kapitulaciji Italije pa je delal na terenu v odboru narodne zaščite.

prej so ljudje umirali, po tej vodni tragediji pa je bilo mrtvih vedno več, saj so vsak dan kar s tovornjakom vozili krste z mrtvimi na pokopališče. Hitro so podlegli tudi tisti, ki so pobirali olupke iz smeti in jih jedli. Najbolj pa so bili prizadeti ljudje iz okolice Osilnice, Cebra in Trstja, ki so jim požgali tudi domove in vse odpeljali v taborišče in jim tako nihče ni mogel od doma poslati paketa s hrano.

Po vojni so nas večkrat popisovali, češ da bomo dobili odškodnino, ker smo bili v internaciji. Pa nismo dobili nikoli nič. So pa nam odobrili enojno štetje delovne dobe, čeprav smo pretrpeli še več kot tisti, ki so bili v partizanih.

JOŽE PRIMC

DOMAČE TRNJE

● Imam občutek, da naši politiki hodijo v Vatikan zaradi posipanja s pepelom.

● Vizložbah vidimo napise »Ugodno«, toda ko pogledaš v denarnico, ni ugodno.

● Največji krivci za stečajne postopke so postopači na položajih.

● Prej je samo papir vse prenesel, zdaj pa morajo prenesti vse tudi papirnčarji.

● V slepi ulici smo se znašli zaradi iskanja bližnjice do švicarske banke.

● Obiski naših politikov v Vatikanu ne bodo preprečili, da bi vse gospodarstvo ne šlo k hudiču

MARIAN BRADAC

Ko Rom ugotovi, da delo ni cenejeno

»Država nima prav, ker podpira nedelo!«

HUDEJE — Svet Romov je težko razumeti, ker je od našega precej drugačen, v vsej svoji zgodovini, od kar so kot potujoče ljudstvo, prišli iz Indije, se njihova kultura ni kaj dosti spremenila. Pa vendarle so posamezni Romi sprejeli nekatere vrednote civilnega prebivalstva. Zaposlili so se, dali svoje otroke v šole.

Tudi Matija Hočevar s Hudej je hodil v službo, sedaj je upokojen. Nedolgo tega se je zelo razjezil, saj mu, kljub temu da ima bolno ženo, ne pripada socialna pomoč, njegova pokojnina pa je za nekaj dolarjev preseglja cenzus, ki ga določa novi zakon o socialnem varstvu. »Za malo se mi vidi, da dobijo pomoč tudi tisti, ki niso nikoli delali, ki so kradli, meni pa, ki sem delal več kot trideset let in imam bolno ženo, mi to ne pripada,« pravi Matija Hočevar.

Po novem zakonu o socialnem varstvu, ki je bil sprejet lani decembra lahko prejema pomoč tudi

Matija Hočevar

mlajši Romi, ki nimajo nobenega drugega vira za preživljanje, s pogojem, da svoje otroke redno pošiljajo v šolo in se udeležujejo predavanj in tečajev, ki jih organizira Center za socialno delo v naselju na Hudejah. »Jaz pa vendarle mislim, da država nima prav in da podpira nedelo. Kaj naj nato rečemo mi, ki smo se trudili in delali?« še dodaja Matija.

In če Matija kot predstavnik romske skupnosti ugotavlja, da je z zakonom nekaj narobe, bo verjetno tudi držalo, kajti prav je, da se daje pomoč tistim, ki so se znašli v hudi stiski, ni pa prav, da je delo manj vredno kot nedelo.

J. D.

KURJA KOŽA — Za to, da bi dobili »kurjo kožo«, se na trstenkah trudijo Nenad Firšt, Peter Kunej in Drago Kunej (na sliki od leve proti desni). (Foto: L. M.)

»Kurja koža« za kurjo kožo

Trije muzikantje s trstenkami in z žveglami

RAKA — Glasbo, ki je popestrila nedavno otvoritev razstave »Kaj se skriva na podstrešju« v osnovni šoli Raka, je naredil celjski trio Kurja koža. Dobesedno jo je naredil, kajti trije glasbeniki so igrali brez elektronskih priprav in podobnih pripomočkov za proizvodnjo glasov. Igrali so na veliko preprostejše instrumente.

O tem, za kakšen ansambel gre, pravijo njegovi člani tole: »Trio Kurja koža predstavlja poseben delček štajerske

Nalijte nam čistega vina

Pozabili na volilce?

Aškerc je zapisal: »Oj, kam bi del?« Tudi danes velja! »Tam, kjer si vzel!« za tiste, ki si plačila ne zaslužijo, pa si vseeno vzamejo. Kaj naj dela SKD v politiki, se mnogi sprašujejo. Nekaterim ni prav predznak krščanski, kot da bi vse, kar diši po nezemskem ne imelo pravico do življenja. Posledica napačne vzgoje povojnih let! Je tudi SKD samo do vladanja? Kaj pa naj naredi človek, ki je hudo bolan, kot da pokliče zdravnika! Če bi SKD ostala v opoziciji, bi bila v začetku pri mrzli peči.

Koliko lahko doseže SKD? Lahko naredi pametne zakone, šolstvo, trgovino, da vsem delo, vse plača? Vse se ne da narediti naenkrat. Kaj je SKD naredila, da bi podjetja ne propadla, da bi si jih ne prisvojili tisti, ki imajo še vedno vso moč? Koliko je bilo narejenega za spoštovanje zakonov? Koliko glede plač »managerjev«, tudi takih podjetij, ki jim ne gre? Zakaj se ne pove, koliko plače v resnici dobi bankir Voljč? Res 900 000? Koliko je še njemu podobnih?

Kaj so naredili za kmete, za upokojence, ki so ali niso zaslužili pokoj, za poslance, stare in nove, ki so si mehko postlali? So tudi v SKD lovci na položaje? Je tudi njihovim poslancem samo do denarja? Volilci pričakujemo, da se nam nalije čistega vina! Ako smo bili dosedaj vajeni ribarjenja v kalnem, naj tega ne bo več!

PETER REPOVŽ

JE ČRTA DISKRETNOSTI POTREBNA?

Nisem bogataš, rad pa obrnem denar tako, da prigine korist. Od vseh oblik varčevanja se mi je zdel nakup obveznic Republike Slovenije najprimernejši. Z nakupom ni bilo nikdar težav. Zaradi nenadno nastalih potreb sem hotel nekaj obveznic prodati. Ob pregledu je uslužbenka ugotovila, da nekaj papirjev nisem kupil pri njih. Nobena beseda ni pomagala. Pri vsakem nakupu je minilo vsaj 10 minut, da so popisale vse številke. Zakaj jih zdaj ne najdemo? Kako so bile od istega nakupa po sto mark tri obveznice dobre, dve pa ne? Saj nimam svoje tiskarne! Zakaj ob nakupu in prodaji vzamejo provizijo? Mar je potrebna nova črta diskretnosti? Ali le objuba: do te črte lahko prideš, tu se lahko še premisliš. Se z Ljubljansko banko res ne spleča nič imeti? Svoje izkušnje imajo z njo že devizni varčevalci. Smo sedaj na vrsti kupci obveznic?

PETER REPOVŽ

PSI KAZALI ZOBE — Člani Kinološkega društva iz Novega mesta so v soboto na Loki pripravili prvo letošnje ocenjevanje pasemskih športnih in službenih psov. Kljub slabemu vremenu so lastniki na oceno pripeljali 25 psov, ki so jih sodniki dodobra pregledali, predno so zapisali oceno. Odlično ocenjen rodovniški pes mora imeti pravo postavo, višino, barvo, noge, skratka, pravo »manekensko« postavo. (Foto: J. P.)

Ko so ljudje in podjetja v stiski

Kako dela banka v napol bankrotiranem kočevskem in ribniškem gospodarstvu, pojasnjuje Vlasta Petek, direktorica poslovne enote SKB Banke v Kočevju

Kočevska poslovna enota SKB Banke opravlja vse bančne storitve in je tako rekoč banka v malem; 19 ljudi, 16 v Kočevju in trije v Ribnici, dnevno zadovoljuje potrebe podjetij, obrtnikov in občanov na področju deviznega poslovanja. V želji, da bi še bolj zadovoljili potrebe svojih strank, bodo v kratkem začeli opravljati posle s področja mednarodnega plačilnega prometa, ki poleg depozitnega poslovanja in menjalnice zajema tudi kreditno poslovanje ter posle plačilnega prometa s tujino. Za nekatera pojasnila smo zaprosili Vlasto Petek, direktorico poslovne enote Kočevje in agencije Ribnica.

»Kaj pravzaprav obsega poslovanje na tolarskem področju?«

»Na tolarskem področju opravljamo vse vrste poslov za občane, obrtnike in pravne osebe. Delo obsega informiranje in svetovanje, zbiranje sredstev, odobravanje vseh vrst posojil in izdajo jamstev, poslovanje z vrednostnimi papirji, poslovanje po pooblastilu, vodenje tekočih in ziro računov ter opravljanje plačilnega prometa za komitente. Svojo ponudbo smo ta mesec popostrili z odprtjem sefov za varno shranjevanje dragocenosti.«

»Kako pa sodelujete s podjetji, ki so na novo ustanovljena?«

»V zadnjem času nastaja veliko zasebnih malih podjetij, ki v našo banko vključujejo svoja vlogovljena sredstva. Večina jih za uredništev svojih projektov potrebuje denar. Pri nas jim nudimo kratkoročne in dolgoročne kredite, poleg tega pa sodelujemo tudi s

Skladom Republike Slovenije za razvoj malega gospodarstva ter z občinskimi skladom za malo gospodarstvo. Na področju mednarodnega poslovanja zaenkrat komitentem le svetujemo in jih obveščamo o možnostih deviznega poslovanja prek SKB. Prizadevamo si, da bi čimprej začeli opravljati posle deviznega plačilnega prometa in tako izboljšati konkurenčnost svoje ponudbe.«

»Kaj je po vašem potrebno storiti, da bo stranka odhajala iz banke z občutkom, da je več dobila, kot je pričakovala?«

»Za kakovost storitev je najpomembnejši odnos od stranke. Komitentu se je potrebno posvetiti, mu znati predstaviti bančno ponudbo in mu svetovati. Pomembno je, da storitev opravimo hitro, pri čemer je nujen z ustreznimi tehnologijami podprt informacijski sistem.«

»Kako pa je s ponudbami, kjer vi nimate prilagoditve?«

»Pri tem gre predvsem za ceno storitev in obrestnih mer, ki niso dovolj prilagojene tržnim razmeram okolja, v katerem enota posluje. Cene storitev so trenutno takšne, da niso v celoti prilagojene

področju našega poslovanja. Na primer: naša enota posluje na področju, kjer so osebni dohodki dokaj nizki. Stranke imajo večkrat probleme s svojo kreditno sposobnostjo in takrat se znajdemo v dilemi, ali odobriti manj kreditov tistim, ki so bolj kreditno sposobni, ali odobriti več kreditov ter hkrati zmanjšati višino anuitete oz. jo prilagoditi osebnemu dohodku stranke. Trenutno moramo delati v okviru navodil in centralne banke v Ljubljani. Vse-skozi pa si prizadevamo ponuditi strankam čimbolj izčrpane informacije, hitro odobrimo posojilo, tako da v enem dnevu pri nas opravi vse potrebne formalnosti.«

»Kako vpliva razvitost kočevsko-ribniške regije na poslovanje vaše banke?«

»Tudi pri nas je gospodarstvo v težkih razmerah. Zaradi stečajev nekaj družbenih podjetij (Itas, Zidar in Tekstilana) in dolgoročne plačilne nesposobnosti štirinajstih podjetij, od katerih so tri družbena, je v Kočevju ostalo brez dela skoraj 30 odst., v Ribnici pa 20 odst. ljudi. V številkah to pomeni okoli 2000 nezaposlenih v Kočevju in okoli 600 v Ribnici.«

Vsi ti problemi vplivajo tudi na bančno dejavnost, toda ljudje se skušajo nekako znajti in odpirajo zasebna podjetja. V Ribnici jih je že 154. V nekdanji vojskarni je tako zrasla obrtniška cona, namesto doma JLA bo tam trideset lokalov. Naša banka se bo seveda morala prilagoditi novonastalim tržnim razmeram in se usmeriti k obrtnikom in podjetnikom. MIRJANA RIBIČ

Kočevski šolarji ostajajo doma

Za osmošolci je ena najtežjih odločitev v njihovem življenju — Največ se jih je odločilo za štiritletne šole — Gimnazijski maturanti so v večini

KOČEVJE, RIBNICA — Osnovnošolci, ki letos obiskujejo 8. razred, so do 15. marca morali oddati prijave v poklice. To je storilo 299 kočevskih in 179 ribniških osmošolcev. Čeprav njihove odločitve o nadaljevanju šolanja še niso dokončne, je za večino izbira poklica, ki je ena najpomembnejših odločitev v življenju, že za njimi.

Tako v Kočevju kot Ribnici se je največ osmošolcev odločilo za štiritletne šole. V Ribnici se je za to odločilo kar 114 od skupno 179 osmošolcev, v Kočevju pa 156 osmošolcev, kar je le nekaj več kot polovica vseh. V obeh občinah se jih je največ odločilo za gimnazij. V Kočevju se je za to odločilo 70 osmošolcev in v Ribnici 47. Med ostalimi poklicji, ki zahtevajo štiritletno šolanje, so si v Kočevju sledili zdravstveni tehnik (15), ekonomski (8) in administrativno-upravni tehnik (8), v Ribnici pa ekonomski tehnik (15), elektro (8) in gostinski tehnik (8) ter lesni tehnik (6). Kočevski osmošolci so se odločali tudi za poklic varuha predšolskih otrok (5), aranžerskega, kozmetičnega in računalniškega tehnika (po 2) ter farmacevtskega in konfekcijskega tehnika; nihče pa se ni odločil za strojnega, grafičnega in geodetskega tehnika ter fotografa in grafičnega oblikovalca, kot so se za to odločali ribniški osmošolci.

Za triletno šolanje se je v Kočevju odločilo 99 osmošolcev. Največ jih želi postati mizar (17), šivilja (14) in prodajalec (11). Isti poklici so med najbolj zastopanimi tudi pri 62 ribniških osmošolcih, ki so se odločili za triletno šolanje, le da se jih je za mizarja odločilo 19, za prodajalca 11 in le 5 za šivilje. Dva ribniška osmošolca in 7 kočevskih se je odločilo za petletno trgovsko akademijo, pri odločanju za dvoletne šole za obdelovalce kovin in pomožne šivilje pa so med občinama vidne velike razli-

ke. V Kočevju se je za to odločilo 37 osmošolcev, v Ribnici pa le eden. 283 kočevskih in 175 ribniških

osmošolcev bo nadaljevalo šolanje v šolah v ljubljanski regiji. Med kočevskimi jih bo le malo manj kot polovica ostala v Kočevju, med ribniškimi pa se jih je le 45 (kar predstavlja približno četrtno vseh) odločilo za nadaljevanje šolanja na kočevski gimnaziji in srednji šoli. M. LESKOVŠEK-SVETE

Vode ne moreš postaviti v kot

Na Dolžu sta dva zanemarjena studenca — Tožba zaradi onesnaževanja vode

DOLŽ — Precej podgorskih vasi še nima vodovoda in nič ne kaže, da bodo ljudje, ki živijo pod Gorjanci, kmalu deležni te za večino prebivalcev novomeške občine običajne pridobitve, brez katere si marsikje sploh ne morejo predstavljati normalnega življenja. Zato pa Podgorci znajo vodo še toliko bolj ceniti, vsaj večina med njimi.

»Odkar pomnim, smo na Dolžu marsikdaj odvisni od vedrčkov,« pravi Janez Kobe-Žan z Dolža. Žan je, kot je značilno za Podgorce, radoživ in šegav človek, s posebnim, podgorskim smislom za humor, predvsem pa mu beseda teče gladko in njegova pripoved je zanimiva, polna prispodob in primerjav. »Jaz sem še nosil vodo v breniti, tudi iz Klamferja globoko pod vasjo, zato vem, koliko je vredna. Včasih pa sem v suši celo noč s korcem drugim iz studenca nalival vodo.« V Žanovih mladih letih na Dolžu ni bilo toliko kapnic — štirje jim pravijo — kot danes. »Kdor je imel štirno, se je že malo višje nosil, se je imel za nekaj več. Zenske so s škafi hodile po vodo na studenec. In še danes nimajo pri vsaki hiši štirne.« Pri hiši, kamor se je Žan priženil, je vodnjak že 70 let in tudi dokaj velik je, saj drži 12.000 litrov. A kljub temu v suši vode hitro zmanjka. »Za dva tedna je vode in nič več, če ni dežja. Imam 4 glave živine pa prašiče, ovce, koze, vse je treba vsak dan napajati pa ljudje tudi svoje porabimo. Včasih smo se v lavorju umivali, danes je hidrofor in voda teče iz pipe. Res je to bolj higienično, a tudi bolj razpisno, saj voda kar teče... Ob dežju pa vode ne moreš nastreči več, kot drži štirna. Voda žal ni taka stvar, da bi jo lahko, ko je je dovolj, prislonil v kot in bi počakala do takrat, ko jo boš rabil.«

Ko vode v vodnjakih zmanjka, jo je treba naročiti in jo v cisterni pripeljejo iz doline, kar seveda stane in ponavadi je treba še čakati, kajti ko je suša, je za vse. Je pa še ena možnost: da domači gasilci iz vaškega studenca vodo po ceveh prečrpajo v štirno. Žanu, ki je doma kakšnih 200 metrov od

studenca, so že večkrat tako pomagali iz stiske. Na Dolžu sta dva studenca: Zleb pod vasjo Vrhe in Mrzlavka pod Dolžem. Oba je Rdeči križ leta 1955 lepo uredil, naredil so vodnjaka, za betonirali korita za napajanje živine in pranje ter seveda namestili ročni črpalki. Z leti so ljudje zanemarili oba studenca. Ko so obnavljali stare in gradili nove hiše, so povsod zgradili tudi večje vodnjake, pa tudi hudih suš v prejšnjih letih ni bilo. Danes sta tako oba dolška studenca precej zapuščenata in neurejena. Vendar ob suši prideta prav, saj je voda v vodnjaku še vedno dobra. Žan jo črpa iz Zleba. Ravno pri tem pa je prišlo do neprijetnega spora.

Na ta studenec je po vodo prihajal tudi možak iz sosednje vasi, kar seveda ne bi bilo nič narobe, če bi imel možak primeren odnos. »Prvo, kar je, je vozil po moji zemlji, tako da sem moral poklicati geometra, da mu je to dokazal. Najhuje pa je, da je po vodo hodil s cisterno za gnojnico in je tisto

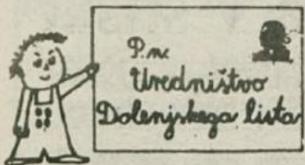
črpalko, s katero je prej črpal gnojnico, potisnil v vodnjak in z njo črpal vodo. Za njim naj bi pa jaz črpal to vodo kot pitno. Nič ni pomagalo, če smo mu ljudje dopovedovali, da tako ne gre, da studenec ni gnojnična jama. Nič! On je delal po svoji! Vsi Vrhovci - ta studenec naj bi bil od vasi Vrhe - so podpisali proti njemu, pa ni pomagalo. Tako sem ga moral tožiti, in to za motenje posesti in za onesnaževanje studenca. Na sodišču v Novem mestu je izgubil, pa se je pritožil v Ljubljano. Kot da bojo tam rekli, da lahko brazda in svinja po studencu!«

Žan, ki je tudi sicer naravovarstveno usmerjen, pravi, da bi oba dolška studenca z živo vodo morali obvarovati in ohraniti. »Tudi če bi naši kraji kdaj dobili vodovod, studencev ne bi smeli uničiti. Voda je naravni dar in vse večja dragocenost, zato bi morali vsak tak studenec zaščititi, pa če ga ljudje še uporabljajo ali ne. Če si bomo vodo uničili, nam ne bo moglo nič več nikoli služiti.«

A. BARTELJ

VODNJAK ZAPUŠČENI STUDENEC — Janez Kobe-Žan ob zapuščenem in zanemarjenem studencu Zleb pri Dolžu. (Foto: A. B.)

MOJ STARI OČE JE INVALID

Moj stari oče je že 29 let invalid. Njegov način življenja je čisto drugačen od mojega, kajti jaz sem zdrava. Stari oče je paraplegik. V začetku svoje bolezni je bil povsem hrom. Nato se mu je zdravje izboljšalo tako, da je šodil s pomočjo palice. Zdaj je zopet hrom, niti vozička ne more več uporabljati, ampak samo leži. Vem, da mu je težko, ker trpi. Zelo si želi družbe, zato ga skoraj vsak dan obiščem. Čeprav je povsem brez telesnih moči, ima močno voljo do življenja. Vem, da živi na svetu veliko takšnih ljudi, in upam, da je z njimi kdo prijazen.

NATAŠA ŠPEHAR
6. r., OŠ Stari trg ob Kolpi

JUNAKI PLANICE

Bil sem v Planici. Opazoval sem zasnežene gore, ki so se lesketale v soncu. V dolini pod Poncami so bili že zbrani skakalci in prišlo je tudi veliko gledalcev. Ob pogledu na skakalnice in visoko zaletišče me je stisnilo pri srcu. Občudoval sem mlade tekmovalce, ki so se pogumno spuščali po zaletišču in kot ptice poleteli. Vsakemu sem veselo zaploskal, še posebno našim, slovenskim fantom. Ob težkem padcu švicarskega tekmovalca sem otrpnil od strahu in groze. Toda na srečo se mu ni zgodilo nič hudega. Spoznal sem, da so vsi smučarji skakalci, ki so nastopili na prireditvi, junaki Planice.

LEON RIBIČ
OŠ Krmelj

IZLET V PLANICO

V soboto, 27. marca, smo učenci iz OŠ Milana Jarca iz Črnomlja odpravili v Planico na ogled svetovnega prvenstva v smučarskih skokih. Zgodaj zjutraj smo odšli na pot. Mnogi med nami so prvičkrat videli skakalnice. Vsi smo nestrno pričakovali prve skakalce in držali pesti za naše. Bili smo se, da tekmovalca ne bo zaradi vetra. Toda prvo serijo so izpeljali in na veselje vseh nas, celo naši skakalci so bili zelo uspešni, saj so osvojili tretje mesto. Vsi smo bili nanj ponosni. Polni novih doživetij smo se vračali domov. Zahvaljujemo se novomeški zavarovalnici Tilia, ki nam je omogočila ogled prireditve.

HELENA MILINKOVIČ
OŠ Mirana Jarca
Črnomelj

INFORMATIVNI DAN

V petek smo imeli osmošolci informativni dan. Šli smo na srednjo šolo. Bodoči gimnazijci smo se zbrali v kinu. Predaval je ravnatelj gimnazije, ki nam je povedal nekaj več o šoli. Ker se je na gimnazijo prijavilo preveč učencev, bo najbrž v naslednjem šolskem letu pouk tudi popoldne. Po ravnateljevem predavanju so štirje učenci predstavili različne smeri: matematično, pedagoško, naravoslovno in družboslovno-jezikovno. Ta me tudi najbolj zanima, ker je velik poudarek na slovensčini, zgodovini in tujih jezikih. Po predstavljenju smeri smo se razdelili v tri skupine in si ogledali šolo in dijaški dom.

DARJA CERJAK
8. r., novin. krožek
OŠ Artiče

KRPAANOVA KOBILA

V ponedeljek, 22. marca, smo si učenci OŠ Bršljin v Ljubljani ogledali opero Krpanova kobila. Opera prikazuje, kako je Krpan prišel na dvor in nato ubil Bradvasa. V tej operni zgodbi je Krpanova kobila ženska, ki spremlja dogajanje in ga komentira. Orkester pod vodstvom Marka Gašperiča je zaigral lahkotno, preprosto, nekoliko staromodno glasbo, ki jo je napisal Jani Golob. Libreto je delo Ervina Fritza, režiser pa je bil Vinko Moedendorfer. V operni zgodbi smo z lahkoto sledili, saj poznamo Levstikovo povest o Martinu Krpanu, ki jo je libretist uporabil za osnovo. Domiselno so dodali številni modernejši vložki, ki predstavljajo bolj razgibano. Glasba je naša, domača, in jo je prijetno poslušati.

PETRA BUČAR
6. a, OŠ Bršljin
Novo mesto

PLESNI TEČAJ

V torek, 16. marca, se je na naši šoli začel plesni tečaj. Poteka že tretje leto. Udeležili smo se ga tisti, ki smo željni plesa in zabave. Ker smo dekleta bolj korajžna kot fantje, je deklet na plesu več. Imamo zelo prijetna, prijazna in potrpežljiva učitelja, to sta gospod in gospa Vovk iz Novega mesta. Na koncu vsakega tečaja imamo plesni venček, kjer pokažemo svoje sposobnosti in izberemo najboljši. Šest najboljših parov iz vsake kategorije se udeležijo tudi tekmovanja v Novem mestu. Dosegli smo že lepe uspehe in upamo, da bo tako tudi naprej.

MELITA, SUŽANA, ANDREJA,
STAŠA IN HEDVIKA
8. r., OŠ Šentjanž

POKUŠALI SO V BABIČINO SKRINJO — Učenci petih razredov osnovne šole v Šmihelu so se skupaj s svojimi učiteljicami in starši lotili zanimive naloge. Dobre tri mesece so zbirali stare predmete, razglednice, knjige, star denar, si zapisovali ljudsko modrost, pregovore, šale, šege in običaje, ljudske pravljice ter zbirali recepte z jedilnika svojih dedkov in babic. O tem, kakšne so bile malice v šolah pred petdesetimi in več leti, jim je na predstavitvi naloge v živo pripovedovala tudi upokojena učiteljica gospodinjstva Milka Češarek (na sliki), Justin Krajčič iz Zabje vasi pa je pokazal, kako se pletejo košare in izdelujejo sirkove mele. (Foto: J. Pavlin)

NEPOZABNI DOGODEK

Bil je dan žena. Oče je šel v službo, mamica pa na izlet in tako sem ostal doma sam. Šel sem v hlev in nakrmil živino. Ko sem opravil delo, sem se šel vozit s kolesom. Tedaj sem zaslišal, da je v hlevu nekaj narobe. Odsel sem pogledat in videl, da bo krava Roža imela telčka. Zdirjal sem v vas, a tam ni bilo nikogar, da bi pomagal. Bil sem ves preplašen, kaj naj naredim. Objokan sem prišel v hlev in tam sem zagledal kar dva telčka. Tako sem bil vesel, da sem kar vriskal od veselja. Prinesel sem veliko slame in ju ves čas samo gledal. Ko sta prišla starša domov, sem bil čisto tiho. Ati je takoj vedel, da sem jaz pomagal Roži in telčkoma. Mamica mi je rekla, da je ni še nihče na dan žena tako razveselil kot jaz. In tako smo bili vsi srečni. Tega doživetja ne bom nikoli pozabil.

MATEJ RENKO
6. r., OŠ Milan Majcen

DAN S "KRPAANOVO KOBILU"

Devetindvajsetega marca smo se učenci 7. in 8. razreda skupaj z učiteljicami odpravili v Ljubljano. V našem glavem mestu smo si najprej ogledali Čankarjev dom. V Moderni galeriji nas je kustos seznanil s slovenskim modernim slikarstvom in kiparstvom. Ob 15. uri smo prisluhnili zanimivi slovenski komični operi Krpanova kobila. Opera nas je zelo navdušila in marsikdo bo spremenil mnenje o tej vrsti glasbe. Pot nas je tega dne vodila tudi do izvira Kamniške Bistrice.

ROK KOŽELJ,
8. r. OŠ Brusnice

OBISK IZ PILA

V našem razredu smo izvedli letos že tri projekte. Prvi projekt je bil pobežni robot. Ob tem projektu smo pridno napisali prispevke in jih poslali uredništvom časopisov in revij. Pisali smo tudi na uredništvo Pisanega lista. Naši prispevki so bili zanimivi in sklenili so, da nas obiščejo. To se je zgodilo v petek, 12. marca. Obiskala sta nas Pika Vagaja in Mare Rudolf. Seveda smo povabili tudi gospoda Levstika. Pogovarjali smo se o našem projektu ter o izdelavi robota. Zanimala sta se, kako se je porodila zamisel za tako zanimiv projekt. Obisk novinarke in fotografa iz Pila je bil za nas tretjeletsko pravo doživetje. Sedaj nestrno pričakujemo prispevek o našem delu v Pilu, ki bo verjetno prinesel tudi sliko našega razreda. Pa še recite, da nismo nekaj posebnega!

LEON RIBIČ
3. r., OŠ Krmelj

ZAKAJ TAKO DRAGI UČBENIKI?

Odbor Zveze družin, civilno združenje staršev in otrok se zavzema za vsem otrokom dostopnejšo šolo in s tem tudi za cenejše učbenike. Že v lanskem letu smo reagirali na ogorčenje in pritiske staršev v zvezi z visokimi cenami učbenikov, delovnih zvezkov in drugih učnih pripomočkov. Tokrat kot primer prikazujemo primerjalni izračun dveh obveznih knjig za 8. razred osnovne šole. V novembru lanskega leta sta pri Državni založbi Slovenije izšla učbenik Organska kemija za 8. r. in Delovni zvezek za organsko kemijo. Cena v knjigarni je znašala skupaj 2.184 tolarjev: učbenik 1.500 in delovni zvezek 684 tolarjev. Po izračunih zasebnega tiskarja bi letos marca ta učbenik stal 350 tolarjev in delovni zvezek 300, vse skupaj 650 tolarjev. Odbor Zveze družin sprašuje zakaj sta učbenik in delovni zvezek za organsko kemijo za 8. razred v Državni založbi več kot trikrat dražja kot pri nevtralnem založniku? Zakaj ponatis starega učbenika ni zadostna? Kaj bo ukrenilo ministristvo za šolstvo in šport, da bodo učbeniki cenejši? Odbor Zveze družin RS
Predsednik: ŽELJKO CIGLER

NARAVOSLOVNI DAN

Prejšnji teden smo imeli učenci višje stopnje naravoslovni dan. Učenci 5. razreda smo si ogledali vrtnarijo v Šmihelu, učenci 6. razreda smo obiskali Novoteks, učenci 7. razreda meteorološko postajo, učenci 8. razreda pa javno odlagalnišče odpadkov v Leskovcu. Vsi smo ta dan izvedeli veliko novega in zanimivega. Učenci 7. razreda se moramo lepo zahvaliti gospodoma Lahu in Obradinoviču, saj sta nas res zelo podrobno in poljudno seznanila z delom na meteorološki postaji.

VESNA MRAK
in REBEKA MATIČEVIČ,
7. r. OŠ Brusnice

SISTEMATSKI IN ZOBOZDRAVNIŠKI PREGLED

V sredo smo imeli sistematski in zobozdravniški pregled. V Brežice smo se pripeljali z avtobusi. Razdelili smo se v dve skupini. Dekleta smo najprej odšla v laboratorij, fantje pa so ostali v čakalnici. Čakal nas je še zdravniški, kasneje pa še zobozdravniški pregled. Tu je bilo nekaj težav, saj so se nekateri razgubili in jih je bilo potrebno iskati. A se je končalo brez večjih zapletov.

ANI KOPRIVEC
7.b, novin. krožek Vrbački
OŠ Artiče

POZABLJENI TRDINA?

Pred kratkim smo imeli učenci Osnovne šole Šmihel kulturni dan. Spoznali smo Novo mesto in njegove znamenitosti. Med drugim smo si ogledali tudi hišo na Streliški ulici, kjer je živel in umrl slovenski pisatelj Janez Trdina. Spominska plošča je v zelo slabem stanju, napisna se skoraj ne da prebrati. Napisali smo poziv za obnovitev napisna na Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine in na občino. Spomenik je pomemben, zato bi bilo prav, da ga obnovijo.

Učenci 7.r. OŠ Šmihel

PREDSTAVILI SMO SE UCENCEM 5. A

Učenci 5. a razreda so bili v sredo, 10. marca, naši gostje. Naš razred, 5. c, jim je pripravil kulturni program. Na začetku programa smo uprizorili skeče, da smo jih spravili v dobro voljo. V programu ni manjkalo tudi pesmi in plesa. Izvedli smo tekmovalenje. Tekmovalo je sedem ekip, v vsaki po dva tekmovalca. Tekmovali so v poznavanju našega alpskega sveta, vrteli obroče okrog pasu ter ugibali risanje predmetov svojega sotekmovalca. Najbolj uspešni sta bili Lea in Tadeja. Pripravili smo tudi razstavo. Na prireditvi je bilo veselo in zabavno.

Učenci 5. c
OŠ Šmihel

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 15. IV.

SLOVENIJA 1

- 10.10 - 0.35 TELETEKST
- 10.25 VIDEO STRANI
- 10.35 ZGODBE IZ SKOLJKE
- 11.25 TEDENSKI IZBOR
- POD LEDENIKOM, islandski film
- 13.00 POROČILA
- 14.00 FILMSKO POPOLDNE
- V ŠPORTNEM DUHU, ponovitev amer. naniz., 2/15
- MAIGRET, ponovitev angl. naniz., 5/6
- PRELOMNICA, amer. film
- 16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1 - SLOVENSKA KRONIKA
- 17.15 OTROŠKI PROGRAM: ŽIV ŽAV
- 18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
- 18.50 ŠTIRI V VRSTU, TV igrice
- 19.15 RISANKA
- 19.22 TV NOCOJ
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.05 ŽARIŠČE
- 20.40 ISKANJE SALOME, švicarska nadalj., 4/6
- 21.30 TEDNIK
- 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.43 POSLOVNA BORZA
- 22.55 FINALE PEP V KOŠARKI (M), posnetek iz Aten

SLOVENIJA 2

- 10.45 - 23.55 Teletekst
- 11.00 Video strani - 11.10 Tedenski izbor: Sanjska potovanja (6/12); 11.20 Športna sredi - 13.00 Poročila - 16.25 Oči kritike - 17.25 Svet poroč (ponovitev) - 18.00 Videošpon - 18.45 Že veste? - 19.22 TV nočoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Umetniški večer: Opazovalec z okna: Čudežni Palladio (avstrijska naniz., 4/5); Ves svet je oder (angl. dok. serija, 4/13) - 21.45 Koncerti Groblje - 22.20 Sova: On in ona (amer. naniz., 5/13); Maigret (zanja epizoda angl. naniz.)

PETEK, 16. IV.

SLOVENIJA 1

- 9.45 - 1.40 TELETEKST
- 10.00 VIDEO STRANI
- 10.10 TEDENSKI IZBOR
- NAJLEPŠE PRAVLJICE SVETA, 5/9
- VIDEOSPON
- UMETNIŠKI VEČER
- 13.00 POROČILA
- 13.05 POSLOVNA BORZA, ponovitev
- 15.25 FILMSKO POPOLDNE
- 15.25 ON IN ONA, ponovitev amer. naniz., 5/13
- 15.50 MAIGRET, ponovitev zadnje epizode
- 16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1 - SLOVENSKA KRONIKA
- 17.15 OTROŠKI PROGRAM
- 17.15 HUCKLEBERRY FINN IN NJEGOVI PRIJATELJI, angl. nadalj., 6/26
- 17.40 OSCAR JUNIOR
- 18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
- 18.50 ŠTIRI V VRSTU, TV igrice
- 19.15 RISANKA
- 19.22 TV NOCOJ
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.05 FORUM
- 20.30 NORA, DA BI JO UBIL, franc. film
- 22.10 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.40 INTERVIJU
- 0.00 SP V GIMNASTIKI, posnetek

SLOVENIJA 2

- 10.40 - 1.10 Teletekst
- 10.55 Video strani - 11.05 Tedenski izbor: Že veste?; 11.40 Gospodarska oddaja: 10000 obratov; 12.10 Iskanje Salome (švicarska nadalj., 4/6) - 13.00 Poročila - 15.10 SP v gimnastiki: mnogoboj (m) - 16.40 Osmi dan (ponovitev) - 17.30 Mostovi - 18.00 Tok tok (konfaktna oddaja za mladostnike) - 18.45 Znanje za znanje: Učite se z nami - 19.22 TV nočoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.00 Koncert simfonikov RTV Slovenija - 22.05 Sova: Popolna tuja (amer. naniz., 25/28); Hiša orhidej (angl. nadalj., 1/4); Volčja družina (angl. film)

SOBOTA, 17. IV.

SLOVENIJA 1

- 8.45 - 1.40 TELETEKST
- 9.00 VIDEO STRANI

9.10 TEDENSKI IZBOR:

- 9.10 RADOVEDNI TAČEK
- 9.20 TUDI TO JE AMERIKA, 2. oddaja
- 9.50 OSCAR JUNIOR
- 10.10 TOK TOK
- 10.50 NORA, DA BI JO UBIL, franc. film
- 12.30 SLOVENC V ZAMJESTVU

13.00 POROČILA

- 13.05 TEDNIK, ponovitev
- 13.50 FILMSKO POPOLDNE
- 13.50 POPOLNA TUJCA, ponovitev amer. naniz., 25/28
- 14.20 HIŠA ORHIDEJ, ponovitev angl. nadalj., 1/4
- 15.15 CIKLUS FILMOV F. ČAPA: VESNA, slov. film (CB)
- 16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 SVET ODKRITIJ, amer. poljudnoznan. serija, 3/11
- 18.00 REGIONALNI PROGRAMI - LJUBLJANA
- 18.45 TV MERNIK
- 19.00 RISANKA
- 19.12 ŽREBANJE 3 x 3
- 19.22 TV NOCOJ
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.05 UTRIP
- 20.30 KRIŽKRAŽ
- 21.35 GLAVNI OSUMLJENEC II, angl. nadalj., 1/4
- 22.25 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 23.10 SOBOTNA NOČ: VIDEONOČ
- 0.20 SOSED V STISKI, posnetek dobrodelnega koncerta

SLOVENIJA 2

- 9.45 - 1.40 Teletekst
- 10.00 Video strani - 10.10 Tedenski izbor: Pet prijateljev (3/13); Klub klobuk; Zgodbe iz školjke - 13.00 Poročila - 13.05 Veliki koreografi - 14.20 Športna sobota - 19.00 Moja knjiga o džungli (27/27) - 19.22 TV nočoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Blaznost (angl. dok. serija, 4/5) - 21.05 Slovenski magazin - 21.35 Pogled in zadeni - 22.40 Sova: Alo, alo (angl. naniz., 7/18); 23.05 Hiša orhidej (angl. nadalj., 2/4); Skrivnostni opazovalec (amer. film)

NEDELJA, 18. IV.

SLOVENIJA 1

- 7.30 - 23.35 TELETEKST
- 7.45 VIDEO STRANI
- 7.55 OTROŠKI PROGRAM
- 7.55 ŽIV ŽAV, ponovitev
- 8.40 SRCE IGRAČ
- 9.40 HUCKLEBERRY FINN IN NJEGOVI PRIJATELJI, 6/26
- 10.05 MEDNARODNI MLADINSKI PEVSKI FESTIVAL
- 10.30 TELEVIZIJSKA KONFERENCA
- 11.30 ORZORJA DUHA
- 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
- 12.30 DOMAČI ANSAMBLI
- 13.00 POROČILA
- 13.05 KRIŽKRAŽ, ponovitev
- 14.00 FILMSKO POPOLDNE
- 14.40 ALO, ALO, ponovitev angl. naniz., 7/18
- 15.05 HIŠA ORHIDEJ, ponovitev angl. nadalj., 2/4
- 16.05 VELIKA PŘIČAKOVANJA, angl. nadalj., 5/6
- 16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 MOJA KNJIGA O DŽUNGLI, ponovitev zadnjega dela
- 17.30 SATURN 3, angl. film
- 18.55 RISANKA
- 19.17 LOTO
- 19.22 TV NOCOJ
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.05 ZRCALO TEDNA
- 20.30 NEDELJSKIH 60
- 21.35 POTOVANJA Z DR. MILOSLAVOM STINGLOM, nemška dok. serija 1/12
- 22.10 DNEVNIK 3, VREME
- 22.36 ŠPORTNI PREGLED

SLOVENIJA 2

- 8.45 - 0.50 Teletekst
- 9.00 Video strani - 9.10 Tedenski izbor: Pogled in zadeni; Vrnitev na otok zakladov (angl. nadalj., 2/10); Mostovi - 11.30 Nemi deček Jonasi (novozelandski film) - 13.00 Poročila - 13.05 Športna nedelja - 19.22 TV nočoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Ivona, princesa Burgundije (posnetek predtave MGL) - 22.00 Glasbeni utrinek - 22.35 Sova: Hal Roach predstavlja: Ameriška burleska, 6/29; Hiša orhidej (angl. nadalj., 3/4); Jute City (angl. nadalj., 2/3)

SLOVENIJA 1

- 10.10 - 23.15 TELETEKST
- 10.25 VIDEO STRANI
- 10.35 TEDENSKI IZBOR
- 10.35 NAJLEPŠE PRAVLJICE SVETA, 6/9
- 11.00 FORUM
- 11.15 TV MERNIK
- 11.30 NEDELJSKIH 60
- 12.30 DOMAČI ANSAMBLI
- 13.00 POROČILA
- 14.35 FILMSKO POPOLDNE
- 14.35 PONOVITEV AMER. BURLESKE, 6/29
- 14.50 HIŠA ORHIDEJ, ponovitev angl. nadalj., 3/4
- 15.40 TULEČA MNOŽICA, amer. film (CB)
- 16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1 - SLOVENSKA KRONIKA
- 17.15 OTROŠKI PROGRAM
- 17.15 RADOVEDNI TAČEK
- PET PRIJATELJEV, angl. naniz., 10/13
- 18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
- 18.50 BESEDE, BESEDE, BESEDE, TV igrice
- 19.15 RISANKA
- 19.22 TV NOCOJ

PONEDELJEK, 19. IV.

SLOVENIJA 1

- 10.10 - 23.15 TELETEKST
- 10.25 VIDEO STRANI
- 10.35 TEDENSKI IZBOR
- 10.35 NAJLEPŠE PRAVLJICE SVETA, 6/9
- 11.00 FORUM
- 11.15 TV MERNIK
- 11.30 NEDELJSKIH 60
- 12.30 DOMAČI ANSAMBLI
- 13.00 POROČILA
- 14.35 FILMSKO POPOLDNE
- 14.35 PONOVITEV AMER. BURLESKE, 6/29
- 14.50 HIŠA ORHIDEJ, ponovitev angl. nadalj., 3/4
- 15.40 TULEČA MNOŽICA, amer. film (CB)
- 16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1 - SLOVENSKA KRONIKA
- 17.15 OTROŠKI PROGRAM
- 17.15 RADOVEDNI TAČEK
- PET PRIJATELJEV, angl. naniz., 10/13
- 18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
- 18.50 BESEDE, BESEDE, BESEDE, TV igrice
- 19.15 RISANKA
- 19.22 TV NOCOJ

19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT

- 20.05 SEDMA STEZA
- 20.30 GORE IN LJUDJE
- 21.20 SIAMSKI DVOJČICI, dok. oddaja
- 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.45 GOSPODARSKA ODDAJA
- EVROPA 2000
- 23.15 BRANE RONCEL IZZA ODRA

SLOVENIJA 2

- 10.55 - 0.10 Teletekst
- 11.10 Video strani - 11.20 Tedenski izbor: Znanje za znanje; Učite se z nami; Mednarodni mladinski pevski festival; 12.15 Športni pregled - 13.00 Poročila - 14.00 Intervju (ponovitev) - 16.00 Utrip, Zrcalo tedna (ponovitev) - 16.30 Dober dan, Koroška - 17.00 Ljudje in zemlja (ponovitev) - 17.30 Obzorja duha (ponovitev) - 18.00 3/4 ure - 18.45 Podjetniški klub - 19.22 TV nočoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Znanstvena oddaja - 20.35 Znanost (16. oddaja) - 21.00 Kratak ples (angl. drama) - 22.40 Sova: Samci in samke (angl. naniz., 1/7); Hiša orhidej (angl. nadalj., 4/4)

TOREK, 20. IV.

SLOVENIJA 1

- 9.10 - 22.55 TELETEKST
- 9.25 VIDEO STRANI
- 9.35 TEDENSKI IZBOR
- 9.35 NAJLEPŠE PRAVLJICE SVETA, 7/9
- 10.00 3/4 URE
- 10.45 SLOVENSKI MAGAZIN
- 11.10 SVET ODKRITIJ, amer. poljudnoznan. serija, 3/11
- 12.05 ZNANSTVENA ODDAJA
- 12.35 ZNANOST, 16. oddaja
- 13.00 POROČILA
- 13.05 SIAMSKI DVOJČICI, ponovitev dok. oddaje
- 13.50 FILMSKO POPOLDNE: 15.30 SAMCI IN SAMKE, ponovitev angl. naniz., 1/7
- 15.55 HIŠA ORHIDEJ, ponovitev angl. nadalj., 4/4
- 16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
- 17.00 DNEVNIK 1 - SLOVENSKA KRONIKA
- 17.15 OTROŠKI PROGRAM
- TUDI TO JE AMERIKA, 3. oddaja
- OSCAR JUNIOR
- 18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
- 18.50 BESEDE, BESEDE, BESEDE, TV igrice
- 19.15 RISANKA
- 19.22 TV NOCOJ
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.05 ŽARIŠČE
- 20.40 GLASBA, SHOW IN CIRKUS: SEDEM ČUDES
- 21.45 KRONIKA, kanadska dok. oddaja, 2/12
- 22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.45 POSLOVNA BORZA
- 22.55 OMIZJE

SLOVENIJA 2

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 23. do 30. marca so v novomeški porodnišnici rodile: Damijana Harlahovič iz Kopra - Domna, Andreja Tisovec iz Gribelj - Špelo, Zdenka Vrlinič iz Bojanec - Jana, Jožica Tramte iz Gabrja - Jožeta, Branka Herle z Dol. Sušic - Simono, Hilda Štefanc iz Kanižarice - Katjo, Irena Štular-Frankovič iz Metlike - Marka, Marjeta Kopar iz Ravnika - Mateja, Lidija Lindič iz Vinice - Matejo, Mojca Kočevar iz Gor. Lokvice - Neja, Marija Kovačič z Velikega Črnika - Vesno, Darja Korber s Senovega - Tilna, Jožefa Češek z Bučke - Gregorja, Anica Jesih iz Gor. Radulj - Sebastjana, Zdenka Ponikvar iz Stranja - Jožeta, Klavdija Travnik s Smednika - Sebastjana - Božidara, Milena Kump s Sinjega Vrha - Damijana, Amalija Zajc z Grintovca - Roberta, Brigita Prus iz Črmošnjic - Jana, Simona Kastelic iz Gabrja - Mateja, Antonija Zaplatar z Dol. Jesenic - Nino, Martina Škoporc iz Hrastovice - Blaža, Vera Biličič iz Podzemlja - Deo, Biserka Modrič iz Metlike - Valentina, Sonja Zupančič iz Soteske - Mateja, Darja Gregorič iz Grobelj - dečka, Silva Štepec iz Trebnjega - dečka, Dragica Zupančič iz - Martinje vasi - deklco, Milena Legan iz Gornjega Kota - deklco. Iz Novega mesta: Irena Simčič iz Trdinove 11 - Petro, Anica Simonič iz Kristanove 14 - Jožeta, Emilija Bratož iz Ragovske 27 - dečka. Čestitamo!

KLEČ SPET POSELJEN?

KLEČ PRI STAREM LOGU - Od kar so v avgustu 1942 italijanski vojaki požgali to vas, ki je imela 22 hiš, je ostala nenaseljena. Po podatkih popisa prebivalstva je tu bivalo v letu 1931 91 prebivalcev, ki so se pečali s poljedelstvom in gozdarstvom ter izdelovanjem suhe robe. Prizadevanja posameznikov, da bi kraj ponovno poselili, so bila brez uspeha, ker tisti, ki so imeli pravico razpolagati z državnim zemljiščem, niso pokazali prave volje za ureditev teh načrtov. Zaradi ugodne lege ob cesti Mala Gora - Stari Log želijo nekateri, da bi ta kraj poselili in oživili kmetijstvo. Ne navdušujejo pa se nad tem, da bi kmetijska zemljišča uporabili za oboro, kjer bi gojili divjad.

V. D.

• Tisti, ki slabo vidijo, morajo biti v prvih vrstah. (Jurčič)

Ne zamudite!

16. april - dan odprtih vrat za vse, ki iščete nov poslovni prostor v Metliki

Na odlični lokaciji v novem trgovsko-poslovnem centru Metlike prodamo ali oddamo v najem poslovne prostore, primerne za trgovsko in vse vrste storitvenih dejavnosti.

Nudimo ugodne prodajne cene in možnost obročnega odplačevanja.

Vabimo vas, da si prostore ogledate ob dnevu odprtih vrat, ki bo v petek, 16. aprila od 8. do 12. ure. Na voljo vam bodo strokovnjaki za področje nepremičnin, ki vam bodo posredovali vse dodatne informacije.

Informacije in prodaja:

SKB - NEPREMIČNINE & LEASING D.O.O.
Ljubljana, Slovenska 54
telefon: 061/313-231, telefaks: 061/121-202

PE MARIBOR

Ljubljanska 9

telefon: 062/35-564, 062/32-559

SKB - nepremičnine & leasing d.o.o.

RADIATORJI in

MATERIAL ZA CENTRALNO OGREVANJE BREZ POPUSTOV NAJCENEJE V »KIKI«

☎ 064/691-555, 692-036; fax 691-610

DRŽAVA SLOVENIJA JE DOBILA SVOJ PRVI URADNI TELEFONSKI IMENIK

Pol milijona pravilnih imen, naslovov, telefonskih števil - 200.000 sprememb

Od 15. aprila na vseh poštah!

Telefonski imenik Slovenije 1993 bo najbolj brana in največkrat uporabljena knjiga.

Pol milijona telefonskih števil

200.000 najnovjših sprememb

To so novi naročniki, spremembe oštevilčenj, nazivov, naročniške spremembe, preselitve, prevzemi in preimenovanja ulice. Slednjih je največ, zato je Telefonski imenik Slovenije tudi adresar vseh podjetij, ustanov in, seveda, telefonskih naročnikov.

Rumeni poslovni vodič je najbolj enostaven pregled poslovnih dejavnosti ponudnikov.

Prodaja od 15. 4. 1993 na vseh slovenskih poštah
Broširani izvod stane 2.500,00 sit, v trdi vezavi 3.200,00 sit. 20% davek je vračunan v ceni.

SESTAVLJENO PTT PODJETJE SLOVENIJE

Halo p. s.: Imenik iz leta 1991/92 je zastarel in ne-uporaben. Pravočasno si kupite novega: prihranili boste čas, denar in se izognili slabi volji.

BRAMAC VARNA STREHA ZA VSE ŽIVLJENJE

Pod streho BRAMAC boste našli v prihodnosti varnost in udobje zase in za vaše otroke. Za kakovost materiala in odpornost proti zmrzali dajemo 30-letno garancijo. Lepoto strehe, harmonijo med hišo in streho določite sami: izbirajte med dvema modeloma in štirimi barvami za individualnost svoje strehe.

In ne pozabite na kompletni sistem dodatkov po meri, ki hitro in varno reši vse strešne detaje.

Odločite se za streho BRAMAC - za varno prihodnost.

BRAMAC

d.o.o. Škocjan - vse za streho

Sedež in tovarna I: 68275 Škocjan, Dobruška vas 45, tel. 068/22-016, telefaks: 068/76-290
Tovarna II: 62375 Šentjanž, Otiški vrh - Dravograd, tel. 0602/85-074, telefaks: 0602/85-206

30 let garancije = vaša varnost

KUPON DL 1

Prosim, pošljite mi brezplačno in neobvezno predloge, prospekte, cene in kupoprodajne pogoje.

IME IN PRIIMEK:

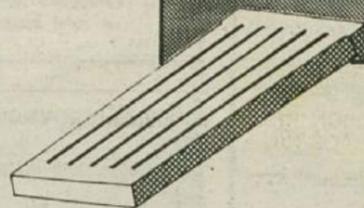
POKLIC:

NASLOV:

Če potrebujete nasvete, pokličite naš tehnično-informativni oddelek po telefonu: 068/22-016 in 0602/85-074.

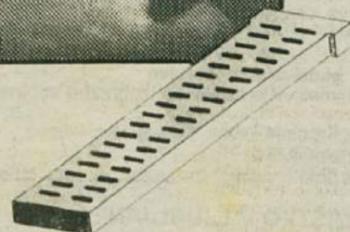
UGODNO IZ TOGRELA

Kmetijci in gradbinci pozor!

AB MONTAŽNA REŠETKA ZA GOVEDO

VELIKOST: 56,2/220-320 cm
TEŽA: 380-540 kg

AB MONTAŽNA REŠETKA ZA SVINJEREJO

VELIKOST: 50,8/120-220 cm
TEŽA: 123-204 kg

Rešetke odlično prepuščajo fekalije zaradi konusne izvedbe lukenj. Montaža rešetk je hitra in preprosta

V Veliki vasi vam naša betonarna nudi tudi vse vrste svežih betonov z dostavo na gradbišče, kot tudi agregate za beton.

Informacije: PIONIR, Tovarna gradbenih elementov TOGREL, Leskovec pri Krškem, tel.: 0608/22-060, 22-580

PIONIR

Ne zamudite!

16. april - dan odprtih vrat za kupce poslovnih lokalov v novem objektu TPC GROSUPLJE

V novem objektu TPC Grosuplje so naprodaj poslovni lokali, primerni za opravljanje raznovrstne dejavnosti. Lokali so zgrajeni do III. podaljšane gradbene faze. Ugodne cene, možnost prodaje na obroke.

Vabimo vas, da si prostore ogledate ob dnevu odprtih vrat, ki bo v petek, 16. aprila od 8. do 12. ure. Na voljo vam bodo strokovnjaki za področje nepremičnin, ki vam bodo posredovali vse dodatne informacije.

Informacije in prodaja:

SKB - NEPREMIČNINE & LEASING D.O.O.
Ljubljana, Slovenska 54
telefon: 061/313-231, telefaks: 061/121-202

PE MARIBOR
Ljubljanska 9
telefon: 062/35-564, 062/32-559

SKB-nepremičnine & leasing d.o.o.

ŠPORTNI TEDNIK

EKIPA

"TRIMO" Trebnje, p.o., podjetje z dolgoletno tradicijo na področju razvoja, izdelave in montaže jeklenih konstrukcij, gradbenih plošč in raznih vrst montažnih objektov ter opreme iz nerjaveče pločevine, objavlja na podlagi sklepa poslovnega odbora prosta delovna mesta:

1. Produktni vodja za program bivalnih objektov
2. Produktni vodja za program plošč, jeklenih konstrukcij in montaže
Kandidat mora imeti visoko izobrazbo strojne ali gradbene smeri z najmanj 3 leti delovnih izkušenj pri vodenju večjih organizacijskih enot ali višješolsko izobrazbo z najmanj 5 leti delovnih izkušenj pri vodenju večjih organizacijskih enot; zaželeno znanje nemškega ali angleškega jezika.
3. Vodja ponudbenega oddelka
Kandidat mora imeti visoko ali višjo izobrazbo tehnične smeri in znati dva tuja jezika.
Delo bo opravljal na sedežu podjetja in v tujini.
4. Dva samostojna uvozna referenta
Kandidata morata imeti višjo ali visoko izobrazbo ekonomske ali pravne smeri ter aktivno znanje vsaj enega tujega jezika.
5. Dva področna vodja
Kandidata morata imeti visoko izobrazbo ekonomske ali strojne smeri ter znanje vsaj enega tujega jezika.
Delo bo potekalo na zunanjem trgu - prodaja.
6. Samostojni komercialist nabave
Kandidat mora imeti višjo ali visoko izobrazbo strojne ali gradbene smeri.
7. Ponudbeni projektant
Kandidat mora imeti visoko izobrazbo strojne smeri.

PREDSTAVNIŠTVO V LJUBLJANI:

8. Samostojni komercialisti prodaje
Kandidati morajo imeti višjo ali visoko izobrazbo strojne, gradbene ali ekonomske smeri in znanje enega tujega jezika.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev pošljite ali prinesite osebno v 8 dneh na naš naslov:

TRIMO TREBNJE, Prijateljeva 12, 68210 TREBNJE

Informacije lahko dobite osebno ali po telefonu (068) 44-125 int. 229.

tabakum d.o.o.

export - import
Velika Cikava 25
NOVO MESTO Tel.: 068/22-625, 23-826, 22-288

V naši prodajalni na Veliki Cikavi 25 vam nudimo:

- **TRAKTORJE:** UNIVERSAL, ZETOR, TORPEDO, TOMO VINKOVIČ, CARRARO, DEUTZ — FAHR, SAME, GOLDONI, FIAT — AGRI
- **ŠKROPILNICE AGROMEHANIKA KRANJ** (večja zaloga)

POSEBNA PONUDBA MESECA

- **SEJALNICE PAN — AGRA:** dvoredna 68.000.00 SIT
OLT: dvoredna 70.000.00 SIT
- **gume BARUM po ugodnih cenah:** vodilna 600 * 16; 6.190.00 SIT
- **vitli TOM, kosilnice SIP in BCS**
- **ČEPILCI ZA BUTELJKE,** motorne žage TOMOS
- **OLJA IN MAZIVA** za vsa vozila po ugodnih cenah:
- **(CASTROL GTX-3 11 666.00 SIT)**
- **GUME in ALUMINIJASTA PLATIŠČA** za osebna vozila z brezplačno montažo
- **VRTNE KOSILNICE in FREZE BENNASI**
- **NAMAKALNI SISTEMI**
- **AKUMULATORJI VESNA IN TOPLA** za vse tipe osebnih vozil in traktorjev po konkurenčnih cenah

Obiščite nas, veselimo se vašega obiska!

Mercator — Gradišče, d.d., Trebnje,

razpisuje na podlagi sklepa skupščine podjetja z dne 24. 2. 1993

JAVNO DRAŽBO

za prodajo objekta v Šentlovrencu k.o. Mali Videm, št. parcele 187/1 s stavbo in dvoriščem.

Objekt se sestoji iz poslovnega lokala in stanovanja.

1. Izklicna cena znaša 190.000 DEM v tolaški protivrednosti po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan plačila.
2. Najugodnejši ponudnik plača kupnino v skladu s kupoprodajno pogodbo.
3. Varščina znaša 10% izklicne cene in jo morajo zainteresirani nakazati na ŽR št. 52120-601-12066 Mercator Gradišče, d.d., Trebnje, pred pričetkom dražbe. Varščina se vračuna v kupnino najugodnejšemu ponudniku, ostalim ponudnikom se varščina vrne brez obresti v roku 8 dni po opravljeni javni dražbi.
4. Javna dražba bo dne 30. 4. 1993 ob 8.00 uri v prostorih Mercator-Gradišče, d.d., Trebnje, Golijev trg 11.
5. Davek na promet od nepremičnin, stroške overitve podpisa pogodbe in s tem v zvezi druge stroške plača kupec poleg kupnine.
6. Če kupec ne sklene pogodbe v roku treh dni po opravljeni dražbi ali ne plača kupnine pravočasno, se smatra, da je kupec odstopil od pogodbe, varščino pa obdrži prodajalec.
7. Vse podatke o objektu dobijo zainteresirani na sedežu prodajalca na tel. št. (068) 45-612.
8. Objekt se prodaja v obstoječem stanju na dan dražbe.
9. Vsi zainteresirani morajo ob pristopu k javni dražbi poleg dokazila o vplačilu varščine predložiti še potrdilo o državljanstvu republike Slovenije (samo fizične osebe) predstavniki pravnih oseb pa pooblastilo pristojnega organa.

Pripravljamo dokumente za carinjenje in opravljamo (mednarodne) prevoze.

Strokovno in hitro!

MEDNARODNA ŠPEDIICIJA IN TRANSPORT
Partizanska 10, 61310 Ribnica, SLOVENIJA
tel. (061) 860-659, fax (061) 860-659

Svet Osnovne šole Podzemelj

razpisuje dela in naloge

RAVNATELJA

Kandidati morajo izpolnjevati vse pogoje, ki jih določa 137. člen Zakona o osnovni šoli, in imeti pedagoške, organizacijske in druge sposobnosti za uspešno vodenje pedagoškega in poslovnega dela šole.

Ravnatelj bo imenovan za 4 leta.
Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili v 10 dneh po objavi razpisa na naslov: Osnovna šola Podzemelj, 68332 Gradac - z oznako "za razpis".
Prijavljene kandidate bomo obvestili o izbiri v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

SKUPŠČINA OBČINE BREŽICE Sekretariat Izvršnega sveta

razpisuje

na podlagi sklepa št.1037 z dne 9.2.1993

zbiranje ponudb za najem podzemnih prostorov v Brežicah pod ulico Cesta prvih brigad (cca 200 m2)

ROK ZA VLOŽITEV PONUDB je do 30.4.1993.

Ponudbe pošljite v zaprti kuverti z označbo "NE ODPIRAJ - NAJEM". Ponudba se upošteva za pravočasno, če prispe na vložnišču zadnji dan najema.
INFORMACIJE o prostorih, ogledu in ostalih pogojih najema (razpisno gradivo) lahko dobite pri g. Miranu Kaudeku, Sekretariat Izvršnega sveta, tel. (0608) 62-050, od 7. do 9. ure. Glede idejnih rešitev nudi pomoč g. Dušan Blatnik, dipl. ing. arh., direktor Zavoda za prostorsko načrtovanje Občine Brežice - tel. št. ista.

KOMUNALA TREBNJE, p.o. Goliev trg 9

OBVESTILO

Občane občine Trebnje obveščamo, da bomo v času od 19. do 23. aprila organizirali odvoz kosovnih odpadkov iz gospodinjstev po naslednjem razporedu in pod naslednjimi pogoji:

1. KS SELA ŠUMBERK, DOBRNIČ, SVETINJE, KNEŽJA VAS 19.4.93
KS VELIKI GABER, ŠENTLOVRENC, VELIKA LOKA, ŠTEFAN 20.4.93
KS ČATEŽ, RAČJE SELO, TREBNJE, DOL. NEMŠKA VAS 21.4.93
KS TREBELNO, MOKRONOG 22.4.93
KS ŠENTRUPERT, MIRNA 23.4.93
2. Odvoz kosovnih odpadkov se izvaja iz vseh gospodinjstev in občini Trebnje po razporedu in na podlagi dodatnih obvestil in krajevni skupnosti.
3. Kosovne odpadke je potrebno primerno zložiti, povezati oz. zapakirati ter jih odložiti na določen dan do 6. ure zjutraj ob poti, kjer odpadke običajno pobiramo, oz. na mesto, ki ga določi KS.
4. Kosovni odpadki iz gospodinjstva so predvsem: pohištvo, gospodinski aparati, sanitarni elementi in drugi kosovni predmeti iz gospodinjstva.
5. Odpadne sekundarne surovine, kot so papir, staro železo in steklo, morajo biti pripravljene na enak način kot kosovni odpadki.
6. Vse navedene dneve lahko občani tudi sami pripeljejo kosovne odpadke na komunalno deponijo na Cvibljah, ki obratuje od 6. do 14. ure.

OBVESTILO

AMZS TEHNIČNA BAZA ČRNOMELJ organizira tehnične preglede traktorjev in traktorskih priklopnikov po naslednjem razporedu:

SEMIČ	ponedeljek	19.4.	od 11. do 17. ure
ADLEŠIČI	torek	20.4.	od 8. do 12. ure
VINICA	torek	20.4.	od 14. do 17. ure
METLIKA	sreda	21.4.	od 8. do 12. ure
ROSALNICE	sreda	21.4.	od 14. do 17. ure
PODZEMELJ	četrek	22.4.	od 11. do 17. ure
SUHOR	petek	23.4.	od 8. do 17. ure
SLAMNA VAS	ponedeljek	26.4.	od 8. do 12. ure
DRAŠIČI	ponedeljek	26.4.	od 14. do 17. ure

Pregledi bodo na običajnih mestih. Na mestu tehničnih pregledov lahko sklenete zavarovanje in podaljšate registracijo.

Ne zamudite!

16. april - dan odprtih vrat za vse, ki kupujete stanovanje v Trebnjem

Na odlični lokaciji v centru Trebnjega prodajamo stanovanja velikosti od 40,95 do 68,95 m².

Nudimo vam ugodne prodajne cene in možnost obročnega odplačevanja.

Vabimo vas, da si prostore ogledate ob dnevu odprtih vrat, ki bo v petek, 16. aprila od 10. do 14. ure. Na voljo vam bo strokovnjak za področje nepremičnin, ki vam bo na kraju samem posredoval vse dodatne informacije.

Informacije in prodaja:

SKB - NEPREMIČNINE & LEASING D.O.O.
Ljubljana, Slovenska 54
telefon: 061/313-231, telefaks: 061/121-202

PE MARIBOR
Ljubljanska 9
telefon: 062/35-564, 062/32-559

SKB-nepremičnine & leasing d.o.o.

U
G
O
D
N
O

FINET sistemi - sistemi nove generacije

tel.: (063) 701-225 fax: (063) 701-033: strojna oprema, programska oprema, grafika, multimedija, računalniške mreže, komunikacije, svetovanje

TIP RAČUNALNIKA	RAM	40 MB	85 MB	120 MB	170 MB	240 MB	425 MB
386 SX 25	1 MB	97200	105240	115920	122400	149400	
386DX 33/64 KB	2 MB	113880	119880	131880	138000	165360	239760
386DX 40/128 KB	2 MB	116880	122880	134880	141000	168360	242760
486DX 33/256 KB	4 MB	189600	200400	205200	232800	307080	
486DX2 50/256 KB	4 MB	208800	220200	225000	252600	326280	
486DX2 66/256 KB	4 MB	235200	246000	250800	267840	351600	

DISKETE	DS/DD	DS/HD
BASF EXTRA 3.5"	144	227
BASF EXTRA 5.25"	90	138

Cene so v tolarjih!

OSNOVNA KONFIGURACIJA

osnovna plošča, delovni spomin *** MB RAM, AT BUS kontroler, 2 x aer. in 1 x per. izhod, disketni pogon 1.2 MB, trdi disk QUANTUM (CONNER), VGA gr. kartica TRIDENT 512 KB, VGA MONO monitor 14" PHILIPS, ohlilje mini tower z LED displejem, tipkovnica CHICHONY s SLO znaki

Iščete nov poslovni prostor v Metliki?

Na odlični lokaciji v novem trgovsko-poslovnem centru v Metliki prodamo ali oddamo v najem popolnoma nove poslovne prostore. Primerni so za trgovsko in vse vrste storitvenih dejavnosti.

Izbirate lahko različne velikosti, poleg tega pa poslovne prostore lahko tudi prilagodimo vašim potrebam.

Najmanjša enota je 40m².

Nudimo ugodne prodajne cene - od 800 do 1400 DEM/m² in zelo ugodne kreditne pogoje!

Rok izročitve: julij 1993.

Ogled prostorov predvidoma vsak petek po predhodnem dogovoru.

Za informacije in ogled prostorov se oglasite na:

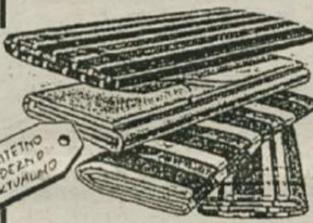
SKB - Nepremičnine & Leasing d.o.o.
Slovenska 54, 61000 Ljubljana
telefon: 061/313-468, 301-632
telefaks: 061/121-202

SKB - nepremičnine & leasing d.o.o.

PRODAJALCI METRAŽNEGA BLAGA

Z VAMI ZMOREMO NAJBOLJŠE, ZA KUPCE NAŠEGA BLAGA

Kot renomirani proizvajalci metražnega blaga vam ponujamo dolgoročno poslovno sodelovanje, ki vam bo omogočilo, da:

- čim bolj ustrezete željam kupcev
- zmanjšate stroške poslovanja
- povečate obseg prodaje in vaš dohodek

Za uresničitev teh ciljev vam nudimo pomoč, ki vam bo omogočila, da nastopite na trgu kot:

Komisionar v maloprodaji za vse proizvode, ki jih mi proizvajamo

Izbrali smo obliko poslovanja tako, da bomo naš program preko vas ponudili v vseh mestih naše republike, in to na način, da boste v tem kraju imeli ekskluzivno prodajo.

V posel stopate z minimalnim rizikom, saj vas bomo po vprašanju ponudbe oskrbovali s kvaliteto in kvantiteto aktualnega, modernega ter cenovno zelo sprejemljivega metražnega blaga.

Če imate prodajalno ali pa se odločate za odprtje tovrstne prodaje, se nam na kratko predstavite, da se bomo z vami dogovorili o možnostih skupnega sodelovanja.

TEKSTIL-TKALNICA VIŽMARJE
Tacenska 125, ☎ 061/51-266
61000 LJUBLJANA

Za ribiče na Kolpi ni težav

Kočevski ribiči vložili v Rinžo, jezero in Kolpo za 350.000 tolarjev rib - Kje in po koliko dovolilnice

KOČEVJE - V zadnjih mesecih smo poročali o nekaj kapitalnih ulovih kočevskih ribičev, ki so potegnili iz Rinže, Kolpe in rudniškega jezera kar precej velikih ščuk, krapov in sulcev. Predsednik ribiške družine Kočevje, Tomaž Arko, pa je povedal, da so predvsem v marcu letos vložili v svoje vođe kar za 350.000 tolarjev raznih rib.

V jezero so vložili 500 kg krapov, težkih 1 do 5 kg, in 50 somov, težkih do 5 kg. Še ta mesec (aprila) pa bodo vložili v sicer že z ribami bogato jezero še 100 kg smučev.

V Rinžo so vložili 150 kg krapov. Vložka drugih rib pa v Rinžo ne načrtujejo.

V Kolpo so vložili 3.000 merskih potočnih postrvi, ki so jih izlovili iz potokov - pritokov Kolpe. V načrtu pa imajo, da bodo v kratkem vložili v Kolpo še 3.000 mladice lipana.

Za Rinžo in jezero veljajo dnevne ribolovne dovolilnice, za domače ribiče pa 8 DEM v tolarški protivrednosti. Za Kolpo so dnevne dovolilnice po 10 DEM, za tujce pa po 30 DEM v tolarški protivrednosti. Dnevne dovolilnice za Rinžo in jezero prodajajo v Hotelu Pugled in restavraciji Jezero; za Kolpo pa v Hotelu Pugled, bifeju Samsa na Zagaj, gostišču Kovač v Oslinici, pri Milanu Lampetu v Lazih in Ivanu Madroniču v Prelesju.

Kljub meji na Kolpi še vedno dobro deluje Koordinacijski odbor za Kolpo, ki ga sestavljajo ribiške družine Kočevje, Brod na Kolpi in

Čabar. Sodelovanje s Hrvati je zglodno, čeprav jim zaradi padca standarda naglo upada število članov - organiziranih ribičev. Dogovorjeno je tudi vse, da ribiči ne bi preveč občutili meje. Tako se ribič z javno ribolovnico in osebnim dokumentom lahko giblje po Kolpi in obeh bregovih te mejne reke; isto velja tudi za mejno reko Čabranko.

J. PRIMC

KRKA, tovarna zdravil, p.o.,
NOVO MESTO

V SLUŽBI ZA RAČUNALNIŠTVO potrebujemo NOVE SO-DELAVCE za opravljanje del na naslednjih področjih:

1. SISTEMSKO INŽENIRSTVO — operacijski sistem VMS, računalniške mreže

Pogoji:

- zaključena visoka šola računalniške oz. druge tehnične usmeritve
- poznavanje operacijskega sistema VMS, DOS, DECNET, MREŽE
- 3 leta delovnih izkušenj

2. OSEBNI RAČUNALNIKI — razvoj aplikacij in podpora PC

Pogoji:

- zaključena visoka šola računalniške oz. druge tehnične usmeritve
- poznavanje programskega jezika CLIPPER, DOS, WINDOWS, MREŽE
- 3 leta delovnih izkušenj

3. RAZVOJ POSLOVNIH APLIKACIJ

Pogoji:

- zaključena visoka šola računalniške, ekonomske oz. druge tehnične usmeritve
- poznavanje VMS, COBOL, BAZE PODATKOV (Supra, RDB,...)
- 3 leta delovnih izkušenj

Vse, ki izpolnjujejo navedene pogoje, vabimo, da oddajo svoje pisne ponudbe v kadrovsko službo KRKE v Novem mestu, Cesta herojev 45, v roku 8 dni od dneva objave.

Trgovina in domača
LEKARNA
TEL. 28-150

C. KOMANDANTA
STANETA 5
NOVO MESTO

VELIKA IZBIRA TENIS COPAT

— TENIS COPATI	
otroški	882,00 — 1.398,00
ženski	1.590,00 — 3.100,00
moški	1.598,00 — 3.490,00
— ALL STAR	
All Star nizki	1.200,00
Lumberjack visoki	1.898,00
Madigan	1.090,00 — 1.598,00
— akcijska prodaja 1 mesec	
— FLAY FLOT ortopedski natikači	
ženski	1.490,00
moški	1.790,00
— PREGIBNE COKLE KOPITARNA SEVNICA	2.549,00
— ANATOMSKI NATIKAČI	2.687,00
— COKLE MACHO	1.880,00
— MEDVEDKE	
otroški	2.286,00
za odrasle	2.398,00
— VELIKA IZBIRA ŽENSKIH ČEVLJEV	1.990,00 — 2.416,00

OTROŠKI BELI ČEVLJI (primerni za obhajilo in birmo)	1.990,00
— ŽENSKÉ HLAČNE NOGAVICE	96,00
— T shirt majice otroške	239,00 — 268,00
— SPODNJI DELI TRENIRK	940,00
— Domača zeliščna zdravila	
— Kozmetika ZDENKE KAHNE	

MOŽEN NAKUP NA 3 ČEKE!

Plesni center Dolenjske

vabi k vpisu v tečaje
v nedeljo, 18. aprila:
začetni ob 16. uri
nadaljevalni ob 18. uri
izpopolnjevalni ob 20. uri

V četrtek, 22. aprila, nadaljevalni tečaj ob 20. uri.

DOLENJSKI LIST

Vaš četrtkov prijatelj

68000 Novo mesto
Glavni trg 24
tel.: 068/23-606
fax: 068/24-898

VI NAM — MI VAM

Pogrebne storitve
Golovrški Štefan
Cesta herojev 58
☎ (068) 24-676

Obveščamo cenjene stranke, da smo zaradi pocenitve materialov (drugi dobavitelji) znižali cene za 15%. Na zalogi so krste od 8.000 do 15.000 SIT. Nudimo brezplačne storitve, kot so: prevoz pokojnika do 20 km, urejanje kompletne dokumentacije, prevoz cvetja ob pokojniku, delo s pokojnikom. Informacije ves dan po tel. (068) 24-676.

DOBA —
AKTIVNE
POČITNICE
V BOHINJU

Učenci, spoznajte letos nove prijatelje in pridobite nova znanja z nami, ob prekrasnem jezeru sredi Julijcev. Z vrstniki od 7. — 15. leta boste prebivali v hotelu Apolon in se vključevali v programe ANGLEŠČINE ali NEMŠČINE, RAČUNALNIŠTVA, VOZILI GORSKA KOLESKA, IGRALI TENIS in spoznali prelepo okolico. Avtobusni prevoz iz Maribora in Ljubljane. Zahtevajte prospekt in podrobnejše informacije. Pokličite nas, DOBA MARIBOR, Razlagova 16, tel.: 062/24-273 ali 28-927, vsak delavnik od 8.—16. ure, v torek in sredo do 18. ure. Veseli vas bomo.

PIONIR
GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE NOVO MESTO

PODJETNIKI, OBRITNIKI, TRGOVCI IN GOSTINCI

GIP »PIONIR« Novo mesto

— prodaja gradbeno parcelo na atraktivni lokaciji pri železniški postaji v Brežicah, ki je komunalno opremljena in pripravljena za gradnjo;

— pripravlja adaptacijo in dozidavo Vile Vrenko v poslovni objekt v središču Brežic. V njem bo okoli 300 m² lokalov ter štiri stanovanja.

Vse informacije o prodaji dobite pri: GIP PIONIR, TEG Krško, Zdolska cesta 27, tel.: (0608) 22-313 ali (0608) 21-966.

Temeljno sodišče v Novem mestu, Enota v Novem mestu, na podlagi sklepa stečajnega senata z dne 30. 3. 1993 pod opr. št. 8/90 v stečajnem postopku nad stečajnim dolžnikom ISKRA Tovarna uporov in opreme, p.o. Šentjernej, razpisuje

javno dražbo

ki bo v četrtek, 22. 04. 1993, ob 11. uri na Temeljnem sodišču Novo mesto, Novo mesto, Jerebova 2, soba 108

A. Poslovni prostori in delovna sredstva, ki jih je dal dolžnik v najem podjetju Resistor d.o.o.:

I. Nepremičnine

1. Objekt »RESISTOR« s stavbnim in funkcionalnem zemljiščem na parc. št. 396/6 ZK vložek 1255 k.o. Šentjernej s komunalno opremo in zunanjo ureditvijo ima skupaj koristne površine v obeh etažah 1.862. kv.m
2. Objekt »Metalfilm« s stavbnim funkcionalnim zemljiščem na parc. št. 396/7 ZK vložek 1255 k.o., Šentjernej s komunalno in zunanjo ureditvijo brez podstrešja (last Hipota) ima v pritličju in 1. nadstropju skupaj koristne površine 867,96 kv. m, kar predstavlja 72% celotne koristne površine objekta.
3. Objekt »ENERGETSKI OBJEKT« s stavbnim in funkcionalnim zemljiščem na parc. št. 396/1, 397/13 in 400/1 ZK vložek 1225 k.o. Šentjernej, in sicer ena polovica (druga polovica je last Hipota).

II. Oprema

Oprema, ki jo ima podjetje Resistor d.o.o. v najemu za potrebe izvajanja svoje poslovne dejavnosti.

Izključna cena za celoto pod točko A je 38.500.000,00 SIT (osem-intrideset milijonov petsto tisoč tolarjev).

Podrobne informacije lahko interesenti dobijo na sedežu podjetja Resistor d.o.o. Šentjernej, Trubarjeva 5, od 15. 04. do 21. 04. 1993.

B. Poslovni prostori in delovna sredstva, ki jih je dal dolžnik v najem podjetju Iskra Pio d.o.o.

I. Nepremičnine

Objekt »PIO« s stavbnim in funkcionalnim zemljiščem na parcelni št. 396/5 ZK vložek 1255 k.o. Šentjernej s komunalno opremo in zunanjo ureditvijo ima skupaj koristne površine 1.843,34 kv. m., 81% šotora na parc. št. 400/2.

II. Oprema, ki jo ima podjetje Iskra Pio d.o.o. v najemu za opravljanje svoje dejavnosti

III. Nezapadle terjatve iz naslova prodaje stanovanj ter s tem pravno nasledstvo stečajnega dolžnika za urejevanje vpisa etažne lastnine v zemlji. knjigo.

Vse premoženje pod B se draži v paketu, in sicer po izključni ceni 14.000.000,00 SIT (štirinajst milijonov tolarjev).

Podrobne informacije lahko interesenti dobijo na sedežu podjetja Iskra PIO d.o.o. Šentjernej, Trubarjeva 5, od 15. 04. do 21. 04. 1993.

Splošni pogoji:

Izhodišče so podatki iz elaborata o cenitvi sodnih izvedencev, ki bodo služili pri določevanju vpisa lastnine v zemljiško knjigo oz. določevanju funkcionalnega zemljišča in služnostnih poti po izdelavi novega delilnega načrta.

POGOJI JAVNE DRAŽBE

1. Na javni dražbi lahko sodelujejo pravne osebe, ki imajo sedež na območju R Slovenije, in fizične osebe, ki se izkažejo s potrdilom, da so državljani R Slovenije.
2. Pooblaščenca pravnih oseb morajo na javno dražbo predložiti pisno pooblastilo za licitiranje.
3. Do 21. 04. 1993 mora vsak ponudnik vplačati varščino
 - a. v višini 10% izključne cene na žiro račun št. 52100-690-68029 ali
 - b. predložiti kvalitetno pisno bančno garancijo »brez ugovora« ali na »prvi poziv« za plačilo 10% izključne cene ali
 - c. sredstva v višini 10% izključne cene deponirati pri blagajni stečajnega dolžnika
4. Varščino bomo uspešnemu ponudniku vračunali v kupnino, drugim ponudnikom, ki na dražbi ne bodo uspeli, pa bomo varščino vrnili v treh dneh brez obresti, varščino vplačano v gotovini, pa takoj po javni dražbi.
5. Uspešni ponudnik oziroma kupec mora skleniti pogodbo o nakupu v petnajstih dneh po končani dražbi in v celoti plačati kupnino v petih dneh po sklenitvi pogodbe.
6. Če uspešni ponudnik ne bo plačal celotne kupnine v določenem roku, bomo prodajo razveljavili, varščino pa obdržali.
6. Prometni davek in vse druge dajatve in stroške v zvezi s prenosom lastništva plača kupec.
7. Nepremičnina je naprodaj po načelu videno — kupljeno.

tedenski koledar

Četrtek, 15. aprila - Helena
 Petek, 16. aprila - Boža
 Sobota, 17. aprila - Rudi
 Nedelja, 18. aprila - Erika
 Ponedeljek, 19. aprila - Ema
 Torek, 20. aprila - Neža
 Sreda, 21. aprila - Simeon

LUNINE MENE
 22. aprila ob 1.49 - mlaj

kino

BREŽICE: 15. in 16.4. (ob 20. uri)
 ter 17. in 18.4. (ob 18. in 20. uri)

kmetijski stroji

ROTACIJSKI MULČAR, nov, za TV 420 prodam. ☎ (068)41-155.

KROŽNE BRANE na 20 diskov prodam. Šimc, Pristava 6, Novo mesto. 1489

NAHRBTNO KOSILNICO Kavasaki, novo, prodam 10 % ceneje kot je v trgovini. ☎ (068)25-321. 1501

PEJEK SIP, dve vreteni, star dve leti, ugodno prodam. ☎ (064)422-673. 1505

TV, dobro ohranjen, plug in frezo, starejši letnik, prodam. Martin Obrč, Dol. Težka Voda, ☎ 43-748. 1510

ROTACIJSKO KOSILNICO SIP 165 in bočno koso za IMT 539, rabljeno dve sezoni, prodam. Mirko Breznikar, Draga 2, Šenturpet, ☎ 40-266. 1525

NAKLADALKO ZA SENO Mengelle, trosilec hlevskega gnoja Mengelle, silokombajn Kempelj in traktorske grablje zelo ugodno prodam. ☎ (068)85-668. 1532

RABLJENO NAHRBTNO SKROPILNICO Stihl prodam. ☎ 60-202. 1537

motorna vozila

R 4 TLS, letnik 1979, registriran do 3/94, prevoženih 55.500 km, prodam. ☎ 28-545. 1498

GOLF D, letnik 1982, registriran do 3/94, prodam. Škrlec, Mala Cikava 12, Novo mesto. 1509

JUGO 45 A, letnik 1987, karamboliran zadnji del, vozen, prodam. ☎ 23-938. 1511

R 4, letnik 1988, rdeč, odlično ohranjen, prodam. ☎ 76-535. 1511

JUGO 45, letnik 1989, registriran do 1.3.94, rdeč, ugodno prodam. ☎ 26-185. 1512

Z 101 GTL, staro 8 let, prodam. Gotlib, Slavka Gruma 40. 1513

CLIO 1.2, nov, prodam ali zamenjam za cenejši avto. ☎ 42-480, popoldne. 1520

GOLF BENCINAR, letnik 1981, registriran do 10/93, dobro ohranjen, prodam. Jože Orešnik, Lapušnikova 13, Sentjanž. 1522

GOLF D, letnik 1984, dobro ohranjen, prodam ali menjam za golf D, letniki 1986. ☎ (0608)88-830. 1523

Ami
 Ljubljanska 27, NOVO MESTO (Javna skladišča)

— prodaja vozil Fiat, VW, Renault
 — gotovinski odkupi rabljenih vozil
 — posredniška prodaja po vaši ceni
 — staro za novo, staro za staro

Ponudba meseca:
 VW POLO 18.700 DEM
 GOLF 1,4 CL/5 vrat 26.000 DEM
 GOLF 1,9, TD/3, vrata 30.000 DEM

Vozila so na zalogi, cene so do registracije!
 Delovni čas: od 8. do 17. ure.
 Tel. (068) 26-010.

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o. UREDNIŠTVO: Drago Rustja (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Jožica Dornič, Breda Dušič-Gornik, Anton Jakše, Mojca Leskovšek-Svete, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Luzar, Milana Markelj (urednik Priloge) in Pavel Perc.

IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 85 tolarjev; naročnina za 2. trimesečje 1.050 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 2.100 tolarjev; za tujino letno 40 USD ali 70 DEM oz. druga valuta te vrednosti. OGLASI: 1 cm za ekonomske oglase 1.500 tolarjev. Mali oglas do deset besed 950 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 95 tolarjev.

ŽIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB - Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068) 23-606, 24-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 23-610; mali oglašilni in zahvale 24-006; telefaks 24-898.

Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) ministrstva za informiranje Republike Slovenije spada Dolenjski list med proizvajalce informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 odst. Časopisni stavek, prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p. o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

ameriška drama Neoproščeno. 21. 4. (ob 20. uri) ameriški avanturistični film Oblegani.
CRNOMELJ: 16. in 17.4. (ob 20. uri) ameriška komedija Napihnjenci. 18.4. (ob 20. uri) ameriška satirična komedija Bob Roberts.
KRŠKO: 17. in 18.4. (ob 18. uri) ameriški film Oddelek za umore.
METLIKA: 16.4. (ob 20. uri) ameriška satirična komedija Bob Roberts. 18.4. (ob 18. in 20. uri) ameriška komedija Napihnjenci.
NOVO MESTO: Od 15. do 19.4. ter 21. in 22.4. (ob 18. in 20. uri) ameriški film Smrt ji lepo pristoji. 20.4. (ob 19.30) gledališka komedija Tartif.

PRODAM GOLF, I.81, reg. celo leto (4400 DEM). ☎ 068/28-915

GOLF D, letnik 1987, bel, troje vrat, prodam. ☎ 42-318, po 15. uri. 1526

GOLF D, letnik 9/87, pomična streha, prodam. ☎ (068)26-150 ali 25-113. 1528

JUGO 45, letnik 1990, registriran do 4.4.1994, prevoženih 13.500 km, prva lastnica, prodam. ☎ (068)21-293. 1530

126 P, letnik 1987, registriran do 4.4.1994, prodam. ☎ 43-618. 1533

R 4, letnik 1986, prodam. ☎ (068)73-282, zvečer. 1534

VW 1200, letnik 1973, karamboliran, motor brezhiben, prodam za 550 DEM. ☎ 52-557. 1535

Z 128, letnik 1987, prodam ali menjam za R 4. ☎ 24-376. 1536

R 4, letnik 1979, prodam. ☎ 44-762, po 15. uri. 1539

VW KADY, letnik 1984, ugodno prodam. ☎ (068)22-073. 1542

R 5 CAMPUS, letnik 1991, kovinsko zelen, petero vrat, registriran do aprila 94, prodam. ☎ (068)21-787, od 16. do 21. ure. 1543

R 5 CAMPUS, letnik 5/90, svetlo modre kovinske barve, prodam. ☎ (068)26-435. 1544

GOLF D, letnik 1987, dobro ohranjen, prodam za 10.500 DEM. Pod Trško goru 76. ☎ (068)24-713. 1547

126 P, letnik 1981, pripravljen za registracijo, in MZ 250, letnik 1983, prodam. Udovč, Črmošnjice 55, Stopiče. 1548

126 P, letnik 1987, prodam. Miran Ilič, Mestne njive 4 a, Novo mesto, ☎ 27-305. 1549

obvestila

TELSAT, D.O.O., CPB 13, Brestanica. UGODNO! Na zalogi več sistemov stereo satelitskih anten. ☎ (0608)70-465, od 9. do 16. ure. 916

MINITOUR d.o.o.

Miran Štukelj
 Ulica Ivana Roba 30, Novo mesto
 tel.: (068) 23-917, 25-506

Organiziramo enodnevne nakupovalne izlete v Brno (Češka).

Odhod vsak teden.

HORTING NOVO MESTO svetuje, oskrbuje in vzdržuje vrtove in zelenice! ☎ 24-433. 1150

TREMEX d.o.o. TREBNJE

razpisuje prsto delovno mesto

— referenta prodaje za Dolenjsko

Pogoji:
 5. stopnja izobrazbe ekonomske ali druge tehnične smeri, zaželjene izkušnje na enakih ali podobnih delih (ni pa pogoj).

Informacije: na tel. (068) 45-640

AGRO d.o.o.

Prodajalna SEJALEC

Cesta k. Staneta 3, Novo mesto

Na zalogi imamo semensko koruzo: PIONIR-eva, dea, helga BC-175, 20-11, 272, 312, 318 Primextra, Radazin in vsa druga zaščitna sredstva za varstvo rastlin.

Pričakujemo vas od 8. do 19. ure, ob sobotah od 7. do 13. ure. Tel. (068) 24-132

ROLETE, ŽALUZIJE in lamelne zavese izdelujemo in montiramo po konkurenčnih cenah. ☎ (068)44-662. 1214

ŠOLA ZA VOZNIKE MOTORNH VOZIL

vabi k pospešenemu tečaju CPP v Šentjerneju in v Škocjanu.

Začetek tečaja bo v ponedeljek, 19. aprila, ob 17. uri nad kmetijsko zadrugo v Šentjerneju.

Krajane Škocjana in okolice vabimo v ponedeljek, 19. aprila, ob 16.30 na sedež avto šole v Škocjan 59.

Vsi, ki ste dopolnili 15 let, lahko opravite teoretični in praktični izpit za traktor. Poučevanje in izpit v Šentjerneju. Inf. in prijave po ☎ (068) 76-222. Vabljeni!

SPECIALIZIRANA DELAVNICA ZA POPRAVILNO ZAVOR

• za vsa osebna vozila
 • na zalogi ves zavorni material
 • ugodne cene
 • popravilo istega dne

Zavorni servis — JENIČ Rejnovšče 6, Novo mesto Tel. (068) 43-633 Se priporočamo!

Satelitske antene PACE z montažo. Ugodne cene, Tehnik d.o.o., Ljubljana.

Naročila po tel. (061) 554-794, 194-203.

PURANI BELI IN GRAHASTI,

težke pasme, stari 5 tednov, za nadaljnjo rejo

PRVA DOBAVA 25. aprila DRUGA DOBAVA 13. junija

Zbiramo naročila po tel.: 061/783-022 068/ 45-622 068/ 57-105

RAČUNALNIŠKI INŽENIRING

— finančno-informativni sistem
 — materialno poslovanje
 — veliko drugih računovodskih programov

ter prodaja, inštalacije in servisiranje računalniške opreme in prodaja programskih paketov svetovnih proizvajalcev

(Podrobne informacije na telefon: (063) 27-217 fax: (063) 28-511 (Zlatko Gruber)

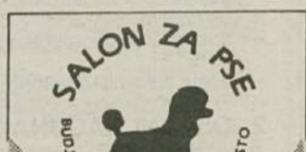
Električne omarice, zunanje ter notranje, kompletno opremljene ali prazne, ugodno prodam.

Dostava do Novega mesta. Izvajamo tudi električne inštalacije. Tel. (061) 752-979.

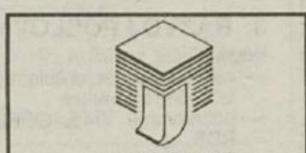
STROJNI OMETI: zelo ugodno, hitro in kvalitetno

STYRIAN d.o.o. LENART, tel. 724-123 od 8.—15. ure.

Zaposlimo izkušenega prodajalca strojev za obdelavo lesa — novih in rabljenih — za območje Dolenjske. ☎ (067) 51-304.

(068) 25-986

tel./fax: 068/ 87 - 058

Mizarstvo JAKLIČ Dvor 11

zaposli več kvalificiranih mizarjev, lahko tudi začetniki in pripravniki.

☎ (068) 87-058 ali pisne ponudbe na Mizarstvo Jaklič, Dvor 11, 68361 Dvor.

NESNICE, mlade jarkice, pasme hisex, rjave, stare 4 mesece,

opravljena vsa cepljenja, prodajamo po zelo ugodni ceni. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije, kličite od 17. — 22. ure vsak dan: Jože Zupančič, Otovec 12, Črnomelj, ☎ (068) 52-806, gostilna Jože Cetin, Mostec 46, Dobova, ☎ (0608) 67-578, Zdenka Janežič, Slepšek 9, Mokronog, ☎ (068) 49-576, Martina Zelič, Loka 9 pri Zidanem Mostu, ☎ (0601) 84-124, Soršak Jože, Podložje 1, 62323 Ptujška Gora.

Elica Skenderović — Pisarna za urejanje dokumentacije

od 1. 4. 93 posluje na Ljubljanski cesti 8c (bivše cestno podjetje). Za graditelje pridobimo:

* lokacijsko dokumentacijo
 * lokacijsko dovoljenje
 * projektno dokumentacijo
 * gradbeno dovoljenje

Inf. po tel. (068) 23-965

Tekstilnega tehnologa za vodenje proizvodnje zaposli podjetje ZAŠČITA d.o.o.

Suhor. Plačilo po dogovoru. Zaželeno večletne izkušnje. Inf. po telefonu 068/50-290, 50-152.

Mlademu, sposobnemu, inovativnemu sodelavcu za delo v komercialni nudim honorarno zaposlitev. Tel. (068) 27-871 od 12. do 18. ure.

VALILNICA HUMEK

Sprejemamo naročila za enodnevne piščance, bele, težke, rjave in grahaste nesnice.

Inf. po tel. (068) 24-496 ali na naslov: Valilnica HUMEK, Irča vas 18, Novo mesto.

TRGOVCI, ZASEBNI OBRTNIKI, PODJETNIKI!

Podjetje »NOVITA«, d.o.o., Novo mesto, vam izdela predpisane kalkulacije za obračun prometnega davka. Po dogovoru vam pripravi tudi 15-dnevna in trimesečna poročila. Informacije po ☎ 068/24-294.

YURENA, šola tujih jezikov

Novo mesto ☎ 23-434

Slovenska knjiga d.o.o.

Litijska 38 Ljubljana

Vabimo sodelavce za popis POSLOVNEGA IMENIKA — PIRS 94 na področjih:

Sevnica, Senovo, Brežice, Metlika, Novo mesto, Trebnje.

Možnost honorarne ali redne zaposlitve. Inf. po tel. (068) 24-220 po 15. uri.

Vabljeni na otvoritev gostilne LUNCA v Gabrju, v petek, 16. 4. 93, ob 20. uri. Igra Jože Skubic.

Kvalitetno in po konkurenčnih cenah vodimo poslovne knjige za obrtnike in manjša podjetja. ☎ (068) 42-349.

posest

NJIVO v bližini Metlike ob Kolpi, 3800 m², primerno za sadovnjak prodam ali zamenjam za avto. ☎ (0608)61-931, Brezina. 1491

V ADLEŠIČIH ob asfaltni cesti prodam 23 a zemlje. ☎ (068)51-287. 1495

ZELO STARO HIŠO s poslopjem, ob cesti, 4 km pred Metliko, prodam za 10.000 DEM. ☎ (061)483-695. 1496

NA TRŠKI GORI nad Krškim prodam 20 arov zemlje in brunarico. ☎ (0608)32-483. 1506

V BLIŽINI TOPLIC kupim vikend ali starejšo hišo. Šifra: »NAVEDITE CENO«. 1514

VIKEND - ZIDANICO, sadovnjak in vinograd na Trški gori prodam. ☎ (068)22-602. 1515

NJIVO v Smolenji vasi, v izmeri 11 a, prodam. Smolenja vas 25. 1524

VIKEND v Brezovici, Metlika, prodam ali zamenjam za vikend v Istri. ☎ (041)530-812. 1529

GRABENO PARCELO v izmeri 14 a na Potoku pri Straži prodam. ☎ 22-661. 1531

LERAN d.o.o.

Novo mesto, Lebanova 24

POSREDUJEMO

pri nakupu in prodaji nepremičnin, ocenjujemo, svetujemo

Prodamo:

— novejšo vrstno hišo v Novem mestu, v račun vzamemo manjše stanovanje v Ljubljani

— hiše v Smolenji vasi, Novem mestu, Otočcu, Gumberku, Črnomlju in na Dvoru

— garsonjere v Novem mestu in Ljubljani

— pekarijo s prodajalno kruha v obratovanju ter stanovanje v Novem mestu

— trgovino z mešanim blagom v Novem mestu

— poslovne prostore na Glavnem trgu v Novem mestu

— gostinski lokal z opremo in stanovanjem v Straži

— dvosobno stanovanje zamenjamo za večje v Novem mestu

Tel. (068) 22-282 od 8. do 19. ure

prodam

VEČ STRUŽNIC 1. maj in rezkar prodam. ☎ (061)666-340. 1487

VOZ SENA prodam. Mišjak Jože, Borčevu 1, Novo mesto. 1492

ZAMRŽOVALNO SKRINJO Gorenje, 350 l, in hladilnik, 175 l, prodam. ☎ (068)22-874. 1493

IBM PS/1 color 1MB RAM 30 MB 3.5" FFD tipkovnica, miška še v garanciji, prodam za 1.300 DEM. ☎ 78-333

SENO in silažo prodam. Jablan 23, Mirna Peč. 1504

NOVE ALG 100, in ŠEPING KR 550, malo rabljen, ugodno prodam. ☎ (062)685-258, po 20. uri. 1507

VIDEOREKORDER, avtoradio in vrtalni stroj prodam. Vse je novo, z garancijo. ☎ (0608)60-272. 1508

BALIRANO SENO prodam na Dolenjskem. ☎ (061)171-535. 1527

KROMPIR ZA SEME kondor in dezire prodam. ☎ (064)632-861, zvečer.

GLASBENI center Grunding ugodno prodam. ☎ 27041.

ŠIVALNI stroj BAGAT STEP RUŽA selectronic, nov, ugodno prodam. ☎ 27-041

razno

V CENTRU Novega mesta ugodno prodamo lepe pisarne. Silan, Ljubljana, ☎ (061)374-472. 1389

GASILSKO DRUŠTVO OTOČEC daje v najem prostore, primerne za skladiščni prostor ali trgovino, v izmeri 60 m².

Ogled prostorov in zbiranje ponudb 18.4.93 ob 9. uri. 1486

Pred nedavnim je odšel iz vrst čebelarjev, naprednih kmetov in vinogradnikov Franc Gašperšič star 89 let. Pokojnemu Francetu je bila že od rojstva določena težka in trda življenjska pot. V zgodnji mladosti je izgubil očeta in bil že takrat primoran poprijeti za vsako delo na kmetiji. Že kot osemletni fant se je začel navduševati za čebelarstvo. Tu-

di njegov oče je bil čebelar. Ko je prišel novi AŽ panj, je bil med prvimi, ki se je usmeril v sodobno rejo čebel.

France je imel tudi izreden posluh za vinogradništvo in je odnesel kar nekaj najboljših priznanj za svoja vina. Kot samouk se je naučil izdelovati tudi sode. Kljub težkemu delu je vedno našel čas za sestanke čebelarke družine. Petinštirideset let je bil njen predsednik in član upravnega odbora. Dobil je tudi odlikovanje Antona Janše. Svojihkušenj pa ni hranil le zase, temveč jih je rad prenašal na mlajše člane.

Našel si je življenjsko sopotnico in rodilo se jima je šest otrok. Vzgojal jih je v duhu krščanstva, marljivosti in pošte-

nja. Težek udarec je doživel, ko se je njegov sin ponesrečil v vojski leta 1952 in so ga domov pripeljali v krsti. Leta 1975 mu je umrla žena, vendar je moral z delom naprej, pomagal mu je sin Ivan z družino. Njegove moči so pešale, odločil se je, da gre v dom starejših občanov. Najprej je bil šest mesecev v Crnomlju in zatem šest mesecev v Novem mestu. Poslovilne besede mu je izrekel čebelar Lado Požes.

R. M.

Ana Sokol

Umrla je dobra in skrbna mama, sosedka, prijateljica Ana Sokol. Pred 75 leti je ugledala luč sveta na velik in dobro urejeni kmetiji pri Majdetovih na Luži med sedmimi otroci. Že kot mlado dekle je morala prijeti za vsako težko delo na kmetiji, zelo pa jo je veselilo tudi gospodinjstvo.

Bila je vesele narave, prijubljena pri vaščanih. Poročila se je zelo mlada z Lojzom Sokolom na veliko kmetijo na Blatu. Rodilo se jima je 6 otrok. Vzgojila sta jih v vzorne, pridne in poštene. Tri sta izučila obrti, dva sta ostala na kmetiji, eden je umrl. Otroci so sli kmalu v svet, si uredili družine, le sin Stanko je ostal doma na kmetiji. Velika kmetija je terjala tudi veliko dela. Ana je napekla veliko domačega kruha. Noben človek ni prišel k hiši, da ga ne bi postregla. Pred osmimi leti ji je umrl mož in s sinom Stankom sta ostala sama. Že takrat je njeno zdravje načela bolezen. Pred štirimi leti ji je umrl tudi sin Stanko. Nepričakovana smrt jo je zelo prizadela. Zaradi srčne kapi je pred mesecem morala v bolnico in tam tudi umrla. S spoštovanjem se je v nedeljo na trebanjskem pokopališču od nje poslovilo zelo veliko ljudi.

R. M.

Anica Somrak

V prvih pomladnih dneh je zapustila naše vrste predmetna učiteljica v pokoj Anica Somrakova. Jesen življenja ji ni bila naklonjena, saj je že dalj časa bolehal, a se je vztrajno in z vero v ozdravljenje borila z boleznijo, vendar je bil boj zaman.

Anica se je rodila na Čatezu ob Savi leta 1921 v napredni kmečki družini. Končala je meščansko šolo, nato srednjo gospodinjstvo šolo, po vojni pa še ob delu višjo gospodinjstvo šolo. Vojna

vihira ni šla mimo nje. Z vso družino je bila že leta 1941 izseljena v Nemčijo. Po vojni se je družina vrnila v izropan dom. Čakalo jih je trdo delo, zato se mu je Anica za vse življenje zavezala. Poznali smo jo kot vestno, sposobno učiteljico, dobro gospodinjico in steber svoje družine. Kot človek je bila močnega značaja, vedno pa je bila pripravljena z vsem srcem pomagati sočloveku v stiski, zato je tudi aktivno delovala pri RK vse do svoje smrti.

Naj bodo te vrstice v spomin na človeka, ki je vse življenje žrtvoval drugim, sebi pa je odmeril le skromen delež.

SONJA KOCUVAN

NAROČILNICA

Naročam tednik Dolenjski list. Pošiljajte mi ga na naslov

Priimek in ime: _____

Ulica in hišna št.: _____

Poštna številka in kraj: _____

Št. osebne izkaznice: _____

ZAHVALA

V 83. letu nas je zapustil naš oče

ALOJZ CVELBAR

iz Metlike

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za tolažilne besede in pomoč v teh težkih trenutkih. Posebna zahvala gospodu župniku, govorniku g. Gačniku, pevcem skupine Jonatan in vsem, ki ste pokojnega v življenju cenili, ga spoštovali in ga tako številno spremlili na zadnji poti.

Sin Slavko z družino, hči Marija z družino in sin Peter z družino

ZAHVALA

V 80. letu starosti je prenehalo biti utrujeno srce naše mame, stare mame, sestree, tete in tašče

NEŽE JEVNIKAR

rojene Bačnik
iz Otočca, Šentpeter 10

Zahvaljujemo se vsem, ki so sočustvovali z nami, nam izrazili sožalje, darovali cvetje in sveče in pokojnico v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo osebju Doma starejših občanov v Novem mestu, ki so ji s skrbno nego lajšali zadnje dneve življenja. Hvala tudi g. župniku in domačim pevcem za izredno slovesno slovo od domače hiše in farne cerkve do zadnjega bivališča. Vsem iskrena hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

V 65. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče in stari oče

JANKO STAREŠINIČ

iz Žuničev

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, vaščanom, ki ste v težkih dneh slovesa sočustvovali z nami, nam pomagali ter izrekli sožalje, darovali cvetje in pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo Gasilskemu društvu Žuniči, Zvezi borcev Adlešiči in gospodu župniku za opravljen obred.

Žalujoči: žena Anica, sinova Peter in Mirko z družinama ter sinova Janko in Zlatko

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je zapustila naša mama, stara mama, prababica in teta

FRANČIŠKA KUS

iz Pristave ob Krki 6

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami, nam izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče in pokojnico pospremili na njeni zadnji poti. Hvala bolnišnici Novo mesto za lajšanje bolečin, g. Žičkarju za prevoz, g. župniku za opravljen obred, Gorjancem - avtobusni promet, SOP Krško in Metlika Ljubljana za podarjene vence. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 84. letu je odšel od nas naš dragi mož, ata, stari ata, pradedek, stric in tast

FRANC KOŽAR

iz Novega mesta

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem za izrečeno sožalje in cvetje. Posebna hvala negovalkam Doma starejših občanov.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Pomlad na vrt bo tvoj prišla in čakala, da prideš ti. Sedla bo na rožna tla in jokala, ker tebe ni.

V 70. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, stari oče in brat

JANEZ MIHELIČ

Bereča vas 18, Suhor

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste v težkih dneh slovesa sočustvovali z nami, nam pomagali ter ustno ali pisno izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče in pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvala velja tudi g. župniku za opravljen obred, Gasilskemu društvu za izkazano čast ter govornikom za poslovilne besede.

V globoki žalosti: vsi njegovi

ZAHVALA

Pomlad v vinograd je prišla, sedla na zelena tla in zajokala, ker tebe več med nami ni.

V 47. letu starosti nas je nenadoma in prerano zapustil dragi brat, stric, bratranec in boter

FRANC RAJAR

iz Ždinje vasi 18

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, vaščanom, sosedom, prijateljem za podarjene vence, cvetje, sveče in sv. maše, vsem, ki so nam izrekli sožalje in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi prerani poti. Zahvalo smo dolžni Jančevim in Janeševim za vsestransko pomoč, Gasilskemu društvu Ždinja vas in Kamence, govorniku g. Škufcu za ganljive besede ob odprtem grobu in g. župniku za poslovilni obred.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 70. letu nas je po težki bolezni zapustil mož, brat, stric in svak

JULIJ NEMANIČ

borec 15. SNOUB iz Metlike

Zahvaljujemo se vsem, ki ste mu v težki bolezni stali ob strani. Posebej hvala dr. Bostiču in dr. Videtiču, sosedom Nadi, Martini in Puševim za nesebično pomoč, kot tudi osebju Doma počitka v Metliki, prijateljem ter znancem, ki so mu ves čas kakorkoli pomagali. Hvala organizaciji ZZB iz Metlike in vsem, ki ste pokojnika v tako velikem številu spremlili k zadnjemu počitku in darovali cvetje.

Žena Milka, brat Jože, sestri Neža in Anica z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Premnogi, ki dušo obup jim je trl, tu našli so mir in tolažbo, za mir si tisočkrat duri odprl, nikoli jih nisi za dražbo. (S. Gregorčič)

V 62. letu starosti nas je po dolgi in hudi bolezni zapustil naš dragi

ANTON JANŽEKovič

iz Berčič 3 pri Metliki

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga imeli radi in ste v najtežjih trenutkih bili z nami, nam stisnili roko, izrazili sožalje. Hvala vsem, ki ste našega dragega očeta pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali sveče in cvetje. Posebej hvala gospodu župniku za lepo opravljen obred, sosedu Darji in g. Ivanu Jerini za besede slovesa, godbenikom in pevcem okteta Vitus pa za žalostinke, osebju Splošne bolnice Novo mesto, še posebej pa g. Jožici Rogina za lajšanje bolečin v bolezni. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Ljubila si polje, ljubila si dom, a zdaj odšla si v večni dom. Mama, trpela si, trpljenje si prestala, zdaj boš v grobu mirno spala.

V 74. letu starosti nas je zapustila draga mama, stara mama in prababica

JOŽEFA GLIHA

iz Velikega Gabra 43

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam izrekli sožalje, podarili toliko cvetja in nam stali ob strani. Posebno smo se dolžni zahvaliti dr. Francu Žnidarsiču, ki je mami lajšal bolečine, GD Veliki Gaber, Lojzetu Piškurju, družinam Vojščak, Sirk in Lamovšek, sosedoma Lojzu in Joži, Valči Praznik ter družini Lojzeta Bregarja, pevcem pa za zapete žalostinke. Iskrena hvala gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat prisrčna hvala!

Žalujoči: hčerki Marija in Joži z družinama ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Odkar odšla si ljuba mama, pri nas je zdaj praznina, v očesu solza, v srcu bolečina.

V 72. letu starosti nas je za vedno zapustila ljuba žena, mama, stara mama, sestra, tašča, teta in svakinja

NEŽA SREBRNJAK

iz Leskovca 13 pri Brusnicah

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in vaščanom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami, izražali sožalje, darovali cvetje, sveče in pokojno v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala pevskemu zboru, kolektivu Ljubljanskih mlekar - PE Novo mesto in gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

portret tega tedna

Sašo Stojanovič

Ko je novomeška občinska skupščina konec marca sprejela letošnji občinski proračun, je ravnateljica novomeške gimnazije prof. Vasja Fuis komaj obranila v njem poldrug milijon za novomeško Solo za kritiko gledališča. Poslanec ljudske stranke je namreč menil, da bi bilo koristneje denar nameniti gasilcem, pri katerih se mladina za povrh še razmiga. Fuisova je protestirala, da je ta milijon in pol dolarjev le skromen prispevek za razvoj mladega intelektualnega potenciala v Novem mestu, ki je na slabšem kot drugje.

Čeprav je čas novomeške pomladi že daleč, razmere pa so v vsej državi po logiki, da je treba najprej napolniti želodce, kulturnemu udejstvovanju vse prej kot naklonjene, se vendarle vsaj nakazujejo spremembe. V slovenskem kulturnem življenju deluje kar nekaj moči, ki jih je v mladosti oblikovala mehka dolenjska pokrajina, na primer režiser Janez Pipan, letošnji dobitnik nagrade Prešernovega sklada, ali prav tako kar poznani režiser Matjaž Berger z na začetku omenjenim projektom Sole za kritiko gledališča. In navsezadnje je novomeškega poretka tudi kulturni minister v zdajšnji vladi študentske organizacije ljubljanske univerze, ki se po svojih močeh trudi, da se mladi v zdajšnjih kriznih razmerah ne bi počutili tako brez moči in perspektive.

Sašo Stojanovič, študent drugega letnika filozofije in sociologije kulture, ni prišel "zraven" čisto po naključju. Že v gimnaziji se ni držal ob strani, širša javnost pa ga je lahko spoznala ob srednješolski stiski, za katero ni bil razlog - poudarja še enkrat - naspro-

tovanje maturi, ampak maturi, kot so jo takrat hoteli vpeljati. Saša pozna tudi v novomeškem Mladinskem kulturnem centru, ki je že kar razgibal novomeško mladinsko kulturno življenje, čeprav se zaman bori, da bi dobil prostore. "Nad tem, da mladina v Novem mestu pa tudi marsikje drugje v Sloveniji nima prostorov, da bi imela kam iti, kje ustvarjati oz. izživljati svojo ustvarjalnost in se skozi vse leto dobro počutiti, sem posebej razočaran. Hkrati pa je denar za prireditve, na primer za grafični bienale ali za študentski kulturni festival, ki v kratkem času požrejo ogromno denarja. Saj nisem proti temu, le jezi me, da za nekatere stvari ni nikoli denarja," pravi Sašo, ki kljub študiju in ministrovanju vsaj konec tedna najde še čas tudi za MKC v Novem mestu.

Pravi, da v tem letu, kar bo študentski kulturni minister, ne bo zrušil nobenega projekta. S 14 milijoni dolarjev, kolikor znaša proračun kulturnega ministristva, bo poskrbljeno za maroltovce, za plesni teater, za zbor Vinka Vodopivca in še za drugo študentsko kulturo. Tudi stike z vsemi kulturnimi ustanovami bodo ohranili, saj popusti za obisk predstav niso slaba stvar. Čeprav imajo to nekateri za prehuo provokacijo, pripravljajo za 25. maj projekt Dan radosti. "Mi ne ponujamo nobene ideologije, ponujamo le, da skupaj nekaj naredimo na tem malem slovenskem prostoru," pravi Sašo. Sodelovali bodo pri organizaciji novomeškega Tedna mladih v maju. Ena od nalog, ki bi jo Sašo v tem letu na ministrskem stolčku rad izpeljal, je povezava vseh študentskih pokrajinskih klubov po Sloveniji. Ne zaradi povezave same, ampak zato, da bi videli, kaj kje počno, da bi omogočili pretok kulturnih programov po Sloveniji in da bi omogočili lastno kulturno produkcijo študentske populacije, od katere marsikdo ne ve, kaj početi, precej tistih, ki to vedo, pa ne ve, kako uresničiti posamezne projekte. "Pomembne so drobne stvari, tisto, s čimer se posamezniki identificirajo, ne pa veliki projekti. Rad bi, da bi mladi lahko uresničili, izživeli," razmišlja Sašo.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Boš videl, kaj dela Dolen'c

24. aprila bo spet največja dolenjska ohcet

NOVO MESTO — Priprave na tradicionalno prireditev »Boš videl, kaj dela Dolen'c«, ki bo v soboto, 24. aprila ob 17. in 20. uri v Športni dvorani, so v polnem teku. Danes so v prodajalnah M—KZ Krke že pričeli prodajati vstopnice za to veliko zabavnoglasbeno prireditev, ki je upravičeno našla svoje mesto tudi v eni od najbolj gledanih oddaj TV Slovenije »Nočni videomeh«. Lani je prireditev doživela osem ponovitev na I. in II. programu TV Slovenije, letos jo bodo še isti večer zavrteli v enem kosu ob 23. uri in jo naslednje popoldne ponovili še na drugem programu. Oddaja bo v celoti dolga osemdeset minut.

Lanska prireditev je na Dolenjsko priklicala ansamble iz vseh slovenskih pokrajin. Tokrat so se organizatorji odločili, da slovenskim televizijskim gledalcem pokažejo, kako se še po starem poročajo dolenjska dekleta in fantje. Dolenjska ohcet bo povezana s Slakovimi vižami, Lojze Slak pa je tudi idejni vodja te oddaje. Ansambel bo skupaj s Fantii iz Praprotna zaigral in zapel kar 16 skladb. Poleg Slaka bodo dobršen del oddaje plesali in prikazovali ohcetne običaje člani folklorne skupine Kres, humoristi Modre kronike, podoknico bo zapel trebanjski oktet Lipa itd. Bogato svatovsko mizo bodo pripravile članice Aktiva kmečkih žena iz Krškega. Velik del organizacije nosijo tudi delavci M—KZ Krke, PE Oskrba, ki so prevzeli gostinski del te največje dolenjske ohceti. Med prireditelji in po njej se bo v dvorani jedlo in pilo, vsakdo bo lahko poskusil svatovske jedi, pripravljene po starih receptih s Krškega polja. Po uradnem delu prireditve bo za ples v dvorani igral ansambel Zasavci.

Za prireditev so veliko mero pozornosti pokazala tudi dolenjska podjetja in obrtniki, ki so zakupili oglasni del pred televizijsko oddajo. Generalno pokroviteljstvo je prevzela Krka—Zdravilišča, med večjimi pokrovitelji so tudi Avtogalanterija Novak, IS SO Novo mesto, SKB, Zavarovalnica Triglav, Trimo, TMT z Velike Loke, Termotehnika, Pionir, Ključavničarstvo Špoljar, Dolenjske pekarnice, Tesnila, Barlog, PS Mercator, KZ Krka, Zavarovalnica Tilia, Pureber Trade, Opekarna Zalag, Labod, TPV Novo mesto, Renault servis Trebnje, Trgovsko podjetje Dolenjka in Dolenjski list.

J.P.

- Pošteno življenje je sinonim za životarjenje. (Fridauer)
- Vsakdo sliši le to, kar razume. (Goethe)
- Ironija je humor, ki se mu nihče ne smeje. (Petan)

Nostalgija za izgubljeno kulturo

Društvo Kočvarjev — staroselcev v Kočevskih Poljanah dela za ohranitev kočevarske kulturnozgodovinske dediščine — Kmalu spominski park na Gačah

KOČEVSKÉ POLJANE — Pred približno enim letom je bilo v Kočevskih Poljanah ustanovljeno »Društvo Kočvarjev — staroselcev«. Na ustanovnem zboru je bilo deset članov, na 3. seji društva, ki je bila letos marca, pa je bila udeležba že precej večja. Veliko zanimanje za društvo in za kočevarsko kulturo je tudi v številnih mešanih zakonih.

Ivan-Hans Jaklitsch

»Še sami nismo vedeli, koliko nas je še ostalo v dolini od Dolenjskih Toplic pa do Črmošnjic,« pravi predsednik društva Ivan-Hans Jaklitsch, »saj smo v kočevarskem jeziku v glavnem govorili le doma, v družini. Zdaj, ko se je klima spremenila in je bilo organiziranih tudi

● Letos, 12. junija, se bo na Gačah zbralo nekaj sto Kočvarjev z vsega sveta — 40 jih je najavljenih samo iz ameriške zvezne države Ohio — na slovesnosti, kjer naj bi počastili spomin te »simbolične domovine« v spominskem parku.

že več javnih prireditev s kočevarsko udeležbo, pa so zavore popustile. Ugotovili smo, da nas je več, kot smo mislili. Oglasiati pa so se nam pričeli tudi ljudje, predvsem ženske, ki so poročeni v mešanih zakonih in so ostali tukaj.

Dejstvo je, da je kmalu po začetku vojne pretežni del kočevarskega življa zapustil svoja večstoletna ognjišča in potem po koncu vojne našel drugi dom v Avstriji, Nemčiji in onkraj Atlantika. Gospodarskega in kulturnega sožitja med slovenskim in kočevarskim narodom, o katerem je pisal že Valvasor v

»Slavi vojvodine Kranjske« je bilo tako nepreklicno konec. Med starejšim izseljenstvom je ostalo le nekaj nostalgije po stari in za večno izgubljeni domovini. Tudi kočevarski jezik je pred tem, da popolnoma zamre. Zanimivo je, da je v največji nevarnosti prav v nemških deželah, kjer se utaplja v premočnem vplivu nemščine, da pa ga veliko čistejšega govorijo ameriški izseljenci in seveda še nekateri redki domačini.

»Naš cilj je čimbolj ohraniti ostanke nekdanje bogate kulturnozgodovinske dediščine naroda, ki je bil zaradi vojne politike razseljen po vseh kontinentih sveta in je tako razredčen in asimiliran, da je kot eden redkih obojen na popolno izumrtje,« pravi Ivan-Hans Jaklitsch. Prav zato ima društvo letos v načrtu sanacijo spominskih obeležij na Gačah in na Pogorelcu, ki sta bili postavljeni leta 1930 ob praznovanju 600. obletnice prve naselitve Kočvarjev v teh krajih. Želja članov društva je tudi, da bi na Gačah označili kak hektar veliko zemljiče, na katerem bi zaščitili ostanke redkih domačij, ki so kljubovalne časa, in jih tako rešili pred popolnim propadom, prostor pa spremenili v spominski park.

T.J.

S pohištvom in družino pred občino

Tone Ivančič pričakuje, da mu bo stanovanje preskrbela občina

NOVO MESTO — Medtem ko se je novi novomeški župan Franci Koncilija predstavil na tiskovni konferenci, je Tone Ivančič iz Žužemberka ravno dobro zložil na dvorišče pred občinsko stavbo pohištvo in druge stvari, ki jih je imel z družino, ženo, petletnim in petmesečnim otrokom v podnajemniškem stanovanju v Žužemberku. Pred občino je prišel, ker je moral po polletnem odpovednem roku izprazniti podnajemniško stanovanje, novega pa nima. Pričakuje ga od občine, saj naj bi mu ga dolgo obljubljali.

Sekretar sekretariata za varstvo okolja in uredjanje prostora Jože Preskar je povedal, da se je pozanimal za primer, ko je Tone Ivančič prišel k njemu z dejstvom, da mora z družino iz stanovanja, novega pa nima. Ugotovil je, da je Ivančič pred leti res oddal prošnjo za solidarnostno stanovanje, a so ga leta 1989 z liste zbrisali, saj po dohodkih ni sodil nanjo. Nove prošnje Ivančič ni vložil. Tudi če bi jo, ne bi veliko pomagalo, saj občina po Preskarjevih besedah nima praznih stanovanj. Stanovanj nimajo niti v novomeški Komunalni, kjer je Ivančič zaposlen. Sicer pa pravijo, da za Ivančičeve stanovanjske probleme v bistvu sploh niso vedeli.

Ko je Preskar Ivančiču razložil, da način, ki ga je ubral, ni primeren in da bo moral za rešitev svojih stanovanjskih težav več narediti sam, je ta dejal, da nima dvesto mark, kolikor je v Novem mestu povprečna cena podnajemniškega stanovanja. Na občini pa pravijo, da vendar ne gre za socialno tako problematično družino, saj sta zaposlena Ivančič in žena (v Revozu), dodatne dohodke pa naj bi družina imela še s Tonetovim igranjem v ansamblu. Problem pa bo seveda treba rešiti, saj družina s petmesečnim dojenčkom ne more stanovati pred občino ali na hodniku občinske stavbe.

Z. L.-D.

Kaj je na sliki?

3.000 SIT ZA PRAVILEN ODGOVOR — Velikonočni prazniki so bili najbrž vzrok, da smo v naše uredništvo dobili manj dopisnic z odgovori na nagradno igro kot običajno. Tudi odgovori niso bili vsi pravilni. Slikali smo namreč obok stopnišča gradu v Brežicah, ki ste ga nekateri zamenovali s podobnim v Vavti vasi. Pravilno je odgovorila tudi Mihaela Saje, Novomeška 16, p. Šentjernej, ki je po zaslugi žreba dobitnica denarne nagrade. Povabilo k nagradni igri velja še naprej, kupon z izpolnjenimi podatki prilepite na dopisnico in pošljite na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, Novo mesto. Za zbranje bodo prišli v pošte vsi, ki bodo odgovore poslali do ponedeljka 19. aprila.

Kaj je na sliki?

Moj naslov:

Kupone pošljite na dopisnici na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, 68000 Novo mesto

»Halo, tukaj je bralec Dolenjca!«

Za ponesrečeno letovanje niso bili krivi vsi zaposleni v vrtcu - Sin ju pretepa - Starejši stojijo, mladi sede kartajo - Nevarno križišče - Kadrovske spremembe

Na četrtkov večer prejšnji teden telefoni niso tako pogosto zvonili kot sicer, verjetno so se mnogi že pripravljali na velikonočne praznike in za klepetanje z velikonočnimi prijatelji.

Prva nas je poklicala Krčanka, ki dela v krškem Vzgojno-varstvenem zavodu. Povedala je, da je pisno z naslovom Otroci so prišli domov lačni, ki je bilo objavljeno v 14. številki Dolenjskega lista, njo in še nekatere delavke vrtca zelo prizadelo. Pismo blati celoten vrtec, čeprav za ponesrečeno taborjenje niso krivi vsi delavci, ampak je bilo to delo

Zdenke Zalokar Divjak. Staršev s podobnimi pritožbami je bilo še več, vendar bi bilo za v bodoče prav, da se obrnejo na konkretno osebo, ne pa, da slabo luč mečejo na vse zaposlene v vrtcu.

Naslednja nas je poklicala naša bralka Kristina Jureč iz Mlake pri Stari Cerkvi. Zanimalo jo je, in ta večer ni bila edina, kako naj plača naročnino za drugo trimesečje, saj je medtem že poravnala naročnino za prvo trimesečje, na položnici pa sta zneska šestteta. Povedali smo ji, da to, kar je plačala, je plačano in je črno na belem, kako naj poravnata naslednji znesek, pa bo najbolje, da pokliče in povpraša našo naročniško službo. Kristina je dodala, naj bi o dogodkih na Kočevskem pisali še več, kajti domače novice najprej prebere.

Skorajda na pomoč nas je poklicala gospa iz Šmarjete in potnarna nad svojim sinom. Čeprav mu je dala zapisati 1/3 hiše, ju, njo in moža, večkrat pretepa. Gospa ga javno prosi le to, da naj se umiri in starša pusti pri miru. Bralec iz Bele krajine ironično sprašuje, če je železnica ali kdo drug tistim, ki so starejši od nadobudne mladine prepovedal vožnjo z jutranjim vlakom v Novo mesto. Na tem vlakcu sedemdesetletniki opotekajoče lovijo držala, da vzdržijo stoje pot v Novo mesto, medtem ko srednješolci na široko sedijo na sedežih in, ne meneč se za stoječe, živahno kartajo.

Bralec iz Šmihela je lastnik šmihelskega gozda v bližini romskega naselja. Od davčne uprave je dobil potrdilo o katastrskem dohodku, ki se seveda upošteva pri odmeri dohodnine. Omejnemu gozdu so 1942 leta posekali Italijani, naredili so golosek 250 metrov od železniške proge. Parcela ni bila pogozdena, kar pa je zrastle samo od sebe, so

posekali Romi. Bralec se sprašuje zakaj mora za to plačati dohodnino, če pa od gozda ni nikoli nič imel.

Če nameravate v Zgornjo Pohanco morate po cesti skozi Spodnjo Pohanco in čez križišče, ki pa je zaradi velikih smrek nepregledno in zelo nevarno. V križišču se je zaradi tega zgodilo že veliko nesreč, nam je povedala bralka iz Zgornje Pohance, zato bi bil že čas, da se naredi križišče preglednejše in varnejše.

Za konec nas je poklicala še A. C. iz Žužemberka, ki je najprej pohvalila kulturni programček, ki so ga otroci pripravili za starše, zaskrbelo pa jo je, ko je opazila, da je v vrtcu prišlo do nekaterih kadrovske spremembe. Dotedanja varuhinja, ki se je z otroki zelo dobro razumela, je morala na drugo delovno mesto, njeno mesto pa je prevzela gospa, ki je bila prej zaposlena kot medicinska sestra.

J. D.

PRIJELI HRVAŠKE VLOMILCE

NOVO MESTO - V noči na 8. april so uslužbenci novomeške policijske postaje prijeli hrvaške državljane, utemeljeno osumljene, da so na novomeškem območju vlomili v štiri osebnih avtomobile. Iz rezervoarjev so iztočili več deset litrov goriva, policisti pa so vlomilce prijeli na delu. Odpeljali so jih k preiskovalnemu sodniku novomeškega temeljnega sodišča.

HALO — ALO PIZZA!

(068) 24-415 ZARADI VAS

UČINKOVITE SHUJŠEVALNE KURE

Nekega dne se je stehala. Tehnika je pokazala natanko enainšestdeset kilogramov. - Očitno sem predebel, je prebledela. - Se lodi dan je pričela hujšati. Jedla ni nič drugega kot kuhano pšeno. Štirinajst dni. - Ob obisku pri nas je prijateljica pripomnila, da je to blažev žegen. Pripočela ji je hujšanje z magneti. Po telesu si je lepila magnetne ploščice in kjer koli sem jo prijel, je bil magnet. Bila je kot magnetno polje. - To je larifari, se je smejala soseda, ki je zbijala odvečne kilograme s tabletami. Žrtvoval sem dvesto mark in moja draga je dva tedna gohtala tableto za

tableto. - To za zdravje ni najboljšo, je okregal zdravnik. - Brez telesne aktivnosti ne bo šlo, je še navrgel. - Za dvesto petdeset mark smo kupili posebno napravo, na kateri se z lastno energijo vrtiš na desno in levo. - Boli me vsaka mišica posebej, se je že prvi dan zvijanja pritoževala moja edina žena. Veliko lažje bi prenašala vzmeti, je še dodala. Odprl sem denarnico in kupil vzmeti. Žena jih je nategovala po več ur dnevno in njeno telo je bilo vedno bolj podobno moškemu. - En možki v hiši je kar dovolj, sem namigoval. Razumela je in

pričela je hujšati po nekih čudnih pravih, povezanih s polno luno. V kratkem času sem tudi sam postal pravi zvezdoslovec. - Po vseh teh poizkusih je moja draga še: tehta, plavalna, boksala, kolesarila, ure in ure sedela v savni, pila mešanico čudnih trav, pretirano dolgo plesala, skakala po stopnicah... - Včeraj je stopila na tehtnico. Ko so se številke ustavile na dvainosemdeset kilogramih, je domala dobila padavični napad. - Kaj pa, če bi manj jedla in se zalivala s pivom? sem si upal pripomniti. - Genialno, je zatulila, na to pa niti v sanjah nisem pomislila!

TONI GAŠPERIČ

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Na voljo smo vam vsak četrtek zvečer, med 20. in 21. uro na telefon (068) 23-606. Dežurni novinar vam bo rad prisluhnil.